

સ્વાધ્યાય કલા : ૨

(સાધુ-ક્રિયાનાં સૂત્રો, દસવૈકલિક સૂત્ર)

• આશીર્વાદ •

અધ્યાત્મયોગી પૂ.આ. દેવ શ્રીમદ્
વિજયકલાપૂર્ણસૂરીશ્વરજી મ.સા.

• પ્રેરણા •

પૂ.આ.શ્રી વિજયકલાપ્રભસૂરીશ્વરજી મ.સા.
પૂ.પં.શ્રી કલ્પતરુવિજયજી મ.સા.

• સંપાદન •

પં. મુક્તિચન્દ્રવિજય
ગણિ મુનિચન્દ્રવિજય

• પ્રકાશન •

વાંકી તીર્થ : પો. વાંકી, તા. મુન્દ્રા,
જિ. કચ્છ, પીન : ૩૭૦ ૪૨૫.

• દ્રવ્ય સહાયક •

નવજીવન જૈન શ્રેતામ્બર મૂર્તિપૂજક
સંઘ જ્ઞાનખાતું
લેમિંગ્ટન રોડ, મુંબઈ - ૪૦૦ ૦૦૮.

61

PROOF : 2

(DATE : 09-09-02)

(PAGE : 1 TO 59)

• પુસ્તક :

સ્વાધ્યાય કલા : ૨

(ચાર પ્રકરણ, ત્રણ ભાષ્ય, છ કર્મગ્રન્થ)

• આશીર્વાદ :

અધ્યાત્મયોગી પૂ.આ. દેવ
શ્રીમદ્ વિજયકલાપૂર્ણસૂરીશ્વરજી મ.સા.

• પ્રેરણા :

પૂ.આ.શ્રી વિજયકલાપ્રભસૂરીશ્વરજી મ.સા.
પૂ.પં.શ્રી કલ્પતરુવિજયજી મ.સા.

• સંપાદન :

પં. મુક્તિચન્દ્રવિજય
ગણિ મુનિચન્દ્રવિજય

• મુદ્રક :

Tejas Printers

403,VimalVihar Apartment, 22, Saraswati
Society, Nr. Jain Merchant Society, Paldi,
AHMEDABAD - 7. • Ph. : (079) 6601045

सूरिभट्टारकाः एवं कथयन्ति स्म...

जैनशासनशृङ्गाराः सच्चिदानन्दमयाः अध्यात्म-
योगिनः पूज्यपादाः गुरुवर्याः आचार्यप्रवराः श्रीमद्
विजयकलापूर्णसूरीश्वराः वांकी तीर्थ - चातुर्मास्ये (वि.सं.
२०५५, आ. ब. ७-८-९) प्ररूपितवन्तः -

- पूर्वाचार्याणां संरक्षण-विनियोगादिगुणत्वात्
परम्परागतं किञ्चित् श्रुतज्ञानम् अस्माभिः लब्धम् । इयं
श्रुतसमृद्धिः अस्माभिः अपि अस्मदनुगामिभ्यः देया । न
दद्याम चेत् अपराधिनः वयं भाविप्रजादृष्ट्या । इतोऽपि इदं
शासनं सार्धाष्टादशसहस्रवर्षाणि यावद् इह स्थास्यति तच्च
श्रुतज्ञानाधारेणैव ।

- स्वाध्यायः किल साधूनां जीवनम् । स्वाध्याय-
समये तु स्वाध्यायः करणीयः एव, किन्तु अन्तराऽपि यदा
यदापि समयो लभ्येत तदा तदाऽपि स्वाध्यायः करणीयः ।
प्रत्येकाऽवसरेषु यथा वणिग् लाभं पश्येत् तथैव
साधुरपि प्रत्येकाऽवसरेषु स्वाध्यायलाभं पश्येत् ।

- संवरः निर्जरा च मुक्ति-मार्गः ।

स्वाध्यायात् संवर-निर्जरी भवतः । स्वाध्यायात् नवः
नवः संवेगः उत्पद्यते । स्वाध्यायं विदधानः उल्लसितान्तकरणः
साधुः चिन्तयति-भगवत्कथितानि तत्त्वानि कीदृशानि
अद्भुतानि ? अयं खलु संवेगः ।

स्वाध्यायात् भगवन्मार्गे निश्चलता उत्पद्यते ।

स्वाध्यायः किल महत् तपः । तपसा च निर्जरा जायते ।

- दानं कर्तुं कः प्रभवेत् ? धनवानेव ।

उपदेशं कर्तुं कः प्रभवेत् ? ज्ञानवानेव ।

वाचनादिपञ्चविधं स्वाध्यायं विदधाने साधौ उपदेश-

शक्तिः स्वयमेव प्रादुर्भवति ।

स्वाध्यायस्य सप्तमं फलं किल परोपदेश-शक्तिः ।

- स्वाध्यायस्य सप्त महान्ति फलानि । तानि
चेमानि -

(१) आत्महितज्ञानम् ।

(२) पारमार्थिकः भावसंवरः ।

(३) नूतनज्ञानात् अपूर्वसंवेगवृद्धिः ।

(४) निष्कम्पत्वम् ।

(५) उत्कृष्टं तपः ।

(६) कर्म-निर्जरा ।

(७) परोपदेश-शक्तिः ।

- किञ्चिदपि ज्ञानं विनियोगार्थमेव भवति, न
स्वपाश्वे सञ्चयनार्थमेव । अन्येभ्यः अदीयमानं ज्ञानं विनष्टं
भविष्यति ।

धनमददानः कृपणः चेत् ज्ञानमददानः कथं न
कृपणः ?

अन्येभ्यो दानादेव अस्मज्ज्ञानं वृद्धिं यायात् ।

मुनिः पठितुमागतं नाऽवगणयेत्, अपि तु वात्सल्य-
पूर्वकं पाठयेत् । एवंकरणात् अव्यवच्छिन्तिः स्यात् ।

(पञ्चवस्तुक ५६५-५६६)

अहं चेत् शिष्यान् पाठयिष्यामि, तेऽपि तच्छिष्य-
प्रशिष्यादीन् पाठयिष्यन्ति । इत्थं सम्यक् परम्परा चलिष्यति ।

अतः एव सिद्ध्यन्तरं विनियोगः दर्शितोऽस्ति ।
प्रणिधान-प्रवृत्ति-विघ्नजय-सिद्धि-प्राप्त्यनन्तरमपि
विनियोगः चेत् न प्राप्तः, ज्ञानं सानुबन्धं न भवेत्
भवान्तराऽनुयायि न भवेत् ।

न दृश्येत चेत् कोऽपि अध्ययनार्थी, स्वयमेव कमपि
आहूय पाठयन्तु ।

पुष्पं विकासाऽनन्तरं सौरभं प्रसारयति तथा भवानपि
अध्ययनानन्तरं ज्ञान-सौरभं प्रसारयतु । तच्च विनियोगादेव
सम्भवति ।

इत्थमेव तीर्थपरम्परा चलिष्यति । जिनशासनस्य
चलन्त्यां अखण्ड-परम्परायां वयं मनागपि निमित्तत्वं
प्राप्नुयाम, ईदृशं भाग्यं कुतः ?

बीजं स्थायि भवेत् । बीजं स्यात् चेत् वृक्षप्राप्तिः
स्वयमेव भविष्यति । श्रुतज्ञानं किल बीजम् ।

अत्र अल्पवयसः बहवः साधवः साध्व्यश्च सन्ति । इदं
श्रुत्वा अध्ययनाऽध्यापने अग्रगामिनः भवन्तः भविष्यन्ति
उत सन्तोषिणः एव ? अत्र सन्तोषः खलु अपराधः ।

किन्तु तत् ज्ञानम् अहङ्कारं न जनयेत् इत्यत्रापि
प्रतिजागरणीयम् । एतदर्थं भागवती भक्तिः उपादीयताम् ।

‘जिम जिम अरिहा सेवीए रे, तिम तिम प्रगटे ज्ञान’
यथा यथा अहंन् सेव्यते, तथा तथा ज्ञानं प्रादुर्भवेत् ।

धनाऽर्जनाऽनन्तरं तत्संरक्षणं कियत् कष्टपूर्णमेतत्
चेत् भवन्तः न जानन्ति पृच्छन्तु कञ्चित् अनुभविनम् ।

भो दिनेशमहाभागाः ! (“दिनेश स्वजी महेता,
भुवड-कच्छ, सम्प्रति मद्रास” इति परिवारद्वारा तदानीं
उपधानाऽनुष्ठानं चलद् आसीत् वांकी तीर्थे) सत्यमिदं
खलु ? मनाग् अनवधानतायामेव धनं विनश्यति ।

ज्ञानेऽपि एवमेव । ज्ञानाऽर्जनाऽनन्तरमपि तत्संरक्षणं
किल कष्टपूर्णम् । ज्ञान - संरक्षणमिच्छन्ति चेत् भवन्तः
अन्यान् पाठयन्तु । अन्यान् पाठयिष्यन्ति भवन्तः चेत् भवन्तः
एव पुनः पठिष्यन्ति । भवतां ज्ञानं सुरक्षितं भविष्यति ।

अहमपि वाचनादिषु यत् कथयामि तदेव ज्ञानं
तिष्ठति, अवशिष्टं विनश्यति ।

इह वयं ११० साधु-साध्व्यः स्मः । १५-२० वृद्धान्
विहाय अन्ये तु अध्ययनाऽध्यापनक्षमाः सन्ति एव ।

इत्थम् अध्ययनाऽध्यापनकरणात् किं प्राप्नोति मुनिः
तत् जानन्ति भवन्तः ? तीर्थकरनामकर्माऽपि स बध्नीयात्
इति हरिभद्रसूरयः कथयन्ति ।

(कहे कलापूर्णसूरि-१, पृ. ४०७ --- ४२१)

वर्षत्रितयात् पूर्वं वांकीतीर्थे पूज्याचार्याः ईदृशीं दिव्यां वाणीं वर्षयन्ति स्म । वयं तत् वाणी-वारि अवतारयामः स्म । (तदानीं वयं न ज्ञातवन्तः यत् इत्थं लिखितमिदं 'कहे कलापूर्णसूरि' नामकं पुस्तकं भविष्यति आराधकानां च कृते तत् अमूल्यः अलङ्कारः भविष्यति । वयं तु यथावत् सहजरूपेण लिखामः स्म ।

प्रारम्भे एकस्य 'नोट'स्य ५०-१०० वा प्रतिकृतयः (झेरेश्वर) कारिताः, किन्तु तासु निष्ठितासु ५०० प्रतयः मुद्रिताः कारणीयाः, इति चिन्तितम् किन्तु ५०० पुस्तकेभ्यः १००० पुस्तक मुद्रणे न महार्घानि भविष्यन्ति इति केनचित् तज्ज्ञेन कथितं श्रुत्वा १००० पुस्तकानि मुद्रणीयानि इति निश्चितम् किन्तु मनसि भयमासीत् यत् सूरिभट्टाकानाम् ईदृशीं तत्त्वगम्भीरवाणीं कः पठिष्यति ? किन्तु अद्य वयं पश्यामः द्वयोः आवृत्योः जातयोरपि अद्यापि लोकाः तत् कामयन्ते ।

इदानीं (वर्षामेडी, वै. शु. १३) 'कुमारपाल वी. शाह' इत्येतैः महानुभावैः कथितम् - 'कहे कलापूर्णसूरि' पुस्तक-प्रकाशनेन भवद्भिः अत्युत्तमं कार्यं कृतम् । अहं लेखनीमादाय अधोरेखां (अन्डरलाइन) कर्तुमुद्यतः, किन्तु कुत्र अधोरेखां कुर्याम् ? सर्वमेव पुस्तकम् अधोरेखा-योग्यम् ।)

इदानीं वयं वांकीतीर्थस्य तस्मिन् एव त्रिशला-भवने उपविष्टाः स्मः, यस्मिन् सूरिपादैः वाणी-भागीरथी प्रवाहिता आसीत् (भयङ्करभूकम्पेन परितः भद्रेश्वर - वडाला - गुंदाला - लुणी - गोअरसमा - मुन्द्रादि ग्राम - नगर -

जिनालयेषु ध्वस्तेषु अपि वांकीतीर्थस्य विशालः जिनालयः अखण्डः अस्ति ।)

श्रीचरणानां विद्यमानतायाम् इह दर्शनार्थिनां महान् सम्मर्दः आसीत् । अधुना नीरवा शान्तिरस्ति तथापि सूरिदेवानां साधना-परमाणवः अस्मिन्नेव क्षेत्रे भ्राम्यन्तः सन्ति, ये अद्यापि साधक-साधनायां वेगमापूरयन्ति ईदृशः अनुभवः वांकीतीर्थाऽऽगमनाऽनन्तरं जायते एव सहृदय-साधकानाम् ।

आचार्यपादानां स्मरणार्थं प्रकाश्यमानस्य 'स्वाध्याय कला' इत्यस्य पुस्तकस्य प्रस्तावनाऽपि पूज्याचार्याणां साधना-स्थलीरूपे वांकी-तीर्थे पूज्याचार्याणामेव गुरु-मंदिरस्य शिलान्यास-प्रसङ्गे लिख्यते, इत्यपि एका आनन्दप्रदा घटनाऽस्ति ।

विद्यार्थिषु विज्ञप्तिः

अस्मिन् पुस्तके प्रत्येकप्रकरण-प्रारम्भे प्रत्येक-गाथानामाद्याक्षराणि न्यस्तानि । तानि कण्ठस्थीकृत्यैव यदि तत्तत्प्रकरणादिकं प्रारभ्येत चेत् विद्यार्थिभिः अनेकलाभाः प्राप्स्यन्ते इति वयं विश्वसिमः ।

अस्माकं श्लोकादिकण्ठस्थकर्तृणामयमनुभवः यत् गाथास्तु वयं स्मरामः किन्तु गाथा-क्रम-स्मरणे स्खलनाम-नुभवामः । आद्याक्षर-कण्ठस्थीकरणात् इयं समस्या निरस्ता भविष्यति ।

इमां पद्धतिमवलम्ब्य भवद्भिः गाथाः कण्ठस्थीकृताः
चेत् वर्षाणि यावत् भवन्तः ताः गाथाः न विस्मरिष्यन्ति ।
अन्तरा कुत्रचित् एकाऽपि गाथा अर्दवितर्दा न भविष्यति ।
किञ्च, २५ तमी ४७ तमी वा गाथा का ? इति शोधनमपि
सरलं भविष्यति । यतः पञ्चानां पञ्चानामेव गाथानाम्
आद्याक्षराणि संगृह्य तानि न्यस्तानि सन्ति ।
परावर्तनारूपस्वाध्याये एका गाथाऽपि न लुप्ता भविष्यति ।
आहत्य सा लुप्ता स्यात् चेत् झटिति भवन्तः ज्ञास्यन्ति
अस्मिन् स्थाने इयं गाथा स्रस्ता विस्मृता वा ।

मा मन्यन्तां भवन्तः यत् इयं नवीना पद्धतिरस्ति
इति । इयं तु प्राचीना एव पद्धतिः पूर्वाचार्यैः आचीर्णा
च । चैत्यवन्दन-भाष्यग्रन्थादिषु सम्पदाऽविस्मरणार्थं
पद्धतिमिमां प्रयुक्तवन्तः एव तत्कर्तारः श्रीदेवेन्द्रसूरयः ।
यथा-द्वादशाऽधिकाराः कथं स्मरणीयाः ?

नमु जे अ अरिहं लोग सव्व पुक्ख तम सिद्ध जो देवा;
उज्जि चत्ता वेआ-वच्चग अहिगार पढम पया ॥
(चैत्यवन्दनभाष्यम् ४२)

(अत्र द्वित्राणि अक्षराणि गृहीतानि एतावानेव विशेषः ।
यतः अस्माभिः अकारं विहाय एकमेवाक्षरं गृहीतम् ।)

‘नमु’ तः ‘नमुत्थुणं’
‘जे अ’ तः ‘जे अ अईआ’
‘अरिहं’ तः ‘अरिहंत-चेइआणं’

‘लोग’ तः ‘लोगस्स उज्जोअगरे’ इत्यादिकम् ।
इमामेव पद्धतिमत्र वयम् दर्शित ।

प्रारम्भसमये विचित्ररूपेण दृश्यमानानाम् एषां
पदानां कण्ठस्थीकरणे प्रयासः सम्भवेत् तथापि स प्रयासः
नैव व्यर्थतां गमिष्यति अपितु तत्तत्प्रकरणादिकस्य
अधिकदृढीकरणे अत्यन्तं सहायकं भविष्यति ।

सकृत् प्रयोगे कृते भवन्तः ज्ञास्यन्ति । अनया
पद्धत्या स्तवन-स्वाध्याय (सज्झाय)-चैत्यवन्दनादीनि
कण्ठस्थीकृतानि भविष्यन्ति चेत् वर्षाणि यावत् भवन्तः
तानि न विस्मरिष्यन्ति ।

अधिकसमयाऽभावे एषाम् आद्याक्षरपदानां
पुनरावर्तनमात्रेण तत्तत्प्रकरणपुनरावर्तनतुल्यः लाभः
भविष्यति । अस्माभिस्तु एकस्मिन् लघु ‘नोटबुके’ चतुः-
प्रकरणादीनाम् आद्याक्षराणि केवलं लिखितानि तद्द्वारा च
कार्यं निर्वहामः । अनया पद्धत्या नूतनाः विद्यार्थिनस्तु
लाभान्विताः भविष्यन्ति एव, किन्तु पुराणाः विद्यार्थिनः
अपि केवलं आद्याक्षराणि कण्ठस्थानि करिष्यन्ति चेद्
विस्मृतसूत्राणि पुनः स्मृतानि कर्तुं प्रभविष्यन्ति । अत्र
मनागेव प्रयासः आवश्यकः ।

अस्माभिः अयं प्रयोगः विहितः । नूतनविद्यार्थिनः
अपि अस्मिन् प्रयोगे अस्माभिः नियोजिताः सन्ति ।
अस्मिन् बहवः लाभाः अस्माभिः दृष्टाः । अन्येऽपि एतान्

लाभान् प्राप्नुवन्तु इति भावनया अस्मिन् स्वाध्याय-पुस्तके
एव प्रकरणादीनां प्रारम्भे आद्याक्षराणि न्यस्तानि ।

सूचना : 'अ'तः आरभमाणानां गाथानां द्वे अक्षरे
गृहीते । यथा - 'अब्भय तुरी उसं' अस्याः गाथायाः
'अब्भ' इति गृहीतम् ।

एषां सूत्राणां स्वाध्यायद्वारा सर्वे स्वाध्यायार्थिनः
मनःशुद्धिम् आत्मशुद्धिं च प्राप्य स्वजीवितं प्रसन्नतापूर्णं
विदधतु इति आशास्यते ।

- पं. मुक्तिचन्द्रविजयः

- गणिः मुनिचन्द्रविजयश्च

वांकी तीर्थम्, त्रिशला भवनम्	वि. सं. २०५८, वै. ब. ६
ता. मुन्द्रा, जी. कच्छ	दि. १-६-२००२, शनिवासरः,
पिन : ३७० ४२५.	पू. कलापूर्णसूरि-गुरुमंदिर-
	शिलान्यास-दिनम् ।

• સાધુ સાધ્વી યોગ્ય આવશ્યક ક્રિયાનાં સૂત્રો •

૧ શ્રી કરેમિ ભંતે

કરેમિ ભંતે સામાઈયં, સર્વં સાવજજં જોગં
પચ્ચક્ષ્મામિ, જાવજજીવાએ, તિવિહં તિવિહેણં, મણેણં
વાયાએ કાએણં, ન કરેમિ ન કારવેમિ, કરંતંપિ અન્નં ન
સમણુજાણામિ, તસ્સ ભંતે ! પડિક્કમામિ નિંદામિ
ગરિહામિ અપ્પાણં વોસિરામિ.

૨ ઈચ્છામિ ઠામિ

ઈચ્છામિ ઠામિ કાઉસ્સગ્ગં, જો મે દેવસિઓ અઈયારો
કઓ, કાઈઓ, વાઈઓ, માણસિઓ, ઉસ્સુત્તો ઉમ્મગ્ગો,
અકપ્પો, અકરણિજજો, દુજ્જાઓ, દુવ્વિચિંતિઓ, અણાયારો
અણિચ્છિઅવ્વો, અસમણપાઉગ્ગો નાણે દંસણે ચરિત્તે, સુએ
સામાઈએ, તિણહં ગુત્તીણં, ચઉણહં કસાયાણં, પંચણહં
મહવ્વયાણં છણહં જીવનિકાયાણં, સત્તણહં પિંડેસણાણં, અટઠણહં
પવયણમાગિણં, નવણહં બંભયેરગુત્તીણં, દસવિહે, સમણધમ્મે,
સમણાણં જોગાણં, જં ખંડિયં જં વિરાહિયં, તસ્સ મિચ્છા મિ
દુકકકં.

ઈચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્ દેવસિઅં આલોઉં ?
ઈચ્છં આલોએમિ જો મે દેવસિઓ અઈયારો કઓ.
(બાકી ઉપર પ્રમાણે.)

૩ દેવસિક અતિચાર

ઠાણે કમણે ચંકમણે, આઉટ્ટે અણાઉટ્ટે હરિયકાયસંઘટ્ટે,
બીયકાયસંઘટ્ટે, ત્રાસકાયસંઘટ્ટે, થાવરકાયસંઘટ્ટે,
છપ્પઈયાસંઘટ્ટે, ઠાણાણો ઠાણં સંકામિઆ, દેહરે ગોચરી
બાહિરભૂમિ માર્ગે જાતાં આવતાં સ્ત્રી તિર્યંચતણા સંઘટ્ટ
પરિતાપ ઉપદ્રવ હુઆ, દિવસમાંહિ ચાર વાર સજ્જાય, સાત
વાર ચૈત્યવંદન કીધાં નહીં, પ્રતિલેખણા આઘી પાછી
ભણાવી, અસ્તવ્યસ્ત કીધી, આર્તધ્યાન રૌદ્રધ્યાન ધ્યાયાં,
ધર્મધ્યાન શુકલધ્યાન ધ્યાયાં નહીં, ગોચરીતણા બેંતાલીશ દોષ
ઉપજતાં જોયા નહીં, પાંચ દોષ માંડલીતણા ટાલ્યા નહીં, માત્રુ
અણપુંજે લીધું, અણપુંજી ભૂમિકાએ પરઠવ્યું, પરઠવતાં
અણુજાણહ જસ્સુગ્ગહો કીધો નહિ, પરઠવ્યા પૂંઠે વાર ત્રણ
વોસિરે વોસિરે કીધું નહીં. દેહરા ઉપાશ્રયમાંહિ પેસતાં
નિસરતાં નિસિહી આવસ્સહી કહેવી વિસારી, જિનભવને
ચોરાશી આશાતના, ગુરુ પ્રત્યે તેત્રીસ આશાતના કીધી હોય,
અનેરો જે કાંઈ દિવસ સંબંધી પાપ દોષ લાગ્યો હોય, તે સવિ
હું મને, વચને, કાયાએ કરી તસ્સ મિચ્છા મિ દુકકકં.

૪ રાત્રિક અતિચાર

સંથારાઉવટ્ટણકી, પરિચટ્ટણકી, આઉંટણકી પસારણકી,
છપ્પઈયાસંઘટ્ટણકી, (અચકખુ વિસય હુઓ), સંથારો,
ઉત્તરપટ્ટો ટલતો અધિકો ઉપગરણ વાપર્યો. શરીર અણપડિલેલું

હલાવ્યું, માત્ર અણપુંજ્યું લીધું, અણપુંજ ભૂમિએ પરઠવ્યું, પરઠવતાં અણુજાણહ જસુગ્ગહો કીધો નહીં, પરઠવ્યા પુંઠે વાર ત્રણ વોસિરે વોસિરે કીધું નહીં, સંથારાપોરિસી ભણાવ્યા વિના સૂતા, કુસ્વપ્ન લાધું, સુપનાંતરમાંહિ શિયલની વિરાધના હુઈ, મન આહટ્ટદોહટ્ટ ચિંતવ્યું, સંકલ્પવિકલ્પ કીધો, રાત્રિ સંબંધી જે કોઈ અતિયાર લાગ્યો હોય તે સવિ હું મન, વચન, કાયાએ કરી તસ્સ મિચ્છામિ દુકકડં.

પ શ્રી શ્રમણસૂત્ર

નમો અરિહંતાણં કરેમિ ભંતે સામાઈઅં ચત્તારિ મંગલં ઈચ્છામિ પડિક્કમિઉં જો મે દેવસિઓ ઈચ્છામિ પડિક્કમિઉં ઈરિયાવહિઆએ ઈચ્છામિ પડિક્કમિઉં, પગામસિજજાએ નિગામ સિજજાએ સંથારા ઉવ્વટ્ટણાએ પરિઅટ્ટણાએ આઉંટણાએ પસારણાએ છપ્પઈય સંઘટ્ટણાએ કૂઈએ કક્કરાઈએ છીએ જંભાઈએ આમોસે સસરક્ખામોસે આઉલમાઉલાએ સોઅણવત્તિઆએ ઈત્થીવિપ્પરિઆસિઆએ દિટ્ઠિવિપ્પરિઆસિઆએ મણવિપ્પરિઆસિઆએ પાણભોઅણવિપ્પરિઆસિઆએ જો મે દેવસિઓ અઈઆરો કઓ, તસ્સ મિચ્છા મિ દુકકડં, પડિક્કમામિ ગોઅરચરિઆએ ભિક્ખાચરિઆએ ઉગ્ધાડ-કવાડ-ઉગ્ધાડણયાએ સાણા-વચ્છા-દારા-સંઘટ્ટણાએ મંડી-પાહુડિઆએ બલિપાહુડિઆએ ઠવણાપાહુડિઆએ સંકિએ

સહસાગારિએ અણેસણાએ પાણેસણાએ પાણભોઅણાએ બીઅભોઅણાએ હરિઅભોઅણાએ પચ્છેકમ્મિઆએ પુરેકમ્મિઆએ અદિટ્ઠહહાએ દગસંસટ્ઠહહાએ રયસંસટ્ઠહહાએ પારિસાડણિઆએ પારિટ્ઠાવયણિઆએ ઓહાસણભિક્ખાએ જં ઉગ્ગમેણં ઉપ્પાયણેસણાએ અપરિસુદ્ધં પરિગ્ગહિઅં પરિભુત્તં વા જં ન પરિક્કવિઅં તસ્સ મિચ્છામિ દુકકડં. પડિક્કમામિ ચાઉક્કાલં સજ્જાયસ્સ અકરણયાએ, ઉભઓ કાલં ભંડોવગરણસ્સ અપ્પડિલેહણાએ, દુપ્પડિલેહણાએ અપ્પમજજણાએ દુપ્પમજજણાએ અઈક્કમે વઈક્કમે અઈયારે અણાચારે જો મે દેવસિઓ અઈયારો કઓ, તસ્સ મિચ્છા મિ દુકકડં. પડિક્કમામિ એગવિહે અસંજમે, પડિક્કમામિ દોહિં બંધણેહિં રાગબંધણેણં દોસબંધણેણં, પડિક્કમામિ તિહિં દંડેહિં મણદંડેણં વયદંડેણં કાયદંડેણં, પડિક્કમામિ તિહિં ગુત્તીહિં મણગુત્તીએ વયગુત્તીએ કાયગુત્તીએ, પડિક્કમામિ તિહિં સલ્લેહિં માયાસલ્લેણં નિયાણસલ્લેણં મિચ્છાદંસણસલ્લેણં, પડિક્કમામિ તિહિં ગારવેહિં ઈડ્ઢીગારવેણં રસગારવેણં સાયાગારવેણં પડિં તિહિં વિરાહણાહિં નાણવિરાહણાએ દંસણવિરાહણાએ ચરિત્તવિરાહણાએ, પડિં ચઉહિં કસાએહિં કોહકસાએણં માણકસાએણં માયાકસાએણં લોભકસાએણં, પડિં ચઉહિં સન્નાહિં આહારસન્નાએ ભયસન્નાએ મેહુણસન્નાએ પરિગ્ગહસન્નાએ, પડિં ચઉહિં વિકહાહિં ઈત્થીકહાએ

ભત્તકહાએ દેસકહાએ રાયકહાએ, પડિં ચઉહિં આણેહિં
 અટ્ટેણં આણેણં રુદ્ધેણં આણેણં, ધમ્મેણં આણેણં, સુક્કેણં
 આણેણં, પડિં પંચહિં કિરિઆહિં કાઈઆએ અહિગરણિયાએ
 પાઉસિઆએ પારિતાવણિઆએ પાણાઈવાયકિરિઆએ, પડિં
 પંચહિં કામગુણેહિં સદ્દેણં રૂપેણં રસેણં ગંધેણં ફાસેણં, પડિં
 પંચહિં મહવ્વએહિં પાણાઈવાયાઓ વેરમણં, મુસાવાયાઓ
 વેરમણં, અદિન્નાદાણાઓ વેરમણં, મેહુણાઓ વેરમણં,
 પરિગ્ગહાઓ વેરમણં, પડિક્કમામિ પંચહિં સમિઈહિં
 ઈરિયાસમિઈએ ભાસાસમિઈએ એસણા સમિઈએ
 આયાણભંડમત્તનિક્ખેવણાસમિઈએ-ઉચ્ચારપાસવણ-
 ખેલજલ્લ-સિંધાણપારિક્કાવણિઆસમિઈએ, પડિક્કમામિ છહિં
 જીવનિકાએહિં પુઢવિકાએણં આઉકાએણં તેઉકાએણં
 વાઉકાએણં વણસ્સઈકાએણં તસકાએણં, પડિક્કમામિ છહિં
 લેસાહિં કિણ્ણલેસાએ નીલલેસાએ કાઉલેસાએ તેઉલેસાએ
 પમ્મલેસાએ સુક્કલેસાએ, પડિક્કમામિ સત્તહિં ભયઠાણેહિં,
 અઢ્ઢિહિં મયઠાણેહિં નવહિં બંભચેરગુત્તીહિં, દસવિહે
 સમણધમ્મે, ઈગારસહિં ઉવાસગપડિમાહિં બારસહિં
 ભિક્ખુપડિમાહિં, તેરસહિં કિરિઆઠાણેહિં, ચઉદસહિં
 ભૂઅગામેહિં, પન્નરસહિં પરમાહમ્મિએહિં, સોલસહિં
 ગાહાસોલસએહિં, સત્તરસવિહે અસંજમે અઢ્ઢારસવિહે અબંભે,
 એગૂણવીસાએ નાયજ્ઞયણેહિં વીસાએ અસમાહિઠાણેહિં,
 ઈકકવીસાએ સબલેહિં બાવીસાએ પરીસહેહિં, તેવીસાએ

સુઅગડજ્ઞયણેહિં ચઉવીસાએ દેવેહિં, પણવીસાએ
 ભાવણાહિં, છવ્વીસાએ દસાકપ્પવવહારાણં ઉદ્દેસણકાલેહિં,
 સત્તાવીસાએ અણગારગુણેહિં, અટ્ઠાવીસાએ
 આચારપ્પકપ્પેહિં, એગૂણતીસાએ પાવસુઅપ્પસંગેહિં, તીસાએ
 મોહણીઅઠાણેહિં, ઈગતીસાએ સિદ્ધાઈગુણેહિં, બત્તીસાએ
 જોગસંગહેહિં તિત્તીસાએ આસાયણાએ, અરિહંતાણં
 આસાયણાએ ૧ સિદ્ધાણં આસાયણાએ. ૨ આચરિઆણં
 આસાયણાએ. ૩ ઉવજ્ઞાયાણં આસાયણાએ. ૪ સાહૂણં
 આસાયણાએ. ૫ સાહૂણીણં આસાયણાએ. ૬ સાવયાણં
 આસાયણાએ. ૭ સાવિયાણં આસાયણાએ. ૮ દેવાણં
 આસાયણાએ. ૯ દેવીણં આસાયણાએ. ૧૦ ઈહલોગસ્સ
 આસાયણાએ. ૧૧ પરલોગસ્સ આસાયણાએ. ૧૨ કેવલિ
 પન્નત્તસ્સ ધમ્મસ્સ આસાયણાએ. ૧૩ સદેવમણુઆસુરસ્સ
 લોગસ્સ આસાયણાએ. ૧૪ સવ્વપાણભૂઅ-જીવ-સત્તાણં
 આસાયણાએ. ૧૫ કાલસ્સ આસાયણાએ. ૧૬ સુઅસ્સ
 આસાયણાએ. ૧૭ સુઅદેવયાએ આસાયણાએ. ૧૮
 વાયણાયરિઅસ્સ આસાયણાએ. ૧૯ જં વાઈદ્ધં. ૨૦
 વચ્ચામેલિઅં. ૨૧ હીણકૂખરં. ૨૨ અચ્ચકૂખરં. ૨૩
 પયહીણં. ૨૪ વિણયહીણં. ૨૫ ઘોસહીણં. ૨૬ જોગહીણં.
 ૨૭ સુટ્ઠુદિન્નં. ૨૮ દુટ્ઠુપડિચ્છિઅં. ૨૯ અકાલે કઓ
 સજ્જાઓ. ૩૦ કાલે ન કઓ સજ્જાઓ. ૩૧ અસજ્જા-
 (ઈ)એ સજ્જાઈઅં. ૩૨ સજ્જા (ઈ)એ ન સજ્જાઈઅં. ૩૩

તસ્સ મિચ્છામિ દુકકડં. નમો ચઉવીસાએ તિત્થયરાણં
 ઉસભાઈમહાવીરપજ્જવસાણાણં, ઈણમેવ નિગ્ગંથં પાવયણં
 સચ્ચં અણુત્તરં, કેવલિઅં, પડિપુત્તં, નેઆઉઅં સંસુદ્ધં,
 સલ્લગત્તણં, સિદ્ધિમગ્ગં, મુત્તિમગ્ગં, નિજ્જાણમગ્ગં.
 નિવ્વાણમગ્ગં, અવિતહમ-વિસંધિં સવ્વદુક્ખપ્પહીણમગ્ગં,
 ઈત્થં ઠિઆ જીવા સિજ્ઞંતિ, બુજ્ઞંતિ, મુચ્ચંતિ,
 પરિનિવ્વાયંતિ, સવ્વદુક્ખાણમંતં કરંતિ, તં ધમ્મં સદ્દહામિ
 પત્તિઆમિ રોએમિ ફાસેમિ પાલેમિ અણુપાલેમિ, તં ધમ્મં
 સદ્દહંતો પત્તિઅંતો, રોઅંતો, ફાસંતો, પાલંતો, અણુપાલંતો,
 તસ્સ ધમ્મસ્સ કેવલિપન્નત્તસ્સ અબ્ભુટ્ઠિઓ મિ આરાહણાએ,
 વિરઓ મિ વિરાહણાએ, અસંજમં પરિઆણામિ, સંજમં
 ઉવસંપજ્જામિ. અબંભં પરિઆણામિ, બંભં ઉવસંપજ્જામિ,
 અકપ્પં પરિઆણામિ, કપ્પં ઉવસંપજ્જામિ, અન્નાણં
 પરિઆણામિ નાણં ઉવસંપજ્જામિ, અકિરિઅં પરિઆણામિ,
 કિરિઅં ઉવસંપજ્જામિ, મિચ્છત્તં પરિઆણામિ, સમ્મત્તં
 ઉવસંપજ્જામિ, અબોહિં પરિઆણામિ, બોહિં ઉવસંપજ્જામિ,
 અમગ્ગં પરિઆણામિ, મગ્ગં ઉવસંપજ્જામિ, જં સંભરામિ,
 જં ચ ન સંભરામિ, જં પડિકકમામિ, જં ચ ન પડિક્કમામિ,
 તસ્સ સવ્વસ્સ ^૧દેવસિઅસ્સ અઈઆરસ્સ પડિક્કમામિ,
 સમણો હં સંજય-વિરહ-પડિહય-પચ્ચક્ખાય-પાવકમ્મે,

^૧ રાઈ વખતે ‘રાઈઅસ્સ’ અને પક્ખી વખતે ‘પક્ખિઅસ્સ’
 ઈત્યાદિ બોલવું.

અનિઆણો, દિટ્ઠિસંપન્નો, માયામોસવિવજિજઓ,
 અડ્ઢાઈજજેસુ દીવસમુદ્દેસુ, પન્નરસસુ કમ્મભૂમીસુ, જાવંત
 કેવિ સાહુ, રયહરણ-ગુચ્છ પડિગ્ગહ-ધારા, પંચમહવ્વયધારા
 અટ્ટહારસસહસ્સસીલંગધારા અફ્ફુયાયારચરિતા, તે સવ્વે
 સિરસા મણસા મત્થએણ વંદામિ.

ખામેમિ સવ્વ જીવે, સવ્વે જીવા ખમંતુ મે;
 મિત્તી મે સવ્વભૂએસુ, વેરં મજ્ઞ ન કેણઈ ॥ ૧ ॥
 એવમહં આલોઈઅ, નિંદિઅ ગરહિઅ દુગંછિઅં સમ્મં;
 તિવિહેણ પડિક્કંતો, વંદામિ જિણે ચઉવ્વીસં ॥ ૨ ॥

૬ પાક્ષિક અતિયાર

નાણંમિ દંસણંમિ અ, ચરણંમિ તવંમિ તહ ય
 વીરિયંમિ; આયરણં આયારો, ઈય એસો પંચહા ભણિઓ.
 જ્ઞાનાયાર, દર્શનાયાર, ચારિત્રાચાર, તપાચાર, વીર્યાચાર,
 એ પંચવિધ આચારમાંહિ અનેરો જે કોઈ અતિયાર પક્ષ
 દિવસમાંહિ સૂક્ષ્મ બાદર જાણતાં અજાણતાં હુઓ હોય, તે
 સવિ હું મન વચન કાયાએ કરી મિચ્છા મિ દુકકડં. ૧

તત્ર જ્ઞાનાચારે આઠ અતિયાર-કાલે વિણએ બહુમાણે,
 ઉવહાણે તહ અનિન્હવણે; વંજણ અત્થ તદુભએ અટ્ટહવિહો
 નાણમાયારો. જ્ઞાન કાલવેલામાંહે પદ્ધ્યો ગુણ્યો પરાવર્ત્યો
 નહિ, અકાલે પદ્ધ્યો, વિનયહીન બહુમાનહીન
 યોગોપધાનહીન પદ્ધ્યો, અનેરા કન્હે પદ્ધ્યો, અનેરો ગુરૂ

કલ્પો, દેવવંદણ વાંદણે પરિક્કમણે સજ્જાય કરતાં પઢતાં ગુણતાં કૂડો અક્ષર કાને માત્રે આગલો ઓછો ભણ્યો ગુણ્યો, સૂત્રાર્થ તદ્દુભય કૂડાં કલ્પાં, કાજો અણઉદ્ધર્યો, ડાંડો અણપડિલેલ્યો, વસતિ અણશોધ્યાં, અણપવેયાં, અસજ્જાઈ અણોજજા કાલવેલામાંહિ શ્રી દશવૈકાલિક પ્રમુખ સિદ્ધાંત પઢ્યો, ગુણ્યો પરાવર્ત્યો, અવિધિએ યોગોપધાન કીધાં કરાવ્યાં. જ્ઞાનોપગરણ પાટી, પોથી ઠવણી, કવલી, નોકારવાલી, સાપડા, સાપડી, દસ્તરી વહી, કાગલીઆ ઓલિઆ પ્રત્યે પગ લાગ્યો, થુંક લાગ્યો, થુંકે કરી અક્ષર ભાંજ્યો, જ્ઞાનવંત પ્રત્યે પ્રદેષ મત્સર વહ્યો, અંતરાય અવજા આશાતના કીધી, કુણહિ પ્રત્યે તોતડો બોબડો દેખી હસ્યો, વિતક્યો, મતિજ્ઞાન, શ્રુતજ્ઞાન, અવધિજ્ઞાન. મનઃપર્યવજ્ઞાન, કેવલજ્ઞાન, એ પાંચે જ્ઞાનતણી અસદ્દેહણી આશાતના કીધી, જ્ઞાનાચાર વિષઈઓ અનેરો જે કોઈ અતિચાર ૦ ૨.

દર્શનાચારે આઠ અતિચાર-નિસ્સંકિઅ નિક્કંખિઅ, નિવ્વિતિગિચ્છા અમૂઢદિઢ્ઠી અ; ઉવવૂહ ધિરીકરણે, વચ્છલ્લ પભાવણે અટ્ઠ. દેવ, ગુરુ ધર્મતણે વિષે નિસ્સંકપણું ન કીધું. તથા એકાંત નિશ્ચય ધર્યો નહીં, ધર્મ સંબંધીઆ ફલતણે વિષે નિસ્સંદેહ બુદ્ધિ ધરી નહીં, સાધુ સાધ્વીતણી નિંદા જીગુપ્સા કીધી, મિથ્યાત્વીતણી પૂજા પ્રભાવના દેખી મૂઢદષ્ટિપણું કીધું, સંઘમાંહિ ગુણવંતતણી અનુપબંહણા કીધી, અસ્થિરીકરણ અવાત્સલ્ય અપ્રીતિ અભક્તિ નિપજાવી, તથા દેવદ્રવ્ય,

ગુરુદ્રવ્ય, સાધારણ દ્રવ્ય ભક્ષિત ઉપેક્ષિત પ્રજ્ઞાપરાધે વિણાસ્યો, વિણસંતો ઉવેખ્યો, છતી શક્તિએ સારસંભાલ ન કીધી, ઠવણાયરિય હાથથકી પાડ્યા, પડિલેહવા વિસાર્યા, જિનભવનતણી ચોરાશી આશાતના, ગુરુ પ્રત્યે તેત્રીશ આશાતના કીધી હોય, દર્શનાચાર વિષઈઓ અનેરો જે કોઈ અતિચાર ૦ ૩.

ચારિત્રાચારે આઠ અતિચાર-પણિહાણજોગજુતો, પંચહિ સમિઈહિં તીહિં ગુત્તીહિં; એસ ચરિત્તાચારો, અટ્ઠવિહો હોઈ નાયવ્યો. ઈયાસમિતિ, ભાષાસમિતિ, એષણાસમિતિ, આદાનભંડમત્તનિક્ષેપણાસમિતિ, પારિષ્ઠાપનિકાસમિતિ, મનોગુપ્તિ, વચનગુપ્તિ, કાયગુપ્તિ, એ અષ્ટ પ્રવચનમાતા રૂડીપરે પાલી નહીં, સાધુતણે ધર્મે સદૈવ, શ્રાવકતણે ધર્મે સામાયિક, પોસહ લીધે જે કાંઈ ખંડના વિરાધના કીધી હોય, ચારિત્રાચાર વિષઈઓ અનેરો જે કોઈ અતિચાર ૦ ૪

વિશેષતશ્ચારિત્રાચારે તપોધનતણે ધર્મે, વયછક્ક કાયછક્ક, અકપ્પો ગિહિભાયણં, પલિઅંક-નિસિજજાએ, સિણાણં સોભવજજણં. ૬.

વ્રત ષટકે, પહિલે મહાવ્રતે પ્રાણાતિપાત સૂક્ષ્મ બાદર ત્રસ થાવર જીવતણી વિરાધના હુઈ. બીજે મહાવ્રતે કોધ લોભ ભય હાસ્ય લગે જૂઠું બોલ્યા, ત્રીજે અદત્તાદાનવિરમણ મહાવ્રતે સામીજીવાદત્તં, તિથ્યરઅદત્તં તહેવ ય ગુરૂહિં; એવમદત્તં ચઉહા, પણણત્તં વીયરાએહિં. ૧ સ્વામી અદત્ત,

જીવ અદત્ત, તીર્થંકર અદત્ત, ગુરુ અદત્ત, એ ચતુર્વિધ અદત્તાદાનમાંહિ જે કાંઈ અદત્ત પરિભોગવ્યું. યોથે મહાવ્રતે-વસહિકહનિસિજિંજદિય, કુડિંતરપુવ્વકીલિએ પણિએ, અઈમાયાહારવિભૂસણા ય નવ બંભચેર ગુત્તીઓ. ૧ એ નવવાડી સૂધી પાલી નહીં, સુહણે સ્વપ્રાંતરે દષ્ટિવિપર્યાસ હુઓ. પાંચમે મહાવ્રતે ધર્મોપગરણને વિષે ઈચ્છા મૂર્છા ગૃદ્ધિ આસક્તિ ધરી, અધિકો ઉપગરણ વાવર્યો, પર્વ તિથિએ પડિલેહવો વિસાર્યો, છઠ્ઠે રાત્રિભોજન વિરમણ વ્રતે અસૂરો ભાત પાણી કીધો, છારોદ્ગાર આવ્યો પાત્રે પાત્ર બંધે તકાદિકનો છાંટો લાગ્યો, ખરડ્યો રહ્યો, લેપ તેલ ઔષધાદિક તણો સંનિધિ રહ્યો. અતિમાત્રાએ આહાર લીધો, એ છએ વ્રત વિષઈઓ અનેરો જે કોઈ અતિયાર ૦ ૬

કાયષટ્ટકે, ગામતણે પઈસારે નીસારે પગ પડિલેહવા વિસાર્યા. માટી મીઠું ખડી ધાવડી અરણેટો પાષાણતણી ચાતલી ઉપર પગ આવ્યો, અપ્કાય વાઘારી ફૂસણા હુવા. વિહરવા ગયા, ઉલખો હાલ્યો, લોટો ઢોલ્યો, કાચા પાણીતણા છાંટા લાગ્યા, તેઉકાય વીજ દીવાતણી ઉજેહી હુઈ, વાઉકાય ઉઘાડે મુખે બોલ્યા, મહાવાય વાજતાં (વાતાં) કપડાં કાંબળીતણા છેડા સાચવ્યા નહીં, કુંક દીધી. વનસ્પતિકાય નીલકુલ સેવાલ થડ ફલ ફૂલ વૃક્ષ શાખા પ્રશાખાતણા સંઘટ્ટ પરંપર નિરંતર હુવા, ત્રસકાય બેઈંદ્રી તેઈંદ્રી ચઉરિંદ્રી પંચેંદ્રી કાગ બગ ઉડાવ્યા, ઢોર ત્રાસવ્યાં, બાલક બીહરાવ્યાં, પટ્કાય

વિષઈઓ અનેરો જે કોઈ અતિયાર ૦ ૭

અકલ્પનીય સિજજા વસ્ત્ર પાત્ર પિંડ પરિભોગવ્યો, સિજજાતરતણો પિંડ પરિભોગવ્યો, ઉપયોગ કીધા પાખે વિહર્યો, ધાત્રીદોષ ત્રસબીજસંસક્ત પૂર્વકર્મ પશ્ચાત્કર્મ ઉદ્ગમ ઉત્પાદનાદિ દોષ ચિંતવ્યા નહીં. ગૃહસ્થતણો ભાજન ભાંજ્યો, ફોડ્યો, વળી પાછો આપ્યો નહીં. સૂતાં સંથારિયાં ઉત્તરપટ્ટો ટલતો અધિકો ઉપગરણ વાવર્યો. દેશતઃ સ્નાન કીધું, મુખે ભીનો હાથ લગાડ્યો, સર્વતઃ સ્નાનતણી વાંચળા કીધી, શરીરતણો મેલ ફેડ્યો, કેશ રોમ નખ સમાર્યા, અનેરી કાંઈ રાઢાવિભૂષા કીધી, અકલ્પનીય પિંડાદિ વિષઈઓ અનેરો જે કોઈ અતિયાર ૦ ૮

આવસ્સયસજ્જાએ, પડિલેહજાણભિક્ષખભત્તટ્ટે; આગમણે નિગ્ગમણે, ટાણે નિસીઅણે તુઅટ્ટે. ૧ આવશ્યક ઉભયકાલ વ્યાક્ષિપ્તચિત્તપણે પડિક્કમણું કીધું, પડિક્કમણામાંહિ ઉંઘ આવી, બેઠાં પડિક્કમણું કીધું, દિવસ પ્રત્યે ચાર વાર સજ્જાય સાત વાર ચૈત્યવંદન ન કીધાં, પડિલેહણા આઘી પાછી ભણાવી, અસ્તવ્યસ્ત કીધી, આર્ત્તધ્યાન રૌદ્રધ્યાન ધ્યાયાં, ધર્મધ્યાન શુકલધ્યાન ધ્યાયાં નહીં, ગોચરી ગયા બેંતાલીશ દોષ ઉપજતા ચિંતવ્યા નહીં, પાંચ દોષ માંડલીતણા ટાળ્યા નહીં, છતી શક્તિએ પર્વતિથિએ ઉપવાસાદિક તપ કીધો નહિ, દેહરા ઉપાસરામાંહિ પેસતાં નિસીહિ, નીસરતાં આવસ્સહી કહેવી વિસારી, ઈચ્છામિચ્છાદિક દશવિધ ચક્રવાલ સામાચારી સાચવી

નહિ, ગુરુતણો વચન તહત્તિ કરી પડિવજયો નહિ, અપરાધ આવ્યે મિચ્છામિ દુકકડં દીધાં નહિ. સ્થાનકે રહેતાં હરિયકાય બીયકાય કીડીતણાં નગરાં સોધ્યાં નહીં, ઓઘો મુહપત્તિ ચોલપટ્ટો ઉત્સંઘટયા, સ્ત્રી તિર્યચતણા સંઘટ્ટ અનંતર પરંપર હુવા. વડા પ્રતે પસાઓ કરી લહુડાં (લઘુ) પ્રતે ઇચ્છાકાર ઇત્યાદિક વિનય સાચવ્યો નહિ, સાધુસામાયારી વિષઈઓ અનેરો જે કોઈ અતિયાર પક્ષ દિવસમાં હિ સૂક્ષ્મ બાદર જાણતાં અજાણતાં હુઓ હોય, તે સવિ હું મન વચન કાયાએ કરી મિચ્છામિ દુકકડં. ૯

૭ પાક્ષિક સૂત્ર

તિત્થંકરે અ તિત્થે, અતિત્થસિદ્ધે અ તિત્થસિદ્ધે અ; સિદ્ધે જિણે રિસી મહ-રિસી ય નાણં ચ વંદામિ. ૧ જે અ ઇમં ગુણરયણ-સાયરમવિરાહિણિણ તિણસંસારા; તે મંગલં કરિતા, અહમવિ આરાહણામિમુહો. ૨ મમ મંગલમરિહંતા, સિદ્ધા સાહૂ સુયં ચ ધમ્મો અ; ખંતી ગુત્તી મુત્તી, અજજવયા મદ્દવં ચેવ. ૩ લોઅમ્મિ સંજયા જં, કરિંતિ પરમરિસિદ્ધેસિઅમુઆરં; અહમવિ ઉવટ્ઠિઓ તં, મહવ્વય-ઉચ્ચારણં કાઉં. ૪ સે કિં તં મહવ્વય ઉચ્ચારણા ? મહવ્વયઉચ્ચારણા પંચવિહા પાણત્તા, રાઈભોઅણવેરમણ છઠ્ઠા, તં જહા સવ્વાઓ પાણાઈવાયાઓ વેરમણં ૧ સવ્વાઓ મુસાવાયાઓ વેરમણં ૨ સવ્વાઓ અદિન્નાદાણાઓ વેરમણં ૩ સવ્વાઓ મેહુણાઓ વેરમણં ૪ સવ્વાઓ પરિગ્ગહાઓ

વેરમણં ૫ સવ્વાઓ રાઈભોઅણાઓ વેરમણં. ૬

તત્થ ખલુ પઢમે ભંતે ! મહવ્વએ પાણાઈવાયાઓ વેરમણં, સવ્વં ભંતે ! પાણાઈવાયં પચ્ચક્ખામિ, સે સુહુમં વા બાયરં વા, તસં વા થાવરં વા, નેવ સયં પાણે અઈવાએજજા, નેવન્નેહિં પાણે અઈવાયાવિજજા, પાણે અઈવાયંતે વિ અન્ને ન સમણુજાણામિ, જાવજજવાએ તિવિહં તિવિહેણં મણેણં વાયાએ કાએણં ન કરેમિ ન કારવેમિ, કરંતં પિ અન્નં ન સમણુજાણામિ, તસ્સ ભંતે પડિક્કમામિ નિંદામિ ગરિહામિ અપ્પાણં વોસિરામિ.

સે પાણાઈવાએ ચઉવ્વિહે પન્નતે, તં જહા-દવ્વઓ ખિત્તઓ કાલઓ ભાવઓ, દવ્વઓ ણં પાણાઈવાએ ઇસુ જીવનિકાએસુ ખિત્તઓ ણં પાણાઈવાએ સવ્વલોએ, કાલઓ ણં પાણાઈવાએ દિઆ વા રાઓ વા, ભાવઓ ણં પાણાઈવાએ રાગેણ વા દોસેણ વા.

જં મએ ઇમસ્સ ધમ્મસ્સ કેવલિપન્નત્તસ્સ અહિંસાલક્ખણસ્સ સચ્ચાહિટ્ઠિઅસ્સ વિણયમૂલસ્સ ખંતિપ્પહાણસ્સ અહિરણ્ણસોવન્નિઅસ્સ ઉવસમપભવસ્સ નવબંભયેરગુત્તસ્સ અપયમાણસ્સ-ભિક્ખાવિત્તિ(અ)સ્સ કુક્ખિસંબલસ્સ નિરગ્ગિસરણસ્સ સંપક્ખાલિઅસ્સ ચત્તદોસસ્સ ગુણગ્ગાહિઅસ્સ નિવ્વિઆરસ્સ નિવ્વિત્તિલક્ખણસ્સ પંચમહવ્વયજુત્તસ્સ અસંનિહિસંચયસ્સ અવિસંવાઈઅસ્સ સંસારપાર-ગામિઅસ્સ નિવ્વાણગમણપજજવસાણફલસ્સ,

પુત્તિ અન્નાણયાએ અસવણયાએ અબોહિ(આ)એ અણભિગમેણં અભિગમેણ વા પમાએણં રાગદોષપડિબદ્ધયાએ બાલયાએ મોહયાએ મંદયાએ કિંકયાએ તિગારવગરુ(અ)યાએ ચઉક્રસાઓવગએણં પંચિદિઓવસદ્દેણં પડુપ્પન્નભારિયાએ સાયાસુકખમણુપાલયંતેણં ઈહં વા ભવે અન્નેસુ વા ભવગ્ગહણેસુ, પાણાઈવાઓ કઓ વા, કારાવિઓ વા, કીરંતો વા પરેહિં સમણુનાઓ, તં નિંદામિ ગરિહામિ તિવિહં તિવિહેણં મણેણં વાયાએ કાએણં, અઈઅં નિંદામિ, પડુપ્પન્નં સંવરેમિ, અણાગયં પચ્ચક્ખામિ સવ્વં પાણાઈવાયં જાવજજીવાએ અણિસ્સિઓ હં નેવ સયં પાણે અઈવાઈજજા નેવન્નેહિં પાણે અઈવાયાવિજજા, પાણે અઈવાયંતે વિ અન્ને ન સમણુજાણિજજા(ણામિ).

તં જહા અરિહંતસક્ખિઅં, સિદ્ધસક્ખિઅં, દેવસક્ખિઅં, અપ્પસક્ખિઅં, એવં ભવઈ ભિક્ખૂ વા ભિક્ખુણી વા સંજય-વિરય-પડિહયપચ્ચક્ખાય-પાવકમ્મે દિઆ વા રાઓ વા, એગઓ વા પરિસાગઓ વા, સુત્તે વા જાગરમાણે વા, એસ ખલુ પાણાઈવાયસ્સ વેરમણે હિએ સુહે ખમે નિસ્સેસિએ આણુગામિએ પારગામિએ સવ્વેસિં પાણાણં, સવ્વેસિં ભૂયાણં, સવ્વેસિં જીવાણં, સવ્વેસિં સત્તાણં, અદુક્ખણયાએ અસોયણયાએ અજૂરણયાએ અતિપ્પણયાએ અપીડણયાએ અપરિઆવણયાએ અણુદ્ધવણયાએ મહત્થે મહાગુણે મહાણુભાવે મહાપુરિસાણુચિન્ને પરમરિસિદ્ધેસિએ

પસત્થે, તં દુક્ખક્ખયાએ કમ્મક્ખયાએ મોક્ખયાએ બોહિલાભાએ સંસારુત્તારણાએ ત્તિ કટ્ટુ ઉવસંપજિજ્જતા ણં વિહરામિ પઢમે ભંતે મહવ્વએ ઉવટ્ઠિઓ મિ સવ્વાઓ પાણાઈવાયાઓ વેરમણં ૧

અહાવરે દોચ્ચે ભંતે ! મહવ્વએ મુસાવાયાઓ વેરમણં, સવ્વં ભંતે ! મુસાવાયં પચ્ચક્ખામિ સે કોહા વા ૧ લોહા વા ૨ ભયા વા ૩ હાસા વા ૪ નેવ સયં મુસં વએજજા, નેવન્નેહિં મુસં વાયાવેજજા, મુસં વયંતે વિ અન્ને ન સમણુજાણામિ, જાવજજીવાએ તિવિહં તિવિહેણં મણેણં વાયાએ કાએણં, ન કરેમિ ન કારવેમિ, કરંતંપિ અન્નં ન સમણુજાણામિ તસ્સ ભંતે ! પડિક્કમામિ નિંદામિ ગરિહામિ અપ્પાણં વોસિરામિ.

સે મુસાવાએ ચઉવ્વિહે પન્નત્તે, તં જહા-દવ્વઓ ૧ ખિત્તઓ ૨ કાલઓ ૩ ભાવઓ ૪ દવ્વઓ ણં મુસાવાએ સવ્વદવ્વેસુ, ખિત્તઓ ણં મુસાવાએ લોએ વા અલોએ વા, કાલઓ ણં મુસાવાએ દિઆ વા રાઓ વા, ભાવઓ ણં મુસાવાએ રાગેણ વા દોસેણ વા.

જં મએ ઈમસ્સ ધમ્મસ્સ કેવલિપન્નત્તસ્સ અહિંસાલક્ખણસ્સ સચ્ચાહિદ્ધિયસ્સ વિણયમૂલસ્સ ખંતિપ્પહાણસ્સ અહિરણ્ણસોવન્નિઅસ્સ ઉવસપભવસ્સ નવબંભયેરગુત્તસ્સ અપયમાણસ્સ ભિખાવિત્તિ(અ)સ્સ કુક્ખિસંબલસ્સ નિરગ્ગિસરણસ્સ સંપક્ખાલિઅસ્સ ચત્તદોસસ્સ ગુણગ્ગાહિયસ્સ નિવ્વિઆરસ્સ નિવ્વિત્તિલ-

ક્રખણસ્સ પંચમહવ્વયજ્જુતસ્સ અસંનિહિસંચયસ્સ
 અવિસંવાઈઅસ્સ સંસારપારગામિઅસ્સ નિવ્વાણગમણ-
 પજજવસાણફલસ્સ પુવ્વિ અન્નાણયાએ અસવણયાએ
 અબોહિ(આ)એ અણભિગમેણં અભિગમેણ વા પમાએણં
 રાગદોસપડિબદ્ધયાએ બાલયાએ મોહયાએ મંદયાએ કિડયાએ
 તિ-ગારવગરુ(અ)યાએ ચઉકકસાઓવગએણં પંચિંદિઓ-
 વસદ્દેણં પડુપ્પન્નભારિયાએ સાયાસુક્રખમણુપાલયંતેણં ઈહં વા
 ભવે, અન્નેસુ વા ભવગ્ગહણેસુ, મુસાવાઓ ભાસિઓ વા
 ભાસાવિઓ વા. ભાસિજજંતો વા પરેહિં સમણુનાઓ, તં
 નિંદામિ ગરિહામિ તિવિહં તિવિહેણં મણેણં વાયાએ કાએણં
 અઈએ નિંદામિ, પડુપ્પન્નં સંવરેમિ, અણાગયં પચ્ચક્રખામિ
 સવ્વં મુસાવાયં, જાવજજીવાએ અણિસ્સિઓ હં નેવ સયં મુસં
 વએજજા, નેવન્નેહિં મુસં વાયાવેજજા, મુસં વયંતે વિ અન્ને ન
 સમણુજાણિજજા(ણામિ).

તં જહા અરિહંતસકિખં સિદ્ધસકિખં સાહુસકિખં
 દેવસકિખં અપ્પસકિખં, એવં ભવઈ ભિક્ખૂ વા ભિક્ખુણી
 વા સંજય-વિરહ-પડિહય પચ્ચક્રખાય-પાવકમ્મે દિઆ વા રાઓ
 વા, એગઓ વા પરિસાગઓ વા, સુત્તે વા જાગરમાણે વા. એસ
 ખલુ મુસાવાયસ્સ વેરમણે હિએ સુહે ખમે નિસ્સેસિએ
 આણુગામિએ પારગામિએ સવ્વેસિં પાણાણં સવ્વેસિં ભૂયાણં
 સવ્વેસિં જીવાણં સવ્વેસિં સત્તાણં અદુક્રખણયાએ અસોઅણયાએ
 અજૂરણયાએ અતિપ્પણયાએ અપીડણયાએ અપરિ-

આવણયાએ અણુદ્દવણયાએ મહત્થે મહાગુણે મહાણુભાવે
 મહાપુરિસાણુચિન્ને પરમરિસિદ્ધેસિએ પસત્થે, તં દુક્રખક્રખયાએ
 કમ્મક્રખયાએ મોક્રખયાએ બોહિલાભાએ સંસારુત્તારણાએ તિ
 કદ્દુ ઉવસંપજિજત્તાણં વિહરામિ, દોચ્ચે ભંતે ! મહવ્વએ
 ઉવટ્ઠિઓ મિ સવ્વાઓ મુસાવાયાઓ વેરમણં ૨.

અહાવરે તચ્ચે ભંતે ! મહવ્વએ અદિન્નાદાણાઓ
 વેરમણં ! સવ્વં ભંતે ! અદિન્નાદાણં પચ્ચક્રખામિ સે ગામે વા
 નગરે વા રણે વા, અપ્પં વા બહું વા, અણું વા થૂલં વા, ચિત્તમંતં
 વા અચિત્તમંતં વા નેવ સયં અદિશં ગિણિહજજા, નેવન્નેહિં
 અદિણં ગિણહાવિજજા, અદિણં ગિણહંતે વિ અન્ને ન
 સમણુજાણામિ, જાવજજીવાએ તિવિહં તિવિહેણં મણેણં વાયાએ
 કાએણં ન કરેમિ, ન કારવેમિ, કરંતં પિ અન્નં ન સમણુજાણામિ,
 તસ્સ ભંતે ! પડિક્કમામિ નિંદામિ ગરિહામિ અપ્પાણં વોસિરામિ.

સે અદિન્નાદાણે ચઉવ્વિહે પન્નત્તે, તં જહા-દવ્વઓ
 ખિત્તઓ કાલઓ ભાવઓ દવ્વઓ ણં અદિન્નાદાણે
 ગહણધારણિજજેસુ દવ્વેસુ, ખિત્તઓ ણં અદિન્નાદાણે ગામે વા
 નગરે વા રણે વા, કાલઓ ણં અદિન્નાદાણે દિઆ વા રાઓ વા,
 ભાવઓ ણં અદિન્નાદાણે રાગેણ વા દોસેણ વા.

જં મએ ઈમસ્સ ધમ્મસ્સ કેવલિપન્નત્તસ્સ અહિંસાલ-
 ક્રખણસ્સ સચ્ચાહિટ્ઠિઅસ્સ વિણયમૂલસ્સ ખંતિપ્પહાણસ્સ
 અહિરણણસોવિણિણઅસ્સ ઉવસમપભવસ્સ નવબંભયેરગુત્તસ્સ
 અપયમાણસ્સ ભિક્ખાવિત્તિ(અ)સ્સ કુક્રિખસંબલસ્સ

નિરગ્ગિસરણસ્સ સંપક્ખાલિઅસ્સ ચત્તદોસસ્સ
 ગુણગ્ગાહિઅસ્સ નિવ્વિઆરસ્સ નિવ્વિત્તિલક્ખણસ્સ
 પંચમહવ્વયજુત્તસ્સ અસંનિહિસંચયસ્સ અવિસંવાઈઅસ્સ
 સંસારપારગામિઅસ્સ નિવ્વાણગમણ-પજજવસાણફલસ્સ
 પુવ્વિ અનાણયાએ અસવણયાએ અબોહિ(આ)એ
 અણભિગમેણં અભિગમેણ વા પમાએણં રાગદોષપડિબદ્ધયાએ
 બાલયાએ મોહયાએ મંદયાએ કિડયાએ તિગારવગરુયાએ
 ચઉક્કસાઓવગએણં પંચિદિઓવસદ્દેણં પડુપ્પન્નભારિયાએ
 સાયાસુક્ખમણુપાલયંતેણં ઈહં વા ભવે, અન્નેસુ વા
 ભવગ્ગહણેસુ, અદિન્નાદાણં ગહિઅં વા ગાહાવિઅં વા ધિપ્પંતં,
 વા પરેહિં સમણનાયં, તં નિંદામિ ગરિહામિ તિવિહં તિવિહેણં
 મણેણં વાયાએ કાએણં, અઈઅં નિંદામિ પડુપ્પન્નં સંવરેમિ,
 અણાગયં પચ્ચક્ખામિ સવ્વં અદિન્નાદાણં, જાવજજ્જવાએ
 અણિસ્સિઓ હં નેવ સયં અદિન્નં ગિણિહજજા, નેવન્નેહિં અદિન્નં
 ગિણહાવિજજા, અદિન્નં ગિણહંતે વિ અન્ને ન સમણુજા-
 મિજજા(ણામિ).

તં જહા અરિહંતસક્ખિઅં સિદ્ધસક્ખિઅં સાહુસક્ખિઅં
 દેવસક્ખિઅં અપ્પસક્ખિઅં એવં ભવઈ ભિકખૂ વા ભિક્ખુણી
 વા સંજય-વિરય-પડિહય-પચ્ચક્ખાય-પાવકમ્મેદિઆ વા રાઓ
 વા એગઓ વા પરિસાગઓ વા, સુત્તે વા જાગરમાણે વા, એસ
 ખલુ અદિન્નાદાણસ્સ વેરમણે હિએ સુહે ખમે, નિસ્સેસિએ
 આણુગામિએ પારગામિએ સવ્વેસિં પાણાણં સવ્વેસિં ભૂઆણં

સવ્વેસિં જીવાણં સવ્વેસિં સત્તાણં અદુક્ખણયાએ અસોઅણયાએ
 અજૂરણયાએ. અતિપ્પણયાએ અપીડણયાએ અપરિ-
 આવણયાએ અણુદ્દવણયાએ મહત્થે મહાગુણે મહાણુભાવે,
 મહાપુરિસાણુચિણે પરમરિસિદ્ધેસિએ પસત્થે, તંદુક્ખક્ખયાએ
 કમ્મક્ખયાએ મુક્ખયાએ બોહલાભાએ સંસારુત્તારણાએ ત્તિ
 કટ્ટુ ઉવસંપજિજ્જતાણં વિહરામિ તચ્ચે ભંતે ! મહવ્વએ
 ઉવટ્ઠિઓમિ સવ્વાઓ અદિન્નાદાણાઓ વેરમણં ॥ ૩ ॥

અહાવરે ચઉત્થે ભંતે ! મહવ્વએ મેહુણાઓ વેરમણં,
 સવ્વં ભંતે ! મેહુણં પચ્ચક્ખામિ; સે દિવ્વં વા માણુસં વા
 તિરિક્ખજોણિઅં વા, નેવ સયં મેહુણં સેવિજજા, નેવન્નેહિં
 મેહુણં સેવાવિજજા, મેહુણં સેવંતેવિ અન્ને ન સમણુજાણામિ
 જાવજજ્જવાએ તિવિહં તિવિહેણં મણેણં વાયાએ કાએણં ન
 કરેમિ, ન કારવેમિ, કરંતં પિ અન્નં ન સમણુજાણામિ, તસ્સ
 ભંતે ! પડિક્કમામિ નિંદામિ ગરિહામિ અપ્પાણં વોસિરામિ.

સે મેહુણે ચઉવ્વિહે પન્નત્તે, તં જહા દવ્વો ખિત્તઓ
 કાલઓ ભાવઓ, દવ્વઓ ણં મેહુણે રૂવેસુ વા રૂવસહગએસુ
 વા, ખિત્તઓ ણં મેહુણે ઉડ્ઢલોએ વા અહોલોએ વા તિરિયલોએ
 વા, કાલઓ ણં મેહુણે દિઆ વા રાઓ વા, ભાવઓ ણં મેહુણે
 રાગેણ વા દોસેણ વા.

જં મએ ઈમસ્સ ધમ્મસ્સ કેવલિપણણત્તસ્સ
 અહિંસાલક્ખણસ્સ સચ્ચાહિટ્ઠિઅસ્સ વિણયમૂલસ્સ
 ખંતિપ્પહાણસ્સ અહિરત્તસોવન્નિઅસ્સ ઉવસમપભવસ્સ

નવબંભયેરગુત્તસ્સ અપયમાણસ્સ ભિક્ખાવિત્તિ(અ)સ્સ
 કુક્ખિસંબલસ્સ નિરગ્ગિસરણસ્સ સંપક્ખાલિઅસ્સ ચત્તદોસસ્સ
 ગુણગ્ગાહિઅસ્સ નિવ્વિઆરસ્સ નિવ્વિત્તિલક્ખણસ્સ
 પંચમહવ્વયજ્ઞુત્તસ્સ અસંનિહિસંચયસ્સ અવિસંવાઈઅસ્સ
 સંસારપારગામિઅસ્સ નિવ્વાણગમણ-પજ્જવસાણફલસ્સ
 પુવ્વિ અજ્ઞાણયાએ અસવણયાએ અબોહિ(આ)એ
 અણભિગમેણં અભિગમેણ વા પમાએણં રાગદોષપડિબદ્ધયાએ
 બાલયાએ મોહયાએ મંદયાએ કિંકયાએ તિગારવગરુ(અ)યાએ
 ચઉક્કસાઓવગએણં પંચિદિઓવસદ્દેણં પડુપ્પન્નભારિયાએ
 સાયાસુક્ખમણુપાલયંતેણં ઈહં વા ભવે, અન્નેસુ વા
 ભવગ્ગહણેસુ, મેહુણં સેવિઅં વા સેવાવિઅં વા સેવિજજંતં વા
 પરેહિં સમણુનાયં, તં નિંદામિ ગરિહામિ, તિવિહં તિવિહેણં
 મણેણં વાયાએ કાએણં, અઈયં નિંદામિ, પડુપ્પન્નં સંવરેમિ,
 અણાગયં પચ્ચક્ખામિ સવ્વં મેહુણં જાવજજવાએ અણિસ્સિઓ
 હં નેવ સયં મેહુણં સેવિજજા, નેવન્નેહિં મેહુણં સેવાવિજજા,
 મેહુણં સેવંતે વિ અન્ને ન સમણુજાણિજજા.

તં જહા-અરિહંતસક્ખિઅં સિદ્ધસક્ખિઅં સાહુસક્ખિઅં
 દેવસક્ખિઅં, અપ્પસક્ખિઅં એવં ભવઈ ભિક્ખૂ વા ભિક્ખુણી
 વા સંજય-વિરય-પડિહય-પચ્ચક્ખાય-પાવકમ્મે દિઆ વા
 રાઓ વા, એગઓ વા પરિસાગઓ વા, સુત્તે વા જાગરમાણે
 વા, એસ ખલુ મેહુણસ્સ વેરમણે હિએ સુહે ખમે નિસ્સેસિએ
 આણુગામિએ પારગામિએ સવ્વેસિં પાણાણં સવ્વેસિં ભૂઆણં

સવ્વેસિં જીવાણં સવ્વેસિં સત્તાણં અદુક્ખણયાએ અસોઅણયાએ
 અજ્જૂરણયાએ અતિપ્પણયાએ અપીડણયાએ અપરિ-
 આવણયાએ અણુદ્દવણયાએ મહત્થે મહાગુણે મહાણુભાવે
 મહાપુરિસાણુચિન્ને પરમરિસિદ્ધેસિએ પસત્થે, તં દુક્ખક્ખયાએ
 કમ્મક્ખયાએ મુક્ખયાએ બોહિલાભાએ સંસારુત્તારણાએ ત્તિ
 કટ્ટુ ઉવસંપજિજ્જતાણં વિહરામિ, ચઉત્થે ભંતે ! મહવ્વએ
 ઉવઢ્ઢિઓ મિ સવ્વાઓ મેહુણાઓ વેરમણં. ૪

અહાવરે પંચમે ભંતે ! મહવ્વએ પરિગ્ગહાઓ
 વેરમણં, સવ્વં ભંતે ! પરિગ્ગહં પચ્ચક્ખામિ, સે અપ્પં વા
 બહું વા અણું વા થૂલં વા, ચિત્તમંતં વા અચિત્તમંતં વા; નેવ
 સયં પરિગ્ગહં પરિગિણ્ણિજજા, નેવન્નેહિં પરિગ્ગહં
 પરિગિણ્ણાવિજજા, પરિગ્ગહં પરિગિણ્ણંતેવિ અન્ને ન
 સમણુજાણામિ, જાવજજવાએ તિવિહં તિવિહેણં મણેણં
 વાયાએ કાએણં ન કરેમિ, ન કારવેમિ, કરંતંપિ અન્નં ન
 સમણુજાણામિ, તસ્સ ભંતે ! પડિક્કમામિ નિંદામિ ગરિહામિ
 અપ્પાણં વોસિરામિ, સે પરિગ્ગહે ચઉવ્વિહે પન્નત્તે. તં જહા
 દવ્વઓ ખિત્તઓ કાલઓ ભાવઓ દવ્વઓ ણં પરિગ્ગહે
 સચિત્તાચિત્તમીસેસુ દવ્વેસુ ખિત્તઓ ણં પરિગ્ગહે સવ્વલોએ
 કાલઓ ણં પરિગ્ગહે દિઆ વા રાઓ વા ભાવઓ ણં
 પરિગ્ગહે અપ્પઘે વા મહઘે વા, રાગેણ વા દોસેણ વા.

જં મએ ઈમસ્સ ધમ્મસ્સ કેવલિપન્નત્તસ્સ
 અહિંસાલક્ખણસ્સ સચ્ચાહિઢ્ઢિઅસ્સ વિણયમૂલસ્સ

ખંતિપ્પહાણસ્સ અહિરણ્ણસોવન્નિઅસ્સ ઉવસમપભવસ્સ
 નવબંભયેરગુત્તસ્સ અપયમાણસ્સ ભિક્ખાવિત્તિ(અ)સ્સ
 કુક્ખિ-સંબલસ્સ નિરગ્ગિસરણસ્સ સંપક્ખાલિઅસ્સ
 ચત્તદોસસ્સ ગુણગ્ગાહિઅસ્સ નિવ્વિઆરસ્સ
 નિવ્વિત્તિલક્ખણસ્સ પંચમહવ્વયજ્ઞુત્તસ્સ અસંનિહિસંચયસ્સ
 અવિસંવાઈઅસ્સ સંસારપારગામિઅસ્સ નિવ્વાણગમણ-
 પજજવસાણફલસ્સ પુવ્વિ અન્નાણયાએ અસવણયાએ
 અબોહિ(આ)એ અણભિગમેણં અભિગમેણ વા પમાએણં
 રાગદોસપડિબદ્ધયાએ બાલયાએ મોહયાએ મંદયાએ કિડયાએ
 તિગારવગરુ(અ)યાએ ચઉક્કસાઓવગએણં પંચંદિઓ-
 વસદ્દેણં પુપ્પન્નભારિયાએ સાયાસુક્ખમણુપાલયંતેણં ઈહં વા
 ભવે, અન્નેસુ વા ભવગ્ગહણેસુ, પરિગ્ગહો ગહિઓ વા
 ગાહાવિઓ વા ઘિપ્પંતો, વા પરેહિં સમણુન્નાઓ, તં નિંદામિ,
 ગરિહામિ, તિવિહં તિવિહેણં મણેણં વાયાએ કાએણં અઈઅં
 નિંદામિ પુપ્પન્નં સંવરેમિ, અણાગયં પચ્ચક્ખામિ સવ્વં
 પરિગ્ગહં, જાવજજ્જવાએ અણિસ્સિઓ હં નેવ સયં પરિગ્ગહં
 પરિગિણ્ણિજજ્જ, નેવન્નેહિં પરિગ્ગહં પરિગિણ્ણાવિજજ્જ,
 પરિગ્ગહં પરિગિણ્ણંતે વિ અન્ને ન સમણુજાણિજજ્જ (ણામિ).

તં જહા-અરિહંતસક્ખિઅં સિદ્ધસક્ખિઅં સાહુસક્ખિઅં
 દેવસક્ખિઅં અપ્પસક્ખિઅં, એવં ભવઈ ભિક્ખૂ વા ભિક્ખુણ્ણી
 વા સંજય-વિરય-પડિહય-પચ્ચક્ખાય પાવકમ્મે દિઆ વા
 રાઓ વા, એગઓ વા પરિસાગઓ વા સુત્તે વા જાગરમાણે વા,

એસ ખલુ પરિગ્ગહસ્સ વેરમણે હિએ સુહે ખમે નિસ્સેસિએ
 આણુગામિએ પારગામિએ સવ્વેસિં પાણાણં સવ્વેસિં ભૂઆણં
 સવ્વેસિં જીવાણં સવ્વેસિં સત્તાણં અદુક્ખણયાએ અસોઅણયાએ
 અજ્જૂરણયાએ અતિપ્પણયાએ અપીડણયાએ અપરિ-
 આવણયાએ અણુદ્દવણયાએ મહત્થે મહાગુણે મહાણુભાવે
 મહાપુરિસાણુચિન્ને પરમરિસિદ્ધેસિએ પસત્થે તં દુક્ખક્ખયાએ
 કમ્મક્ખયાએ મુક્ખયાએ બોહિલાભાએ સંસારુત્તારણાએ તિ
 કટ્ટુ ઉવસંપજિજ્જતા ણં વિહરામિ, પંચમે ભંતે ! મહવ્વએ
 ઉવઢ્ઢિઓ મિ સવ્વાઓ પરિગ્ગહાઓ વેરમણં. પ

અહાવરે છટ્ઠે ભંતે ! વએ રાઈભોઅણાઓ વેરમણં,
 સવ્વં ભંતે ! રાઈભોઅણં પચ્ચક્ખામિ, સે અસણં વા પાણં
 વા ખાઈમં વા સાઈમં વા નેવ સયં રાઈ ભુંજિજ્જજ્જ, નેવન્નેહિં
 રાઈ ભુંજાવિજ્જજ્જ, રાઈ ભુંજંતે વિ અન્ને ન સમણુજાણામિ,
 જાવજજ્જવાએ તિવિહં તિવિહેણં મણેણં વાયાએ કાએણં ન
 કરેમિ, ન કારવેમિ, કરંતં પિ અન્નં ન સમણુજાણામિ, તસ્સ
 ભંતે ! પડિક્કમામિ નિંદામિ ગરિહામિ અપ્પાણં વોસિરામિ,
 સે રાઈભોઅણે ચઉવ્વિહે પન્નત્તે, તં જહા દવ્વઓ ખિત્તઓ
 કાલઓ ભાવઓ, દવ્વઓ ણં રાઈભોઅણે અસણે વા પાણે
 વા ખાઈમે વા સાઈમે વા, ખિત્તઓ ણં રાઈભોઅણે
 સમયખિત્તે, કાલઓ ણં રાઈભોઅણે દિઆ વા રાઓ વા,
 ભાવઓ ણં રાઈભોઅણે તિત્તે વા કુડુએ વા કસાએ વા અંબિલે
 વા મહુરે વા લવણે વા રાગેણ વા દોસેણ વા.

જં મએ ઈમસ્સ ધમ્મસ્સ કેવલિપન્નત્તસ્સ અહિંસાલ-
 ક્ખણસ્સ સચ્ચાહિટ્ઠિઅસ્સ વિણયમૂલસ્સ ખંતિપ્પહાણસ્સ
 અહિરણ્ણસોવન્નિઅસ્સ ઉવસમપભવસ્સ નવબંભયેરગુત્તસ્સ
 અપયમાણસ્સ ભિક્ખાવિત્તિ(અ)સ્સ કુક્ખિસંબલસ્સ
 નિરગ્ગિસરણસ્સ સંપક્ખાલિઅસ્સ ચત્તદોસસ્સ
 ગુણગ્ગાહિઅસ્સ નિવ્વિઆરસ્સ નિવ્વિત્તિલક્ખણસ્સ
 પંચમહવ્વયજ્ઞુત્તસ્સ અસંનિહિસંચયસ્સ અવિસંવાઈઅસ્સ
 સંસારપારગામિઅસ્સ નિવ્વાણગમણ-પજ્જવસાણફલસ્સ
 પુત્વિં અન્નાણયાએ અસવણયાએ અબોહિ(આ)એ
 અણભિગમેણં અભિગમેણ વાપમાએણં રાગદોસ પડિબદ્ધયાએ
 બાલયાએ મોહયાએ મંદયાએ કિડયાએ તિગારવગરુ(અ)યાએ
 ચઉક્કસાઓવગએણં પંચિંદિઓવસદ્દેણં પુપ્પન્નભારિઆએ
 સાયાસુક્ખમણુપાલયંતેણં ઈહં વા ભવે, અન્નેસુ વા
 ભવગ્ગહણેસુ, રાઈભોઅણંભુત્તંવા, ભુંજાવિઅંવા, ભુંજંતંવા
 પરેહિં સમણુનાયં, તં નિદામિ ગરિહામિ તિવિહં તિવિહેણં
 મણેણં વાયાએ કાએણં, અઈઅં નિદામિ, પુપ્પન્નં સંવરેમિ,
 અણાગયં પચ્ચક્ખામિ સવ્વં રાઈભોઅણં, જાવજ્જવાએ
 અણિસ્સિઓ હં નેવ સયં રાઈ ભુંજિજ્જા, નેવન્નેહિં રાઈ
 ભુંજાવિજ્જા રાઈ ભુંજંતે વિ અન્ને ન સમણુજાણિજ્જા(ણામિ).

તં જહા-અરિહંતસક્ખિઅં સિદ્ધસક્ખિઅં સાહુસક્ખિઅં
 દેવસક્ખિઅં અપ્પસક્ખિઅં, એવં ભવઈ ભિક્ખૂવા ભિક્ખુણી
 વા સંજય-વિરય-પડિહય-પચ્ચક્ખાય પાવકમ્મે દિઆ વા

રાઓ વા, એગઓ વા પરિસાગઓ વા, સુત્તે વા જાગરમાણે
 વા, એસ ખલુ રાઈભોઅણસ્સ વેરમણે હિએ સુહે ખમે
 નિસ્સેસિએ આણુગામિએ પારગામિએ સવ્વેસિં પાણાણં સવ્વેસિં
 ભૂઆણં સવ્વેસિં જીવાણં સવ્વેસિં સત્તાણં અદુક્ખણાયાએ
 અસોઅણયાએ અજ્જૂરણયાએ અતિપ્પણયાએ અપીડણયાએ
 અપરિઆવણયાએ આણુદ્દવણયાએ મહત્થે મહાગુણે
 મહાણુભાવે મહાપુરિસાણુચિન્ને પરમરિસિદ્ધેસિએ પસત્થે, તં
 દુક્ખક્ખયાએ કમ્મક્ખયાએ મુક્ખયાએ બોહિલાભાએ
 સંસારુતારણાએ તિ કટ્ટુ ઉવસંપજ્જિત્તા ણં વિહરામિ છટ્ઠે
 ભંતે ! વએ ઉવટ્ઠિઓમિ સવ્વાઓ રાઈભોઅણાઓ વેરમણં,
 દ ઈચ્ચેઈઆઈ પંચમહવ્વયાઈ રાઈભોઅણવેરમણ છટ્ઠાઈ
 અત્તહિઅટ્ઠયાએ ઉવસંપજ્જિત્તાણં વિહરામિ.

● આઘાક્ષરો ●

‘અપ્પ’તિઉસઈ (૫), ‘અઈ’દંદંદં (૧૦), દંદંઆઆઆ
 (૧૫), આઆઆઆસા (૨૦), ‘અણ’દોદુકિતે (૨૫), મયયપંપં
 (૩૦), છછસપિં‘અટ્ઠ’ (૩૫), ‘અટ્ઠ’નનઉસઆએ (૪૨)
 અપ્પસત્થા ય જે જોગા, પરિણામા ય દારુણા;
 પાણાઈવાયસ્સ વેરમણે એસ વુત્તે અઈક્કમે. ૧
 તિવ્વરાગા ય જા ભાસા, તિવ્વદોસા તહેવ ય;
 મુસાવાયસ્સ વેરમણે, એસ વુત્તે અઈક્કમે. ૨
 ઉગ્ગહં સે અજાઈત્તા, અવિદિન્ને ય ઉગ્ગહે;
 અદિન્નાદાણસ્સ વેરમણે, એસ વુત્તે અઈક્કમે. ૩

સદ્દેહા રૂવા રસા ગંધા-ફાસાણં પવિયારણા; મેહુણસ્સ વેરમણે એસ વુત્તે અઈકકમે.	૪
ઈચ્છા મુચ્છા ય ગેહી ય, કંખા લોભે ય દારુણે; પરિગ્ગહસ્સ વેરમણે, એસ વુત્તે અઈકકમે.	૫
અઈમત્તે અ આહારે, સૂરખિત્તંમિ સંકિએ; રાઈભોઅણસ્સ વેરમણે, એસ વુત્તે અઈકકમે.	૬
દંસણનાણયરિત્તે અવિરાહિત્તા ઠિઓ સમણધમ્મે; પઢમં વયમણુરક્ખે, વિરયામો પાણાઈવાયાઓ.	૭
દંસણનાણયરિત્તે, અવિરાહિત્તા ઠિઓ સમણધમ્મે; બીઅં વયમણુરક્ખે, વિરયામો મુસાવાયાઓ.	૮
દંસણનાણયરિત્તે, અવિરાહિત્તા ઠિઓ સમણધમ્મે; તઈઅં વયમણુરક્ખે, વિરયામો અદિન્નાદાણાઓ.	૯
દંસણનાણયરિત્તે, અવિરાહિત્તા ઠિઓ સમણધમ્મે; ચઉત્થં વયમણુરક્ખે, વિરયામો મેહુણાઓ.	૧૦
દંસણનાણયરિત્તે, અવિરાહિત્તા ઠિઓ સમણધમ્મે; પંચમં વયમણુરક્ખે, વિરયામો પરિગ્ગહાઓ.	૧૧
દંસણનાણયરિત્તે, અવિરાહિત્તા ઠિઓ સમણધમ્મે; છટ્ઠં વયમણુરક્ખે, વિરયામો રાઈભોઅણાઓ.	૧૨
આલયવિહારસમિઓ, જુત્તો ગુત્તો ઠિઓ સમણધમ્મે; પઢમં વયમણુરક્ખે, વિરયામો પાણાઈવાયાઓ.	૧૩
આલયવિહારસમિઓ, જુત્તો ગુત્તો ઠિઓ સમણધમ્મે; બીઅં વયમણુરક્ખે, વિરયામો મુસાવાયાઓ.	૧૪

આલયવિહારસમિઓ, જુત્તો ગુત્તો ઠિઓ સમણધમ્મે; તઈઅં વયમણુરક્ખે, વિરયામો અદિન્નાદાણાઓ.	૧૫
આલયવિહારસમિઓ જુત્તો ગુત્તો ઠિઓ સમણધમ્મે; ચઉત્થં વયમણુરક્ખે, વિરયામો મેહુણાઓ.	૧૬
આલયવિહારસમિઓ જુત્તો ગુત્તો ઠિઓ સમણધમ્મે; પંચમં વયમણુરક્ખે, વિરયામો પરિગ્ગહાઓ.	૧૭
આલયવિહારસમિઓ, જુત્તો ગુત્તો ઠિઓ સમણધમ્મે; છટ્ઠં વયમણુરક્ખે, વિરયામો રાઈભોઅણાઓ.	૧૮
આલય વિહારસમિઓ જુત્તો ગુત્તો ઠિઓ સમણધમ્મે; તિવિહેણ અપ્પમત્તો રક્ખામિ મહવ્વએ પંચ.	૧૯
સાવજજજોગમેગં, મિચ્છતં એગમેવ અન્નાણં; પરિવજજંતો ગુત્તો, રક્ખામિ મહવ્વએ પંચ.	૨૦
અણવજજજોગમેગં, સમ્મતં એગમેવ નાણં તુ; ઉવસંપન્નો જુત્તો, રક્ખામિ મહવ્વએ પંચ.	૨૧
દો ચેવ રાગદોસે, દુન્નિ ય ઝાણાઈ અટ્ટરુદ્દાઈ; પરિવજજંતો ગુત્તો, રક્ખામિ મહવ્વએ પંચ.	૨૨
દુવિહં ચરિત્તધમ્મં, દુન્નિ ય ઝાણાઈ ધમ્મસુકકાઈ; ઉવસંપન્નો જુત્તો, રક્ખામિ મહવ્વએ પંચ.	૨૩
કિણ્હા નીલા કાગિ, તિન્નિ ય લેસાઓ અપ્પસત્થાઓ; પરિવજજંતો ગુત્તો, રક્ખામિ મહવ્વએ પંચ.	૨૪
તેગિ પમ્હા સુકકા, તિન્નિ ય લેસાઓ સુપ્પસત્થાઓ; ઉવસંપન્નો જુત્તો, રક્ખામિ મહવ્વએ પંચ.	૨૫

મણસા મણસચ્ચવિહી, વાયાસચ્ચેણ કરણસચ્ચેણ;
 તિવિહેણ વિ સચ્ચવિહી, રક્ખામિ મહવ્વએ પંચ. ૨૬
 ચત્તારિ ય દુહસિજજા, ચઉરો સન્ના તહા કસાયા ય;
 પરિવજજંતો ગુત્તો, રક્ખામિ મહવ્વએ પંચ. ૨૭
 ચત્તારિ ય સુહસિજજા, ચઉવ્વિહં સંવરં સમાહિં ચ;
 ઉવસંપન્નો જુત્તો, રક્ખામિ મહવ્વએ પંચ. ૨૮
 પંચેવ ય કામગુણે, પંચેવ ય આણ્ણવે મહાદોસે;
 પરિવજજંતો ગુત્તો, રક્ખામિ મહવ્વએ પંચ. ૨૯
 પંચિંદિયસંવરણં તહેવ પંચવિહમેવ સજ્જાયં;
 ઉવસંપન્નો જુત્તો, રક્ખામિ મહવ્વએ પંચ. ૩૦
 છજજીવનિકાયવહં છપ્પિય ભાસાઓ અપ્પસત્થાઓ;
 પરિવજજંતો ગુત્તો, રક્ખામિ મહવ્વએ પંચ. ૩૧
 છવ્વિહમભિંભતરયં બજ્જં પિ ય છવ્વિહં તવોકમ્મં;
 ઉવસંપન્નો જુત્તો રક્ખામિ મહવ્વએ પંચ. ૩૨
 સત્ત ય ભયઠાણાઈ, સત્તવિહં ચેવ નાણવિબ્ભંગં;
 પરિવજજંતો ગુત્તો, રક્ખામિ મહવ્વએ પંચ. ૩૩
 પિંડેસણ પાણેસણ, ઉગ્ગહ સત્તિક્કયા મહજ્જયણા;
 ઉવસંપન્નો જુત્તો, રક્ખામિ મહવ્વએ પંચ. ૩૪
 અઢ ય મયઠાણાઈ, અઢ ય કમ્માઈ તેસિં બંધં ચ;
 પરિવજજંતો ગુત્તો, રક્ખામિ મહવ્વએ પંચ. ૩૫
 અઢ ય પવયણમાયા, દિઢા અઢવિહનિટ્ઠિંઅટ્ઠેહિં;
 ઉવસંપન્નો જુત્તો, રક્ખામિ મહવ્વએ પંચ. ૩૬

નવ પાવનિઆણાઈ, સંસારત્થા ય નવવિહા જીવા;
 પરિવજજંતો ગુત્તો, રક્ખામિ મહવ્વએ પંચ. ૩૭
 નવ બંભયેરગુત્તો, દુનવવિહં બંભયેરપરિસુદ્ધં;
 ઉવસંપન્નો જુત્તો, રક્ખામિ મહવ્વએ પંચ. ૩૮
 ઉવઘાયં ચ દસવિહં, અસંવરં તહ ય સંકિલેસં ચ;
 પરિવજજંતો ગુત્તો, રક્ખામિ મહવ્વએ પંચ. ૩૯
 સચ્ચસમાહિઠ્ઠાણા, દસ ચેવ દસાઓ સમણધમ્મં ચ;
 ઉવસંપન્નો જુત્તો, રક્ખામિ મહવ્વએ પંચ. ૪૦
 આસાયણં ચ સવ્વં, તિગુણં ઇક્કારસં વિવજજંતો;
 ઉવસંપન્નો જુત્તો, રક્ખામિ મહવ્વએ પંચ. ૪૧
 એવં તિદંડવિરઓ, તિગરણસુદ્ધો તિસલ્લનીસલ્લો;
 તિવિહેણ પરિક્કંતો, રક્ખામિ મહવ્વએ પંચ. ૪૨
 ઈચ્ચેઈઅં મહવ્વય-ઉચ્ચારણં થિરત્તં સલ્લુદ્ધરણં
 થિઈબલં વવસાઓ સાહણટ્ઠો પાવનિવારણં નિકાયણા
 ભાવવિસોહી પડાગાહરણં નિજજૂહણારાહણા ગુણાણં
 સંવરજોગો પસત્થજ્જાણો-વઉત્તયા જુત્તયા ય નાણે પરમટ્ઠો
 ઉત્તમઢો, એસ ખલુ તિત્થંકરેહિં રઈરાગદોસમહણેહિં દેસિઓ
 પવયણસ્સ સારો છજજીવનિકાયસંજમં ઉવએસિઅં
 તેલુક્કસક્કયં ઠાણં અભ્ભુવગયા. નમોત્થુ તે સિદ્ધ બુદ્ધ મુત્ત
 નીરય નિસ્સંગ માણમૂરણ ગુણરયણસાયરમણંતમપ્પમેઅ,
 નમોત્થુ તે મહઈમહાવીરવદ્ધમાણસામિસ્સ, નમોત્થુ તે
 અરહઓ, નમોત્થુ તે ભગવઓ તિ કટ્ટુ, એસા ખલુ

મહવ્ય-ઉચ્ચારણા કયા. ઈચ્છામો સુત્તકિત્તાણં કાઉં.

નમો તેસિં ખમાસમણાણં જેહિં ઇમં વાઈઅં
છવ્વિહમાવસ્સયં ભગવંતં, તં જહા સામાઈઅં ૧,
ચઉવીસત્થઓ ૨, વંદણયં ૩, પડિક્કમાણં ૪, કાઉસ્સગ્ગો ૫,
પચ્ચક્ખાણં ૬, સવ્વેહિં પિ એઅમ્મિ છવ્વિહે આવસ્સએ
ભગવંતે સસુત્તે સઅત્થે સગંથે સનિજજ્ઞુત્તિએ સસંગહણિએ
જે ગુણા વા ભાવા વા અરિહંતેહિં ભગવંતેહિં પણ્ણત્તા વા
પરૂવિઆ વા, તે ભાવે સદ્દહામો પત્તિઆમો રોએમો ફાસેમો
પાલેમો અણુપાલેમો, તે ભાવે સદ્દહંતેહિં પત્તિઅંતેહિં
રોઅંતેહિં ફાસંતેહિં પાલંતેહિં અણુપાલંતેહિં, અંતોપક્ખસ્સ
જં વાઈઅં પઢિઅં પરિઅટ્ઠિઅં પુચ્છિઅં અણુપેહિઅં
અણુપાલિઅં તં દુક્ખક્ખયાએ કમ્મક્ખયાએ મુક્ખયાએ
બોહિલાભાએ સંસારુત્તારણાએ ત્તિ કટ્ટુ ઉવસંપજિજ્ઞાતા ણં
વિહરામિ અંતોપક્ખસ્સ જં ન વાઈઅં, ન પઢિઅં, ન
પરિઅટ્ઠિઅં, ન પુચ્છિઅં, નાણુપેહિઅં, નાણુપાલિઅં, સંતે
બલે, સંતે વીરિએ સંતે પુરિસકારપરક્કમે, તસ્સ આલોએમો
પડિક્કમામો નિંદામો ગરિહામો વિઉટ્ટેમો વિસોહેમો
અકરણયાએ અબ્ભુટ્ટેમો અહારિહં તવોકમ્મં પાયચ્છિત્તં
પડિવજજામો, તસ્સ મિચ્છા મિ દુકકડં.

નમો તેસિં ખમાસમણાણં, જેહિં ઇમં વાઈઅં
અંગબાહિરં ઉક્કાલિઅં ભગવંતં તં જહા, દસવેઆલિઅં ૧,
કપ્પિઆકપ્પિઅં ૨, ચુલ્લકપ્પસુઅં ૩, મહાકપ્પસુઅં ૪,

ઉવવાઈઅં ૫, રાયપ્પસેણિઅં ૬, જીવાભિગમો ૭, પણ્ણવણા
૮, મહાપન્નવણા ૯, નંદી ૧૦, અણુઓગદારાઈ ૧૧,
દેવિંદત્થઓ ૧૨, તંદુલવિઆલિઅં ૧૩, ચંદાવિજ્ઞયં ૧૪,
પમાયપ્પમાયં ૧૫, પોરિસિમંડલં ૧૬, મંડલપ્પવેસો ૧૭,
ગણિવિજ્ઞા ૧૮, વિજ્ઞાયરણવિણિચ્છઓ ૧૯, ઝાણવિભત્તી
૨૦, મરણવિભત્તી ૨૧, આયવિસોહિ ૨૨, સંલેહણાસુઅં
૨૩, વીયરાયસુઅં ૨૪, વિહારકપ્પો ૨૫, ચરણવિહી ૨૬,
આઉર-પચ્ચક્ખાણં ૨૭, મહાપચ્ચક્ખાણં ૨૮, સવ્વેહિં પિ
એઅમ્મિ અંગબાહિરે ઉક્કાલિએ ભગવંતે સસુત્તે સઅત્થે
સગંથે સનિજજ્ઞુત્તિએ સસંગહણિએ જે ગુણા વા ભાવા તા
અરિહંતેહિં ભગવંતેહિં પન્નત્તા વા પરૂવિઆ વા, તે ભાવે
સદ્દહામો પત્તિઆમો રોએમો ફાસેમો પાલેમો અણુપાલેમો,
તે ભાવે સદ્દહંતેહિં પત્તિઅંતેહિં રોઅંતેહિં ફાસંતેહિં પાલંતેહિં
અણુપાલંતેહિં અંતોપક્ખસ્સ જં વાઈઅં પઢિઅં પરિઅટ્ઠિઅં
પુચ્છિઅં અણુપેહિઅં અણુપાલિઅં તં દુક્ખક્ખયાએ
કમ્મક્ખયાએ મુક્ખયાએ બોહિલાભાએ સંસારુત્તારણાએ
ત્તિ કટ્ટુ ઉવસંપજિજ્ઞાતા ણં વિહરામિ, અંતોપક્ખસ્સ જં ન
વાઈઅં, ન પઢિઅં, ન પરિઅટ્ઠિઅં, ન પુચ્છિઅં, નાણુપેહિઅં,
નાણુપાલિઅં, સંતે બલે, સંતે વીરિએ, સંતે પુરિસકારપરક્કમે,
તસ્સ આલોએમો પડિક્કમામો નિંદામો ગરિહામો વિઉટ્ટેમો
વિસોહેમો અકરણયાએ અબ્ભુટ્ટેમો અહારિહં તવોકમ્મં

^૧ ઉવવાઈઅં ઈતિ વા પાઠ :

પાયચ્છિતં પડિવજ્જમો તસ્સ મિચ્છા મિ દુક્કડં.

નમો તેસિં ખમાસમણાણં જેહિં ઇમં વાઈઅં અંગબાહિરં
કાલિઅં ભગવંતં તં જહા-ઉત્તરજ્ઞયણાઈ ૧, દસાઓ ૨,
કપ્પો ૩, વવહારો ૪, ઇસિભાસિઆઈ ૫, નિસીહં ૬,
મહાનિસીહં ૭, જંબૂદ્દીવપન્નત્તી ૮, સૂરપન્નત્તી ૯, ચંદપન્નત્તી
૧૦, દીવસાગરપન્નત્તી ૧૧, ખુડિયાવિમાણપવિભત્તી ૧૨,
મહલ્લિઆવિમાણપવિભત્તી ૧૩, અંગયૂલિઆએ ૧૪,
વગ્ગયૂલિઆએ ૧૫, વિવાહયૂલિઆએ ૧૬, અરુણોવવાએ
૧૭, વરુણોવવાએ ૧૮, ગરુલોવવાએ ૧૯, (ધરણોવવાએ)
વેસમણોવવાએ ૨૦, વેલંધરોવવાએ ૨૧, દેવિંદોવવાએ
૨૨, ઉટ્ઠાણસુએ ૨૩, સમુટ્ઠાણસુએ ૨૪,
નાગપરિઆવલિઆણં ૨૫, નિરિયાવલિઆણં ૨૬,
કપ્પિઆણં ૨૭, કપ્પવડિંસયાણં ૨૮, પુષ્કિઆણં ૨૯,
પુષ્કયૂલિઆણં ૩૦, (વણિહઆણં) વણિહદસાણં ૩૧,
આસીવિસભાવણાણં ૩૨, દિટ્ઠિવિસભાવણાણં ૩૩, ચારણ
(સુમિણ) ભાવણાણં ૩૪, મહાસુમિણભાવણાણં ૩૫,
તેઅગ્ગિનિ-સગ્ગાણં ૩૬, સવ્વેહિં પિ એઅમ્મિ અંગબાહિરે
કાલિએ ભગવંતે સસુત્તે સઅત્થે સગંથે સનિજ્જુત્તિએ
સસંગહણિએ જે ગુણા વા ભાવા વા અરિહંતેહિં ભગવંતેહિં
પન્નત્તા વા પઙ્ગવિઆ વા, તે ભાવે સદ્દહહંતેહિં પત્તિઆમો
રોએઓ ફાસેમો પાલેમો અણુપાલેમો તે ભાવે સદ્દહહંતેહિં
પત્તિઅંતેહિં રોયંતેહિં ફાસંતેહિં પાલંતેહિં અણુપાલંતેહિં

અંતોપકખસ્સ જં વાઈઅં પઢિઅં પરિઅટ્ઠિઅં પુચ્છિઅં
અણુપેહિઅં અણુપાલિઅં, તં દુક્ખકખયાએ કમ્મકખયાએ
મુક્ખાએ બોહિલાભાએ સંસારુત્તારણાએ ત્તિ કટ્ટુ
ઉવસંપજિજ્જતા ણં વિહરામિ અંતોપકખસ્સ જં ન વાઈઅં ન
પઢિઅં ન પરિઅટ્ઠિઅં ન પુચ્છિઅં નાણુપેહિઅં નાણુપાલિઅં,
સંતે બલે સંતે વીરિએ સંતે પુરિસકારપરકુકમે તસ્સ આલોએમો
પડિક્કમામો નિંદામો ગરિહામો વિઉટ્ટેમો વિસોહેમો
અકરણયાએ અબ્બુટ્ટેમો અહારિહં તવોકમ્મં પાયચ્છિતં
પડિવજ્જમો તસ્સ મિચ્છામિ દુક્કડં.

નમો તેસિં ખમાસમણાણં જેહિં ઇમં વાઈઅં દુવાલસંગં
ગણિપિડગં ભગવંતં, તં જહા-આયારો ૧, સૂઅગડો ૨, ઠાણં
૩, સમવાઓ ૪, વિવાહપન્નત્તી (વિઆહપન્નત્તી) ૫,
નાયાધમ્મકહાઓ ૬, ઉવાસગદસાઓ ૭, અંતગડદસાઓ
૮, અણુત્તરોવવા-ઈઅદસાઓ ૯, પણહાવાગરણં ૧૦,
વિવાગસુઅં ૧૧, દિટ્ઠિવાઓ ૧૨, સવ્વેહિં પિ એઅમ્મિ
દુવાલસંગે ગણિપિડગે ભગવંતે સસુત્તે સઅત્થે સગંથે
સનિજ્જુત્તિએ સસંગહણીએ જે ગુણા વા ભાવા વા
અરિહંતેહિં ભગવંતેહિં પન્નત્તા વા પઙ્ગવિઆ વા, તે ભાવે
સદ્દહહામો પત્તિઆમો રોએમો ફાસેમો પાલેમો અણુપાલેમો,
તે ભાવે સદ્દહહંતેહિં પત્તિઅંતેહિં રોયંતેહિં ફાસંતેહિં પાલંતેહિં
અણુપાલંતેહિં અંતોપકખસ્સ જં વાઈઅં પઢિઅં પરિઅટ્ઠિઅં
પુચ્છિઅં અણુપેહિઅં અણુપાલિઅં તં દુક્ખકખયાએ

કમ્મકૂખયાએ મુકૂખયાએ બોહિલાભાએ સંસારુત્તારણાએ તિ કટ્ટુ ઉવસંપજિજ્જતા ણં વિહરામિ. અંતોપકૂખસ્સ જં ન વાઈઅં ન પઢિઅં ન પરિઅટ્ઠિઅં ન પુચ્છિઅં નાણુપેહિઅં નાણુપાલિઅં, સંતે બલે સંતે વીરિએ સંતે પુરિસકારપરકૂખે, તસ્સ આલોએમો પડિક્કમામો નિંદામો ગરિહામો વિઉટ્ટેમો વિસોહેમો અકરણયાએ અબ્ભુટ્ટેમો અહારિહં તવોકમ્મં પાયચ્છિત્તં પડિવજજામો તસ્સ મિચ્છા મિ દુક્કડં.

નમો તેસિં ખમાસમણાણં જેહિં ઈમં વાઈઅં દુવાલસંગં ગણિપિડગં ભગવંતં તં જહા સમ્મં કાએણં ફાસંતિ પાલંતિ પૂરંતિ તીરંતિ કિટ્ઠંતિ સમ્મં આણાએ આરાહંતિ, અહં ચ નારાહેમિ, તસ્સ મિચ્છામિ દુક્કડં ॥ ૮ ॥
સુઅદેવયા ભગવઈ, નાણાવરણીઅકમ્મસંઘાયં;
તેસિં ખવેઉ સયયં, જેસિં સુઅસાયરે ભત્તી ॥ ૧ ॥

૮ શ્રી પાક્ષિકખામણા

● આઘાક્ષરો ●

‘પિપુઉ’અહ’

ઈચ્છામિ ખમાસમણો ! પિઅં ચ મે જં ભે, હઠ્ઠાણં તુટ્ઠાણં, અપ્પાયંકાણં, અભગ્ગજોગાણં; સુસીલાણં સુવ્વયાણં, સાયરિયઉવજજાયાણં, નાણેણં દંસણેણં, ચરિત્તેણં, તવસા અપ્પાણં ભાવેમાણાણં, બહુસુભેણ ભે દિવસો પોસહો, પકૂખો વઈકૂકંતો; અન્નો ય ભે કલ્લાણેણં પજજીવટ્ઠિઓ, સિરસા

મણસા મત્થએણ વંદામિ. ૧ (ગુરુવાક્યમ્) તુમ્હેહિં સમં.

ઈચ્છામિ ખમાસમણો ! પુવ્વિં ચેઈઆઈ વંદિતા, નમંસિત્તા, તુબ્ભણં પાયમૂલે વિહરમાણેણં, જે કેઈ બહુદેવસિયા સાહુણો દિટ્ઠા સમાણા વા વસમાણા વા ગામાણુગામં દુઈજજમાણા વા, રાઈણિયા સંપુચ્છંતિ, ઓમરાઈણિયા વંદંતિ, અજજયા વંદંતિ, અજિજયાઓ વંદંતિ, સાવયા વંદંતિ, સાવિયાઓ વંદંતિ, અહંપિ નિસ્સલ્લો નિક્કસાઓ તિ કટ્ટુ સિરસા મણસા મત્થએણ વંદામિ. ૨ (ગુરુવાક્યમ્) અહમવિ વંદાવેમિ ચેઈઆઈ.

ઈચ્છામિ ખમાસમણો ! ઉવટ્ઠિઓહં, (અબ્ભુટ્ઠિઓહં) તુબ્ભણં, સંતિઅં, અહાકપ્પં વા, વત્થં વા, પડિગ્ગહં વા, કંબલં વા, પાયપુચ્છણં વા (રયહરણં વા) અકૂખરં વા પયં વા ગાહં વા, સિલોગં વા, (સિલોગદ્ધં વા) અટ્ઠં વા, હેઉં વા, પસિણં વા, વાગરણં વા, તુબ્હેહિં ચિઅત્તેણ દિન્નં, મએ અવિણએણ પડિચ્છિઅં, તસ્સ મિચ્છામિ દુક્કડં ॥ ૩ ॥ (ગુરુવાક્યમ્) આયરિયસંતિઅં.

ઈચ્છામિ ખમાસમણો ! અહમપુવ્વાઈ, કયાઈ ચ મે, કિઈ-કમ્માઈ, આયારમંતરે, વિણયમંતરે, સેહિઓ સેહાવિઓ, સંગહિઓ, ઉવગ્ગહિઓ, સારિઓ, વારિઓ, ચોઈઓ, પડિયોઈઓ, ચિઅત્તા મે પડિયોયણા, (અબ્ભુટ્ઠિઓહં) ઉવટ્ઠિઓહં, તુબ્ભણં, સામણાસ્સ, તવતેયસિરીએ, ઈમાઓ ચાઉરંતસંસારકંતારાઓ, સાહટ્ટુ નિત્થરિસ્સામિ તિ કટ્ટુ,

સિરસા મણસા મત્યએણ વંદામિ. ૪ (ગુરુવાક્યમ્)
નિત્યારગપારગા હોહ.

૯. સાધુને દૈવસિક અને રાત્રિક પ્રતિક્રમણમાં અતિયારની
આઠ ગાથાને સ્થાનકે ગણવાની અર્થ સહિત એક ગાથા.

સયણાસણાપણે, ચેઈય જઈ સિજજ કાય ઉચ્ચારે;

સમિઈ ભાવણા ગુત્તી, વિતહાયરણે ય અઈયારો ૧

● અર્થ : શયન-આસન, આહાર-પાણી, ચૈત્ય, સાધુ,
વસતિ, માત્રુ, સ્થંડિલ, સમિતિ, ભાવના અને ગુપ્તિ એ
વિષયમાં જે જે વિપરીત અયોગ્ય આચરણ કર્યું હોય તે તે
અતિયાર જાણવો. (૧)

આ ગાથા ગણતાં તેમાં કહેલ બાબતો સંબંધી જે કાંઈ
અતિયાર લાગ્યા હોય તે સાધુએ સંભારીને યાદ કરવા.
સામાન્ય સાધુ કરતાં ગુરુને (આચાર્યને) અલ્પ વ્યાપાર
હોવાથી ગુરુએ બે વાર આ ગાથા અર્થ સાથે વિચારવી.

માંડલા

- ૧ આઘાડે આસન્ને ઉચ્ચારે પાસવણે અણહિયાસે.
- ૨ આઘાડે આસન્ને પાસવણે અણહિયાસે.
- ૩ આઘાડે મજ્જે ઉચ્ચારે પાસવણે અણહિયાસે.
- ૪ આઘાડે મજ્જે પાસવણે અણહિયાસે.
- ૫ આઘાડે દૂરે ઉચ્ચારે પાસવણે અણહિયાસે.
- ૬ આઘાડે દૂરે પાસવણે અણહિયાસે.

બીજા છ માંડલામાં અણહિયાસે ને બદલે ‘અહિયાસે’
કહેવું. ત્યાર પછી બીજા બાર માંડલામાં આઘાડે ને બદલે
અણાઘાડે કહેવું. બાકી ઉપર પ્રમાણે જ કહેવું, એકંદરે ૨૪
માંડલા કરવાં.

- આઘાડે = આગાઢ કારણે.
- અણહિયાસે = સહન ન થઈ શકે તો.
- આસન્ને = નજીકમાં.
- મજ્જે = વચ્ચે.
- ઉચ્ચારે = વડી નીતિ.
- દૂર = છેટે.
- પાસવણે = લઘુનીતિ.
- અહિયાસે = સહન થઈ શકે તો.

૧૧ સંથારા પોરિસિનો વિધિ.

રાત્રે એક પહોર રાત્રિ પર્યંત સજ્જાય ધ્યાન કર્યા પછી
સંથારો કરવાને અવસરે ખમાઠ ઈચ્છાઠ ‘બહુ પડિપુન્ના
પોરિસિ’ કહી ખમાસમણ દઈ ઈરિઆવહીથી લોગસ્સ સુધી
કહી, ખમાઠ ઈચ્છાઠ

‘બહુ પડિપુન્ના પોરિસિ રાઈય સંથારએ ઠામિ’ ઈચ્છું,
કહી ચઉક્કસાયઠ નમુત્થુણંઠ જાવંતિઠ ખમાઠ જાવંતઠ
નમોહરંતઠ ઉવસગ્ગહરંઠ અને જય વીયરાય પૂરા કહી ખમાઠ
ઈચ્છાઠ સંથારા વિધિ ભણવા મુહપત્તિ પડિલેહું? ઈચ્છું. કહી

મુહપત્તિ પડિલેહીને નિસીહિ - નિસીહિ નિસીહિ નમો ખમાસ-
મણાણં ગોયમાઈણં મહામુણીણં આટલો પાઠ, નવકાર તથા
કરેમિભંતે-એટલું ત્રણ વાર કહે, પછી નીચેના સૂત્રો બોલવા.

● આઘાક્ષરો ●

‘અણુ’ ‘અણુ’ સંજય (૫), ચયપાકવો (૧૦),
એએસં ‘અરિ’ ખસજં (૧૭)

અણુજાણહ જિટ્ઠેજજા, અણુજાણહ પરમગુરુ;
ગુરુગુણરયણેહિં મંડિયસરીરા;
બહુપડિપુણા પોરિસિ, રાઈયસંથારએ ઠામિ ॥ ૧ ॥
અણુજાણહ સંથારં, બાહૂવહાણેણ વામપાસેણં;
કુકુકુડિપાયપસારણ, અતરંત પમજજએ ભૂમિં ॥ ૨ ॥
સંકોઈઅ સંડાસા, ઉવ્વટ્ટંતે અ કાયપડિલેહા;
દવ્વાઈ ઉવઓગં, ઊસાસનિરુંભણા લોહે ॥ ૩ ॥
જઈ મે હુજજ પમાઓ, ઈમસ્સ દેહસ્સિમાઈ રયણીએ;
આહારમુવહિદેહં, સવ્વં તિવિહેણ વોસિરિઅં ॥ ૪ ॥
યત્તારિ મંગલં, અરિહંતા મંગલં, સિદ્ધા મંગલં,
સાહૂ મંગલં, કેવલિપન્નત્તો ધમ્મો મંગલં ॥ ૫ ॥
યત્તારિ લોગુત્તમા, અરિહંતા લોગુત્તમા, સિદ્ધા લોગુત્તમા,
સાહૂ લોગુત્તમા કેવલિપન્નત્તો ધમ્મો લોગુત્તમો ॥ ૬ ॥
યત્તારિ સરણં પવજજામિ, અરિહંતે સરણં પવજજામિ,
સિદ્ધે સરણં પવજજામિ, સાહૂ સરણં પવજજામિ,
કેવલિપન્નત્તં ધમ્મં સરણં પવજજામિ ॥ ૭ ॥

પાણાઈવાયમલિઅં, ચોરિક્કં મેહુણં દવિણમુચ્છં;
કોહં માણં માયં, લોભં પિજજં તહા દોસં ॥ ૮ ॥
કલહં અબ્ભક્ખાણં, પેસુન્નં રઈઅરઈ સમાઉત્તં;
પરપરિવાયં માયા - મોસં મિચ્છત્તસલ્લં ચ ॥ ૯ ॥
વોસિરિસુ ઈમાઈ, મુક્ખમગ્ગસંસગ્ગવિગ્ધભૂઆઈ
દુગ્ગઈનિબંધણાઈ, અટ્ઠારસ પાવઠાણાઈ ॥ ૧૦ ॥
એગોહં નત્થિ મે કોઈ, નાહમન્નસ્સ કસ્સઈ;
એવં અદીણમણસો, અપ્પાણમણુસાસઈ ॥ ૧૧ ॥
એગો મે સાસઓ અપ્પા, નાણદંસણસંજુઓ;
સેસા મે બાહિરા ભાવા, સવ્વે સંજોગલક્ખણા ॥ ૧૨ ॥
સંજોગમૂલા જીવેણ, પત્તા દુક્ખપરંપરા;
તમ્હા સંજોગસંબંધં, સવ્વં તિવિહેણ વોસિરિઅં ॥ ૧૩ ॥
અરિહંતો મહ દેવો, જાવજજીવં સુસાહુણો ગુરુણો;
જિણપન્નત્તં તત્તં, ઈઅ સમ્મત્તં મએ ગહિઅં ॥ ૧૪ ॥
ખમિઅ ખમાવિઅ, મઈ ખમહ સવ્વહ જીવનિકાય;
સિદ્ધહ સાખ આલોયણહ, મુજ્જહ વઈર ન ભાવ ॥ ૧૫ ॥
સવ્વે જીવા કમ્મવસ, ચઉદહ રાજ ભમંત;
તે મે સવ્વ ખમાવિઆ, મુજ્જહિ તેહ ખમંત ॥ ૧૬ ॥
જં જં મણેણ બદ્ધં, જં જં વાએણ ભાસિઅં પાવં;
જં જં કાએણ કયં, મિચ્છામિ દુક્કડં તસ્સ ॥ ૧૭ ॥
(ચૌદમી ગાથા ત્રણ વાર કહેવી. પછી ત્રણ નવકાર
ગણવા. પછી છેલ્લી ત્રણ ગાથા કહેવી.)

૧૨ સ્થાપનાચાર્યની પડિલેહણના બોલ

૧ શુદ્ધ સ્વરૂપના ધારક ગુરુ, ૨ જ્ઞાનમય, ૩ દર્શનમય, ૪ ચારિત્રમય, ૫ શુદ્ધ શ્રદ્ધામય, ૬ શુદ્ધ પ્રરૂપણામય, ૭ શુદ્ધ સ્પર્શનામય, ૮ પંચાચાર પાળે, ૯ પળાવે, ૧૦ અનુમોદે, ૧૧ મન ગુપ્તિ, ૧૨ વચનગુપ્તિ, ૧૩ કાયગુપ્તિએ ગુપ્તા.

ચરણ સિત્તરી

૫ ૧૦ ૧૭ ૧૦ ૯
વય સમણધમ્મ સંજમ, વેયાવચ્ચં ચ બંભગુત્તીઓ;
૩ ૧૨ ૪
નાણાઈતિયં તવ, કોહ-નિગ્ગહાઈ ચરણમેયં . ॥ ૧ ॥

કરણસિત્તરી

૪ ૫ ૧૨ ૧૨ ૫
પિંડવિસોહી સમિઈ ભાવણ પડિમા ય ઈંદિયનિરોહો,
૨૫ ૩ ૪
પડિલેહણં ગુત્તીઓ, અભિગ્ગહા ચેવ કરણં તુ ॥ ૨ ॥

૧૩ મુહપત્તીના પચ્ચાસ બોલ

૧ સૂત્ર અર્થ તત્ત્વ કરી સદ્દેહું, ૨ સમ્યક્ત્વ મોહનીય, ૩ મિશ્ર મોહનીય, ૪ મિથ્યાત્વ મોહનીય પરિહરું, ૫ કામરાગ, ૬ સ્નેહરાગ, ૭ દંષ્ટિરાગ પરિહરું, ૮ સુદેવ, ૯ સુગુરુ, ૧૦ સુધર્મ આદરું, ૧૧ કુદેવ, ૧૨ કુગુરુ, ૧૩ કુધર્મ પરિહરું, ૧૪ જ્ઞાન, ૧૫ દર્શન, ૧૬ ચારિત્ર આદરું, ૧૭

જ્ઞાન વિરાધના, ૧૮ દર્શન વિરાધના, ૧૯ ચારિત્ર વિરાધના પરિહરું, ૨૦ મન ગુપ્તિ, ૨૧ વચન ગુપ્તિ, ૨૨ કાયગુપ્તિ આદરું, ૨૩ મન દંડ, ૨૪ વચન દંડ, ૨૫ કાયદંડ પરિહરું, ૨૬ હાસ્ય, ૨૭ રતિ, ૨૮ અરતિ પરિહરું, ૨૯ ભય, ૩૦ શોક, ૩૧ દુગંચ્છા પરિહરું, ૩૨ કૃષ્ણ લેશ્યા, ૩૩ નીલ લેશ્યા, ૩૪ કાપોત લેશ્યા પરિહરું, ૩૫ રસ ગારવ, ૩૬ ઋદ્ધિ ગારવ, ૩૭ સાતા ગારવ પરિહરું, ૩૮ માયા શલ્ય, ૩૯ નિયાણ શલ્ય, ૪૦ મિથ્યાત્વ શલ્ય પરિહરું, ૪૧ કોષ, ૪૨ માન પરિહરું, ૪૩ માયા, ૪૪ લોભ પરિહરું, ૪૫ પૃથ્વીકાય, ૪૬ અપ્કાય, ૪૭ તેઉકાયની રક્ષા કરું, ૪૮ વાઉકાય, ૪૯ વનસ્પતિકાય, ૫૦ ત્રસ કાયની રક્ષા કરું.

‘છીંકના કાઉસ્સગ્ગ પછી બોલવાની ગાથા’

સર્વે યક્ષામ્બિકાઘા યે, વૈયાવૃત્ત્યકરા જિને; (સુરા:) ।
ક્ષુદ્રોપદ્રવસંઘાતં, તે દ્રુતં દ્રાવયન્તુ નઃ ॥ ૧ ॥

ભુવન દેવતાની સ્તુતિ

જ્ઞાનાદિ-ગુણ-યુતાનાં, નિત્યં સ્વાધ્યાય-સંયમ-રતાનામ્ ।
વિદધાતુ ભુવનદેવી, શિવં સદા સર્વ-સાધૂનામ્ ॥ ૧ ॥

ક્ષેત્રદેવતાની સ્તુતિ

યસ્યાઃ ક્ષેત્રં સમાશ્રિત્ય, સાધુભિઃ સાધ્યતે ક્રિયા ।
સા ક્ષેત્રદેવતા નિત્યં, ભૂયાન્નઃ સુખદાયિની ॥ ૧ ॥

॥ શ્રી શ્રુતકેવલિ-શ્રીશય્યમ્ભવસૂરિસંદેહધમ્ ॥
● ॥ શ્રી દશવૈકાલિક સૂત્રમ્ ॥ ●

॥ ૧ ॥ દુમપુષ્પિકાધ્યયનમ્ ॥
(અનુષ્ટુબ્વૃત્તમ્)

● આઘાક્ષરો ●

ધજએવમ (૫)

ધમ્મો મંગલમુક્કિદં, અહિંસા સંજમો તવો ।
દેવા વિ તં નમંસંતિ, જસ્સ ધમ્મે સયા મણો ॥ ૧ ॥
જહા દુમસ્સ પુફ્ફેસુ, ભમરો આવિયઈ રસં ।
ણ ય પુફ્ફં કિલામેઈ, સો અ પીણેઈ અપ્પયં ॥ ૨ ॥
એમેએ સમણા મુત્તા, જે લોએ સંતિ સાહુણો ।
વિહંગમા વ પુફ્ફેસુ, દાણભત્તેસણે રયા ॥ ૩ ॥
વયં ય વિત્તિં લબ્ભામો, ન ય કોઈ ઉવહમ્મઈ ।
અહાગેસુ રીયંતે, પુફ્ફેસુ ભમરા જહા ॥ ૪ ॥
મહુગારસમા બુદ્ધા, જે ભવંતિ અણિસ્સિયા ।
નાણાપિડરયા દંતા, તેણ વુચ્ચંતિ સાહુણો ત્તિ બેમિ ॥ ૫ ॥
॥ ઈઈ દુમપુષ્પિકાધ્યયનમ્ પઢમં અજ્ઞયણં સમત્તં ॥

॥ ૨ ॥ શ્રામણ્યપૂર્વિકાધ્યયનમ્ ॥

● આઘાક્ષરો ●

કવજેસઆ (૫), પધિ'અહ'જતીએ (૧૧)

કહં નુ કુજજા સામણં, જો કામે ન નિવારએ ।
પએ પએ વિસીઅંતો, સંકપ્પસ્સ વસં ગઓ ॥ ૧ ॥
વત્થગંધમલંકારં, ઈત્થીઓ સયણાણિ અ ।
અચ્છંદા જે ન ભુંજંતિ, ન સે ચાઈત્તિ વુચ્ચઈ ॥ ૨ ॥
જે અ કંતે પિએ ભોએ, લદ્ધે વિ પિટ્ઠિ કુવ્વઈ ।
સાહીણે ચયઈ ભોએ, સે હુ ચાઈ ત્તિ વુચ્ચઈ ॥ ૩ ॥

(ઉપજાતિવૃત્તમ્)

સમાઈ પેહાઈ પરિવ્વયંતો, સિઆ મણો નિસ્સરઈ બહિદ્ધા ।
ન સા મહં નોવિ અહંપિ તીસે, ઈચ્ચેવ તાઓ વિણઈજજ રાગં
આયાવયાહિ, ચય સોગમલ્લં, કામે કમાહી, કમિઅં ખુદ્દુક્ખં
છિંદાહિ દોસં, વિણઈજજ રાગં, એવં સુહી હોહિસિ સંપરાએ

(અનુષ્ટુબ્વૃત્તમ્)

પફ્ફંદે જલિઅં જોઈ, ધૂમકેઉં દુરાસયં ।
નેચ્છંતિ વંતયં ભોત્તું, કુલે જાયા અગંધણે ॥ ૬ ॥
પિરત્થુ તેજસોકામી, જો તં જીવિયકારણા ।
વંતં ઈચ્છસિ આવેઉં, સેયં તે મરણં ભવે ॥ ૭ ॥
અહં ય ભોગરાયસ્સ, તં ય સિ અંધગવણિહણો ।
મા કુલે ગંધણા હોમો, સંજમં નિહુઓ ચર ॥ ૮ ॥
જઈ તં કાહિસિ ભાવં, જા જા દિચ્છસિ નારીઓ ।
વાયાવિદ્ધુવ્વ હો, અટ્ઠિઅપ્પા ભવિસ્સસિ ॥ ૯ ॥
તીસે સો વયણં સોચ્ચા, સંજયાઈ સુભાસિયં ।
અંકુસેણ જહા નાગો, ધમ્મે સંપડિવાઈઓ ॥ ૧૦ ॥

એવં કરંતિ સંબુદ્ધા, પંડિયા પવિઅક્રુપણા ।
 વિણિઅદંતિ ભોગેસુ, જહા સે પુરિસુત્તમો ત્તિ બેમિ ॥ ૧૧ ॥
 ॥ ઈઈ સામન્નપુવ્વિયનામં બીયં અજ્ઞયણં સમત્તં ॥

॥ ૩ ॥ ક્ષુલ્લકાચારાધ્યયનમ્ ॥

● આઘાક્ષરો ●

સંઉસં'અટ્ઠા'સિ (૫), ગિમૂસોધૂસ (૧૦), પંઆપદુખ (૧૫)
 (અનુષ્ટુબવૃત્તમ્)

સંજમે સુટ્ટિઅપ્પાણં, વિપ્પમુક્કાણ તાઈણં ।
 તેસિમેઅમણાઈન્નં, નિગ્ગંથાણં મહેસિણં ॥ ૧ ॥
 ઉદેસિયં કીયગં, નિયાગ-મભિહડાણિ ય ।
 રાઈભત્તે સિણાણે ય, ગંધમલ્લે ય વીયણે ॥ ૨ ॥
 સંનિહી ગિહિમત્તે અ, રાયપિંડે કિમિચ્છએ ।
 સંવાહણા દંતપહોયણા અ, સંપુચ્છણા દેહપહોયણા અ ॥ ૩ ॥
 અટ્ઠાવએ અ નાલીએ, છત્તસ્સ ય ધારણઢાએ ।
 તેગિચ્છં પાહણા પાએ, સમારંભં ય જોઈણો ॥ ૪ ॥
 સિજજાચરપિંડં ય, આસંદિ-પલિઅંકએ ।
 ગિહંતરનિસિજજા ય, ગાયસ્સુવ્વટ્ટણાણિ ય ॥ ૫ ॥
 ગિહિણો વેઆવડિયં, જા ય આજીવવત્તિયા ।
 તત્તાનિવ્વુડભોઈત્તં, આઉરસ્સરણાણિ અ ॥ ૬ ॥
 મૂલએ સિંગબેરે ય, ઉચ્છુખંડે અનિવ્વુડે ।
 કંદે મૂલે ય સચ્ચિત્તે, ફલે બીએ ય આમએ ॥ ૭ ॥

સોવચ્ચલે સિંધવે લોણે, રોમાલોણે ય આમએ ।
 સામુદ્દે પંસુખારે ય, કાલાલોણે ય આમએ ॥ ૮ ॥
 ધૂવણેત્તિ વમણે અ, વત્થીકમ્મ-વિરેયણે ।
 અંજણે દંતવણે અ, ગાયાબ્ભંગ-વિભૂસણે ॥ ૯ ॥
 સવ્વમેયમણાઈન્નં, નિગ્ગંથાણં મહેસિણં ।
 સંજમંમિ અ જીત્તાણં, લહુભૂયવિહારિણં ॥ ૧૦ ॥
 પંચાસવપરિણાયા, તિગુત્તા છસુ સંજયા ।
 પંચનિગ્ગહણા ધીરા, નિગ્ગંથા ઉજજુદંસિણો ॥ ૧૧ ॥
 આયાવયંતિ ગિમ્હેસુ, હેમંતેસુ અવાઉડા ।
 વાસાસુ પડિસંલીણા, સંજયા સુસમાહિયા ॥ ૧૨ ॥
 પરીસહ-રિગિ-દંતા, ધૂઅમોહા જિઈદિઆ ।
 સવ્વદુકખ-પ્પહીણઢા, પફ્ફમંતિ મહેસિણો ॥ ૧૩ ॥
 દુક્કરાઈ કરિત્તાણં, દુસ્સહાઈ સહેતુ અ ।
 કે ઈત્થ દેવલોએસુ, કેઈ સિજજંતિ નીરયા ॥ ૧૪ ॥
 ખવિત્તા પુવ્વકમ્માઈ, સંજમેણ તવેણ ય ।
 સિદ્ધિમગ્ગમણુપ્પત્તા, તાઈણો પરિનિવ્વુડે ત્તિ બેમિ ॥ ૧૫ ॥
 ॥ ઈઈ ખુકિયાચારકહાનામં તઈયં અજ્ઞયણં સમત્તં ॥

॥ ૪ ॥ છજજીવણિયજ્ઞયણં ॥

● આઘાક્ષરો : સુકઈતંપુ (૫), આતેવાવતં (૧૦) ●

સુઅં મે આઉસં ! તેણં ભગવયા એવ-મકૂખાયં,
 ઈહ ખલુ છજજીવણિઆનામજ્ઞયણં સમણેણં ભગવયા

મહાવીરેણં કાસવેણં પવેઈઆ, સુઅકૂખાયા, સુપન્નતા,
 સેઅં મે અહિજિજઉં અજઝયણં ધમ્મપન્નત્તી ॥ ૧ ॥
 કયરા ખલુ સા છજજીવણિઆ નામજઝયણં,
 સમણેણં ભગવયા મહાવીરેણં,
 કાસવેણં પવેઈઆ, સુઅકૂખાયા સુપન્નતા;
 સેઅં મે અહિજિજઉં અજઝયણં ધમ્મપન્નત્તી ॥ ૨ ॥
 ઈમા ખલુ સા છજજીવણિઆ નામજઝયણં,
 સમણેણં ભગવયા મહાવીરેણં
 કાસવેણં પવેઈઆ, સુઅકૂખાયા સુપન્નતા;
 સેઅં મે અહિજિજઉં અજઝયણં ધમ્મપન્નત્તી ॥ ૩ ॥
 તં જહા-પુઢવિકાઈઆ, આઉકાઈઆ, તેઉકાઈઆ ।
 વાઉકાઈઆ, વણસ્સઈકાઈઆ, તસકાઈઆ ॥ ૪ ॥
 પુઢવી ચિત્તમંત-મકૂખાયા, અણેગજીવા
 પુઢો-સત્તા, અન્નત્થ સત્થ-પરિણએણં ॥ ૫ ॥
 આઉ ચિત્તમંતમકૂખાયા, અણેગજીવા
 પુઢો-સત્તા, અન્નત્થ સત્થ-પરિણએણં ॥ ૬ ॥
 તેઉ ચિત્તમંત-મકૂખાયા, અણેગજીવા
 પુઢો-સત્તા, અન્નત્થ સત્થ-પરિણએણં ॥ ૭ ॥
 વાઉ ચિત્તમંત-મકૂખાયા, અણેગજીવા
 પુઢો-સત્તા, અન્નત્થ સત્થ-પરિણએણં ॥ ૮ ॥
 વણસ્સઈ ચિત્તમંત-મકૂખાયા, અણેગજીવા
 પુઢો-સત્તા, અન્નત્થ સત્થ-પરિણએણં ॥ ૯ ॥

તંજહા-અગ્ગબીઆ, મૂલબીઆ, પોરબીઆ, ખંધબીઆ ।
 બીઅરુહા, સંમુચ્છિમા તણલયા, વણસ્સઈકાઈઆ,
 સબીઆ, ચિત્તમંત-મકૂખાયા અણેગજીવા;
 પુઢો-સત્તા, અન્નત્થ સત્થ-પરિણએણં ॥ ૧૦ ॥
 સે જે પુણ ઈમે અણેગે બહવે તસા પાણા, તં જહા
 અંડયા પોયયા જરાઉઆ રસયા સંસેઈમા સંમુચ્છિમા ઉબ્ભિઆ
 ઉવવાઈઆ, જેસિં કેસિંચિ પાણાણં અભિક્કંતં પડિક્કંતં
 સંકુચિઅં પસારિઅં રુઅં ભંતં તસિઅં પલાઈઅં આગઈ-ગઈ-
 વિન્નાયા જે અ કીડપયંગા, જા ય કુંથુપિપીલિઆ, સવ્વે
 બેઈદિઆ, સવ્વે તેઈદિઆ, સવ્વે ચઉરિદિઆ, સવ્વે પંચિંદિઆ,
 સવ્વે તિરિક્ખજોણિઆ, સવ્વે નેરઈઆ, સવ્વે માણુઆ, સવ્વે
 દેવા, સવ્વે પાણા પરમાહમ્મિઆ એસો ખલુ છઠ્ઠો જીવનિકાઓ
 તસકાઉ ત્તિ, પવુચ્ચઈ (સૂત્ર ૦ ૧)
 ઈચ્ચેસિં છણહં જીવનિકાયાણં નેવ સયં દંડં
 સમારંભિજજા, નેવન્નેહિં દંડં સમારંભાવિજજા, દંડં સમારંભંતે
 વિ અન્ને ન સમાણુજાણામિ, જાવજજીવાએ તિવિહં તિવિહેણં
 મણેણં વાયાએ કાએણં ન કરેમિ ન કારવેમિ, કરંતં પિ અન્નં
 ન સમાણુજાણામિ તસ્સ ભંતે ! પડિક્કમામિ નિંદામિ ગરિહામિ
 અપ્પાણં વોસિરામિ (સૂત્ર ૦ ૨)
 પઢમે ભંતે ! મહવ્વએ પાણાઈવાયાઓ વેરમણં, સવ્વં
 ભંતે ! પાણાઈવાયં પચ્ચકૂખામિ, સે સુહુમં વા બાયરં વા, તસં
 વા થાવરં વા, નેવ સયં પાણે અઈવાઈજજા, નેવન્નેહિં પાણે

અર્થવાયાવિજ્ઞા, પાણે અર્થવાયંતે વિ અન્ને ન સમણુજાણામિ, જાવજજીવાએ તિવિહં તિવિહેણં મણેણં વાયાએ કાએણં ન કરેમિ ન કારવેમિ કરંતં પિ અન્નં ન સમણુજાણામિ, તસ્સ ભંતે પડિક્કમામિ નિંદામિ ગરિહામિ અપ્પાણં વોસિરામિ પઢમે ભંતે ! મહવ્વએ ઉવટ્ઠિઓમિ સવ્વાઓ પાણાઈવાયાઓ વેરમણં ॥ ૧ ॥ (સૂત્ર૦ ૩)

અહાવરે દુચ્ચે ભંતે ! મહવ્વએ મુસાવાયાઓ વેરમણં, સવ્વં ભંતે ! મુસાવાયં પચ્ચક્ખામિ, સે કોહા વા, લોહા વા, ભયા વા, હાસા વા, નેવ સયં મુસં વર્ણજજા, નેવન્નેહિં મુસં વાયાવિજ્ઞા, મુસં વયંતે વિ અન્ને ન સમણુજાણામિ, જાવજજીવાએ તિવિહં તિવિહેણં મણેણં વાયાએ કાએણં ન કરેમિ ન કારવેમિ કરંતં પિ અન્નં ન સમણુજાણામિ, તસ્સ ભંતે ! પડિક્કમામિ નિંદામિ ગરિહામિ અપ્પાણં વોસિરામિ, દુચ્ચે ભંતે ! મહવ્વએ ઉવટ્ઠિઓમિ સવ્વાઓ મુસાવાયાઓ વેરમણં ॥ ૨ ॥ (સૂત્ર૦ ૪)

અહાવરે તચ્ચે ભંતે ! મહવ્વએ અદિન્નાદાણાઓ વેરમણં, સવ્વં ભંતે ! અદિન્નાદાણં પચ્ચક્ખામિ, સે ગામે વા નગરે વા રણે વા અપ્પં વા બહું વા અણું વા થૂલં વા ચિત્તમંતં વા અચિત્તમંતં વા નેવ સયં અદિન્નં ગિણ્ણિજજા, નેવન્નેહિં અદિન્નં ગિણ્ણાવિજ્ઞા, અદિન્નં ગિણ્ણંતેવિ અન્ને ન સમણુજાણામિ, જાવજજીવાએ તિવિહં તિવિહેણં મણેણં વાયાએ કાએણં ન કરેમિ ન કારવેમિ કરંતંપિ અન્નં ન

સમણુજાણામિ, તસ્સ ભંતે ! પડિક્કમામિ નિંદામિ ગરિહામિ અપ્પાણં વોસિરામિ, તચ્ચે ભંતે ! મહવ્વએ ઉવટ્ઠિઓમિ, સવ્વાઓ અદિન્નાદાણાઓ વેરમણં ॥ ૩ ॥ (સૂત્ર૦ ૫)

અહાવરે ચઉત્થે ભંતે ! મહવ્વએ મેહુણાઓ વેરમણં, સવ્વં ભંતે ! મેહુણં પચ્ચક્ખામિ, સે દિવ્વં વા માણુસં વા તિરિક્ખજોણિઅં વા નેવ સયં મેહુણં સેવિજ્ઞા, નેવન્નેહિં મેહુણં સેવાવિજ્ઞા, મેહુણં સેવંતે વિ અન્ને ન સમણુજાણામિ, જાવજજીવાએ તિવિહં તિવિહેણં મણેણં વાયાએ કાએણં ન કરેમિ ન કારવેમિ કરંતં પિ અન્નં ન સમણુજાણામિ, તસ્સ ભંતે ! પડિક્કમામિ નિંદામિ ગરિહામિ અપ્પાણં વોસિરામિ, ચઉત્થે ભંતે ! મહવ્વએ ઉવટ્ઠિઓમિ, સવ્વાઓ મેહુણાઓ વેરમણં ॥ ૪ ॥ (સૂત્ર૦ ૬)

અહાવરે પંચમે ભંતે ! મહવ્વએ પરિગ્ગહાઓ વેરમણં, સવ્વં ભંતે ! પરિગ્ગહં પચ્ચક્ખામિ, સે અપ્પં વા બહું વા અણું વા થૂલં વા ચિત્તમંતં વા અચિત્તમંતં વા નેવ સયં પરિગ્ગહં પરિગિણ્ણિજજા નેવન્નેહિં પરિગ્ગહં પરિગિણ્ણાવિજ્ઞા, પરિગ્ગહં પરિગિણ્ણંતે વિ અન્ને ન સમણુજાણામિ જાવજજીવાએ તિવિહં તિવિહેણં મણેણં વાયાએ કાએણં ન કરેમિ ન કારવેમિ કરંતં પિ અન્નં ન સમણુજાણામિ, તસ્સ ભંતે ! પડિક્કમામિ નિંદામિ ગરિહામિ અપ્પાણં વોસિરામિ, પંચમે ભંતે મહવ્વએ ઉવટ્ઠિઓમિ, સવ્વાઓ પરિગ્ગહાઓ વેરમણં ॥ ૫ ॥ (સૂત્ર૦ ૭)

અહાવરે છઠ્ઠે ભંતે ! વએ રાઈભોયણાઓ વેરમણં,
સવ્વં ભંતે ! રાઈભોયણં પચ્ચક્ખામિ, સે અસણં વા પાણં વા
ખાઈમં વા સાઈમં વા નેવ સયં રાઈ ભુંજિજજા, નેવમેહિં રાઈ
ભુંજાવિજજા રાઈ ભુંજંતે વિ અન્ને ન સમણુજાણામિ,
જાવજજવાએ તિવિહં તિવિહેણં મણેણં વાયાએ કાએણં ન
કરેમિ ન કારવેમિ કરંતંપિ અન્નં ન સમણુજાણામિ, તસ્સ
ભંતે ! પડિક્કમામિ નિંદામિ ગરિહામિ અપ્પાણં વોસિરામિ,
છઠ્ઠે ભંતે ! વએ ઉવટ્ઠિઓમિ, સવ્વાઓ રાઈભોયણાઓ
વેરમણં ॥ ૬ ॥ (સૂત્ર ૦ ૮)

ઈચ્ચેઈયાઈ પંચ મહવ્વયાઈ રાઈભોઅણવેરમણ-છઠ્ઠાઈ
અત્તહિયકયાએ ઉવસંપજિજત્તા ણં વિહરામિ ॥ (સૂત્ર ૦ ૯)

સે ભિક્ખૂ વા ભિક્ખુણી વા સંજય-વિરયપડિહય-
પચ્ચક્ખાય-પાવકમ્મે દિઆ વા રાઓ વા, એગઓ વા
પરિસાગઓ વા, સુત્તે વા જાગરમાણે વા, સે પુઢવિં વા ભિત્તિં
વા, સિલં વા લેલું વા, સસરક્ખં વા કાયં સસરક્ખં વા વત્થં,
હત્થેણ વા પાએણ વા કટ્ઠેણ વા કિલિંચેણ વા અંગુલિઆએ
વા સિલાગએ વા સિલાગહત્થેણ વા ન આલિહિજજા ન
વિલિહિજજા ન ઘટ્ટિજજા ન ભિંદિજજા, અન્નં ન
આલિહાવિજજા ન વિલિહાવિજજા ન ઘટ્ટાવિજજા ન
ભિંદાવિજજા, અન્નં આલિહંતં વા વિલિહંતં વા ઘટ્ટંતં વા
ભિંદંતં વા ન સમણુજાણામિ, જાવજજવાએ તિવિહં તિવિહેણં
મણેણં વાયાએ કાએણં ન કરેમિ ન કારવેમિ કરંતં પિ અન્નં

ન સમણુજાણામિ, તસ્સ ભંતે ! પડિક્કમામિ નિંદામિ
ગરિહામિ અપ્પાણં વોસિરામિ ॥ ૧ ॥ (સૂત્ર ૦ ૧૦)

સે ભિક્ખૂ વા ભિક્ખુણી વા સંજય-વિરય-પડિહય-
પચ્ચક્ખાય-પાવકમ્મે દિઆ વા રાઓ વા, એગઓ વા
પરિસાગઓ વા, સુત્તે વા જાગરમાણે વા સે ઉદગં વા ઓસં વા
હિમં વા મહિઅં વા કરગં વા હરિતણુગં વા સુદ્ધોદગં વા
ઉદઉલ્લં વા કાયં ઉદઉલ્લં વા વત્થં સસિણિદ્ધં વા કાયં સસિણિદ્ધં
વા વત્થં ન આમુસિજજા ન સંકુસિજજા, ન આવીલિજજા, ન
પવીલિજજા, ન અક્ખોડિજજા ન પક્ખોડિજજા, ન
આયાવિજજા ન પયાવિજજા અન્નં ન આમુસાવિજજા ન
સંકુસાવિજજા ન આવીલાવિજજા પવીલાવિજજા, ન
અક્ખોડાવિજજા ન પક્ખોડાવિજજા, ન આયાવિજજા ન
પયાવિજજા, અન્નં આમુસંતં વા સંકુસંતં વા, આવીલંતં વા
પવીલંતં વા, અક્ખોડંતં વા પક્ખોડંતં, વા આયાવંતં વા
પયાવંતં વા, ન સમણુજાણાણિ જાવજજવાએ તિવિહં તિવિહેણં,
મણેણં વાયાએ કાએણં, ન કરેમિ ન કારવેમિ કરંતંપિ અન્નં ન
સમણુજાણામિ, તસ્સ ભંતે ! પડિક્કમામિ નિંદામિ ગરિહામિ
અપ્પાણં વોસિરામિ ॥ ૨ ॥ (સૂત્ર ૦ ૧૧)

સે ભિક્ખૂ વા ભિક્ખુણી વા સંજય-વિરય-પડિહય-
પચ્ચક્ખાય-પાવકમ્મે દિઆ વા રાઓ વા એગઓ વા
પરિસાગઓ વા સુત્તે વા જાગરમાણે વા સે અગણિં વા ઈંગાલં
વા મુમ્મુરં વા અચ્ચિં વા જાલં વા અલાયં વા સુદ્ધાગણિં વા

ઉક્કં વા ન ઉંજેજજા, ન ઘટ્ટેજજા, (ન ભિંદેજજા) ન ઉજજાલેજજા (ન પજજાલેજજા) ન નિવ્વાવેજજા, અન્નં ન ઉંજાવેજજા ન ઘટ્ટાવેજજા (ન ભિંદાવિજજા) ન ઉજજાલાવિજજા (ન પજજાલાવિજજા) ન નિવ્વાવિજજા, અન્નં ઉંજંતં વા ઘટ્ટંતં વા, (ભિંદંતં વા,) ઉજજાલંતં વા, (પજજાલંતં વા) નિવ્વાવંતં વા ન સમણુજાણામિ, જાવજજીવાએ તિવિહં તિવિહેણં મણેણં વાયાએ કાએણં ન કરેમિ ન કારવેમિ કરંતં પિ અન્નં ન સમણુજાણામિ તસ્સ ભંતે ! પડિક્કમામિ, નિંદામિ ગરિહામિ અપ્પાણં વોસિરામિ ॥ ૩ ॥ (સૂત્ર ૦ ૧૨)

સે ભિક્ખૂ વા ભિક્ખુણી વા, સંજય-વિરય-પડિહય-પચ્ચક્ખાય-પાવકમ્મે, દિઆ વા, રાઓ વા, એગઓ વા, પરિસાગઓ, વા સુત્તે વા જાગરમાણે વા, સે સિએણ વા, વિહુયણેણ વા, તાલિઅંટેણ વા, પત્તેણ વા, પત્તભંગેણ વા, સાહાએ વા, સાહાભંગેણ વા, પિહુણેણ વા, પિહુણહત્થેણ વા, ચેલેણ વા, ચેલકણેણ વા, હત્થેણ વા, મુહેણ વા, અપ્પણો વા કાયં. બાહિરં વાવિ પુગ્ગલં; ન કુમેજજા, ન વીએજજા; અન્નં ન કુમાવેજજા ન વીઆવેજજા, અન્નં કુમંતં વા વીઅંતં વા ન સમણુજાણામિ, જાવજજીવાએ તિવિહં તિવિહેણં મણેણં વાયાએ કાએણં ન કરેમિ ન કારવેમિ કરંતં પિ અન્નં ન સમણુજાણામિ, તસ્સ ભંતે પડિક્કમામિ નિંદામિ ગરિહામિ અપ્પાણં વોસિરામિ ॥ ૪ ॥ (સૂત્ર ૦ ૧૩)

સે ભિક્ખૂ વા ભિક્ખુણી વા સંજય-વિરય-પડિહય-

પચ્ચક્ખાય-પાવકમ્મે, દિઆ વા, રાઓ વા, એગઓ વા, પરિસાગઓ વા, સુત્તે વા, જાગરમાણે વા, સે બીએસુ વા, બીઅપઈટ્ટેસુ વા, રૂઢેસુ વા, રૂઢપઈટ્ટેસુ વા, જાએસુ વા, જાયપઈટ્ટેસુ વા, હરિએસુ વા, હરિઅપઈટ્ટેસુ વા, છિન્નેસુ વા, છિન્નપઈટ્ટેસુ વા, સચિત્તેસુ વા, સચિત્તકોલપડિનિસ્સિએસુ વા, ન ગચ્છેજજા, ન ચિટ્ટેજજા, ન નિસીએજજા, ન તુઅટ્ટેજજા, અન્નં ન ગચ્છાવેજજા, ન ચિક્કાવેજજા, ન નિસીઆવેજજા, ન તુઅટ્ટાવેજજા, અન્નં ગચ્છંતં વા, ચિટ્ટંતં વા, નિસીયંતં વા, તુયટ્ટંતં વા, ન સમણુજાણામિ, જાવજજીવાએ તિવિહં તિવિહેણં મણેણં વાયાએ કાએણં ન કરેમિ, ન કારવેમિ, કરંતં પિ અન્નં ન સમણુજાણામિ, તસ્સ ભંતે ! પડિક્કમામિ નિંદામિ ગરિહામિ અપ્પાણં વોસિરામિ ॥ ૫ ॥ (સૂત્ર ૦ ૧૪)

સે ભિક્ખૂ વા ભિક્ખુણી વા સંજય-વિરય-પડિહય-પચ્ચક્ખાય-પાવકમ્મે, દિયા વા, રાઓ વા, એગઓ વા, પરિસાગઓ વા, સુત્તે વા, જાગરમાણે વા, સે કીડં વા, પયંગં વા, કુંથું વા, પિપીલીઅં વા, હત્થંસિ વા, પાયંસિ વા, બાહુંસિ વા, ઊરંસિ વા, ઉદરંસિ વા, સીસંસિ વા, વત્થંસિ વા, પડિગ્ગહંસિ વા, કંબલંસિ વા, પાયપુછણંસિ વા, રયહરણંસિ વા, ગોચ્છગંસિ વા, ઉંડગંસિ વા, દંડગંસિ વા, પીઢગંસિ વા, ફલગંસિ વા, સેજજંસિ વા, સંથારગંસિ વા, અન્નયરંસિ વા, તહપ્પગારે ઉવગરણજાએ તઓ સંજયામેવ પડિલેહિઅ પડિલેહિઅ, પમજ્જિઅ પમજ્જિઅ એગંતમવણેજજા, નો ણં સંઘાયમાવજજેજજા ॥ ૬ ॥ (સૂત્ર ૦ ૧૫)

(અનુષ્ટુબૃત્તમ્)

● આઘાક્ષરો ●

‘અજ’ - ૫, ચચિઆસભું (૫), ‘અજ’કજસપ (૧૦),
સોજોજોજજ (૧૫), જ - ૫, પુનિચમુંસં (૨૦), જ - ૫,
ધુસલોજોક (૨૫)

અજયં ચરમાણો ઉ, પાણભૂયાઈ હિંસઈ ।
બંધઈ પાવયં કમ્મં, તં સે હોઈ કડુઅં ફલં ॥ ૧ ॥
અજયં ચિટ્ઠમાણો ઉ, પાણભૂયાઈ હિંસઈ ।
બંધઈ પાવયં કમ્મં, તં સે હોઈ કડુઅં ફલં ॥ ૨ ॥
અજયં આસમાણો ઉ, પાણભૂયાઈ હિંસઈ ।
બંધઈ પાવયં કમ્મં, તં સે હોઈ કડુઅં ફલં ॥ ૩ ॥
અજયં સયમાણો ઉ, પાણભૂયાઈ હિંસઈ ।
બંધઈ પાવયં કમ્મં, તં સે હોઈ કડુઅં ફલં ॥ ૪ ॥
અજયં ભુંજમાણો ઉ, પાણભૂયાઈ હિંસઈ ।
બંધઈ પાવયં કમ્મં, તં સે હોઈ કડુઅં ફલં ॥ ૫ ॥
અજયં ભાસમાણો ઉ, પાણભૂયાઈ હિંસઈ ।
બંધઈ પાવયં કમ્મં, તં સે હોઈ કડુઅં ફલં ॥ ૬ ॥
કહં ચરે ? કહં ચિટ્ઠે ? કહમાસે ? કહં સઅ ?
કહં ભુંજંતો ભાસંતો, પાવં કમ્મં ન બંધઈ ? ॥ ૭ ॥
જયં ચરે જયં ચિટ્ઠે, જયમાસે જયં સઅ ।
જયં ભુંજંતો ભાસંતો, પાવં કમ્મં ન બંધઈ ॥ ૮ ॥
સવ્વભૂય-પ્પભૂઅસ્સ, સમ્મં ભૂયાઈ પાસઓ ।

પિહિઆસવસ્સ દંતસ્સ, પાવં કમ્મં ન બંધઈ ॥ ૯ ॥
પઢમં નાણં તઓ દયા, એવં ચિટ્ઠઈ સવ્વ-સંજએ ।
અન્નાણી કિં કાહી ? કિં વા નાહીઈ છેઅ-પાવગં ? ॥ ૧૦ ॥
સોચ્યા જાણઈ કલ્લાણં, સોચ્યા જાણઈ પાવગં ।
ઉભયંપિ જાણઈ સોચ્યા, જં (છે)સેઅં તં સમાયરે ॥ ૧૧ ॥
જો જીવે વિ ન યાણેઈ, અજીવે વિ ન યાણઈ ।
જીવા-જીવે અયાણંતો, કહં સો નાહીઈ સંજમં ॥ ૧૨ ॥
જો જીવે વિ વિયાણેઈ, અજીવે વિ વિયાણઈ ।
જીવાજીવે વિયાણંતો, સો હુ નાહીઈ સંજમં ॥ ૧૩ ॥
જયા જીવમજીવે ય, દો વિ એએ વિયાણઈ ।
તયા ગઈ બહુવિહં, સવ્વજીવાણ જાણઈ ॥ ૧૪ ॥
જયા ગઈ બહુવિહં, સવ્વજીવાણ જાણઈ ।
તયા પુણં ય પાવં ય, બંધં મોક્ખં ય જાણઈ ॥ ૧૫ ॥
જયા પુણં ય પાવં ય, બંધં મોક્ખં ય જાણઈ ।
તયા નિવ્વિદએ ભોએ, જે દિવ્વે જે અ માણુસે ॥ ૧૬ ॥
જયા નિવ્વિદએ ભોએ, જે દિવ્વે જે અ માણુસે ।
તયા ચયઈ સંજોગં, સઙ્ખિંભતર-બાહિરં ॥ ૧૭ ॥
જયા ચયઈ સંજોગં, સઙ્ખિંભતર-બાહિરં ।
તયા મુંડે ભવિત્તાણં, પવ્વઈએ અણગારિઅં ॥ ૧૮ ॥
જયા મુંડે ભવિત્તાણં પવ્વઈએ અણગારિઅં ।
તયા સંવરમુક્કિટ્ઠં, ધમ્મં ફાસે અણુત્તરં ॥ ૧૯ ॥

જયા સંવર-મુક્ટિકટ્ઠં, ધમ્મં ફાસે અણુત્તરં ।
 તયા ધુણઈ કમ્મરયં, અબોહિ-કલુસં કડં ॥ ૨૦ ॥
 જયા ધુણઈ કમ્મરયં, અબોહિ-કલુસં કડં ।
 તયા સવ્વત્તગં નાણં, દંસણં ચાભિગચ્છઈ ॥ ૨૧ ॥
 જયા સવ્વત્તગં નાણં, દંસણં ચાભિગચ્છઈ ।
 તયા લોગ-મલોગં ચ, જિણો જાણઈ કેવલી ॥ ૨૨ ॥
 જયા લોગ-મલોગં ચ, જિણો જાણઈ કેવલી ।
 તયા જોગે નિરંભિત્તા, સેલેસિં પડિવજ્જઈ ॥ ૨૩ ॥
 જયા જોગે નિરંભિત્તા, સેલેસિં પડિવજ્જઈ ।
 તયા કમ્મં ખવિત્તાણં, સિદ્ધિં ગચ્છઈ નીરઓ ॥ ૨૪ ॥
 જયા કમ્મં ખવિત્તાણં, સિદ્ધિં ગચ્છઈ નીરઓ ।
 તયા લોગ-મત્થયત્થો, સિદ્ધો હવઈ સાસઓ ॥ ૨૫ ॥

આર્યાગીતિવૃત્તમ્

સુહસાયગસ્સ સમણસ્સ સાયાઉલગસ્સ નિગામસાઈસ્સ ।
 ઉચ્છોલણાપહોઅસ્સ, દુલ્લહા સુગઈ તારિસગસ્સ ॥ ૨૬ ॥
 તવોગુણ-પહાણસ્સ, ઉજ્જુમઈ - ખંતિ-સંજમ-રયસ્સ ।
 પરીસહે જિણંતસ્સ, સુલહા સુગઈ તારિસગસ્સ ॥ ૨૭ ॥
 પચ્છા વિ તે પયાયા, ખિપ્પં ગચ્છંતિ અમર-ભવણાઈ ।
 જેસિં પિઓ તવો સંજમો અ, ખંતી અ બંભયેરં ચ ॥ ૨૮ ॥
 ઈચ્ચેઅં છજ્જવણિઅં, સમ્મદિઢી સયા જએ ।
 દુલ્લહં લહિત્તુ સામન્નં, કમ્મુણા ન વિરાહેજ્જાસિ તિ બેમિ
 ઈઈ ચઉત્થં છજ્જવણિઆ નામજ્જયણં સમતં ॥ ૪ ॥

પંચમજ્જયણં પિંડેસણાએ ॥ પઢમો ઉદેસઓ ॥

● આઘાક્ષરો ●

સંસેપુઓપ (૫), તઈનન‘અણા’ (૧૦), તસા‘અણુ’દઆ
 (૧૫), રપસાગોની (૨૦), જએ‘અસં’‘અઈ’ત (૨૫), દતઆસંસા
 (૩૦), ઓપુએગે‘અસં’ (૩૫), સંદુદુગુસિ (૪૦), તંથતંજંદ (૪૫),
 તં‘અસ’તં‘અસ’તં (૫૦), ‘અસ’તં‘અસ’તંઉ (૫૫),
 ઉ‘અસ’તં‘અસ’તં (૬૦), ‘અસ’તંએતંહુ (૬૫), નનિદુએકં (૭૦),
 તવિખ‘અપ્પે’ત (૭૫), જં‘અજ્જ’થોતંતં (૮૦), એસિ‘અણુ’તતં
 (૮૫), એસિવિઆઉ (૯૦), ન‘અહો’નવીસા (૯૫),
 ‘અહ’તિ‘અર’ઉદુ (૧૦૦)

સંપત્તે ભિક્ષુપકાલંમિ, અસંભંતો અમુચ્છિઓ ।
 ઈમેણ કમજોગેણ, ભત્તપાણં ગવેસએ ॥ ૧ ॥
 સે ગામે વા નગરે વા, ગોઅરગ્ગ-ગઓ મુણી ।
 ચરે મંદમણુવ્વિગ્ગો, અવ્વક્ખિત્તેણ ચેઅસા ॥ ૨ ॥
 પુરઓ જુગમાયાએ, પેહમાણો મહિં ચરે ।
 વજ્જંતો બીઅહરિઆઈ, પાણે અ દગમદ્વિઅં ॥ ૩ ॥
 ઓવાયં વિસમં ખાણું, વિજલં પરિવજ્જએ ।
 સંકમેણ ન ગચ્છેજ્જા, વિજ્જમાણે પરકુકમે ॥ ૪ ॥
 પવડંતે વ સે તત્થ, પક્ખલંતે વ સંજએ ।
 હિંસેજ્જ પાણભૂઆઈ, તસે અદુવ થાવરે ॥ ૫ ॥
 તમ્હા તેણ ન ગચ્છિજ્જા, સંજએ સુસમાહિએ ।
 સઈ અન્નેણ મગ્ગેણ, જયમેવ પરકુકમે ॥ ૬ ॥

ઈગાલં છારિઅં રાસિં, તુસરાસિં ચ ગોમયં ।
 સસરક્રખેહિં પાએહિં, સંજઓ તં નઈક્રકમે ॥ ૭ ॥
 ન ચરેજજ વાસે વાસંતે, મહિઆએ વ પડંતિએ ।
 મહાવાએ વ વાયંતે, તિરિચ્છ-સંપાઈમેસુ વા ॥ ૮ ॥
 ન ચરેજજ વેસ-સામંતે, બંભચેર-વસાણુ(ણ)એ ।
 બંભચારિસ્સ દંતસ્સ, હુજજા તત્થ વિસુત્તિઆ ॥ ૯ ॥
 અણાયણે ચરંતસ્સ, સંસગ્ગીએ અભિક્ખણં ।
 હુજજ વયાણં પીલા, સામન્નંમિ અ સંસઓ ॥ ૧૦ ॥
 તમ્હા એઅં વિઆણિત્તા, દોસં દુગ્ગઈ-વઢ્ઢણં ।
 વજજએ વેસ-સામંતં, મુણી એગંત-મસ્સિએ ॥ ૧૧ ॥
 સાણં સૂયં ગાવિં, દિત્તં ગોણં હયં ગયં ।
 સંડિંભં કલહં જુદ્ધં, દૂરઓ પરિવજજએ ॥ ૧૨ ॥
 અણુત્તએ નાવણએ, અપ્પહિટ્ઠે અણાઉલે ।
 ઈંદિઆણિ જહાભાગં, દમઈત્તા મુણી ચરે ॥ ૧૩ ॥
 દવદવસ્સ ન ગચ્છેજજા, ભાસમાણો અ ગોઅરે ।
 હસંતો નાભિગચ્છિજજા, કુલં ઉચ્ચાવયં સયા ॥ ૧૪ ॥
 આલોઅં ચિગ્ગલં દારં, સંધિં દગભવણાણિ અ ।
 ચરંતો ન વિનિજજાએ, સંક-ઢાણં વિવજજએ ॥ ૧૫ ॥
 રત્તો ગિહવઈણં ચ, રહસ્સા-રક્ખિઆણ ચ ।
 સંકિલેસકરં ઠાણં, દૂરઓ પરિવજજએ ॥ ૧૬ ॥
 પરિકુદ્ધં કુલં ન પવિસે, મામગં પરિવજજએ ।
 અચિઅત્તં કુલં ન પવિસે, ચિઅત્તં પવિસે કુલં ॥ ૧૭ ॥

સાણી-પાવાર-પિહિઅં, અપ્પણા નાવપંગુરે ।
 કવાડં નો પણોલ્લેજજા, ઓગ્ગહંસિ અજાઈઆ ॥ ૧૮ ॥
 ગોઅરગ્ગ-પવિટ્ઠો અ, વચ્ચ-મુત્તં ન ધારએ ॥
 ઓગાસં ફાસુઅં નચ્ચા, અણુત્તવિઅ વોસિરે ॥ ૧૯ ॥
 નીઅ-દુવારં તમસં, કોઢ્ઢગં પરિવજજએ ।
 અચક્રખુવિસઓ જત્થ, પાણા દુપ્પહિલેહગા ॥ ૨૦ ॥
 જત્થ પુષ્કાઈ બીઆઈ, વિપ્પઈન્નાઈ કોઢ્ઢએ ।
 અહુણોવલિત્તં ઉલ્લં, દટ્ઠૂણં પરિવજજએ ॥ ૨૧ ॥
 એલગં દારગં સાણં, વચ્છગં વા વિ કુદ્ધએ ।
 ઉલ્લંધિઆ ન પવિસે, વિઉહિત્તાણ વ સંજએ ॥ ૨૨ ॥
 અસંસત્તં પલોઈજજા, નાઈદૂરાવલોઅએ ।
 ઉપ્પુલ્લં ન વિનિજજાએ, નિઅટ્ઠિજજ અયંપિરો ॥ ૨૩ ॥
 અઈભૂમિં ન ગચ્છેજજા, ગોઅરગ્ગ-ગઓ મુણી ।
 કુલસ્સ ભૂમિં જાણિત્તા, મિઅં ભૂમિં પરક્રકમે ॥ ૨૪ ॥
 તત્થેવ પહિલેહિજજા, ભૂમિભાગં વિઅક્રખણો ।
 સિણાણસ્સ ચ વચ્ચસ્સ, સંલોગં પરિવજજએ ॥ ૨૫ ॥
 દગ-મટ્ઠિઅ-આયાણે, બીયાણિ હરિઆણિ અ ।
 પરિવજજંતો ચિટ્ઠિજજા, સવ્વિંદિઅ-સમાહિએ ॥ ૨૬ ॥
 તત્થ સે ચિદ્ધમાણસ્સ, આહરે પાણ-ભોઅણં ।
 અકપ્પિઅં ન ગેણિજજા, પરિગાહિજજ કપ્પિઅં ॥ ૨૭ ॥
 આહરંતી સિઆ તત્થ, પરિસાહિજજ ભોયણં ।
 દિંતિઅં પરિઆઈક્રખે, ન મે કપ્પઈ તારિસં ॥ ૨૮ ॥

સંમદમાણી પાણાણિ, બીઆણિ હરિઆણિ અ ।
 અસંજમકરિં નચ્યા, તારિસિં પરિવજજએ ॥ ૨૯ ॥
 સાહટ્ટુ નિકખવિત્તાણં, સચિત્તં ઘટ્ટિઆણિ અ ।
 તહેવ સમણકાએ, ઉદગં સંપણુલ્લિઆ ॥ ૩૦ ॥
 ઓગાહઈત્તા ચલઈત્તા, આહરે પાણ-ભોઆણં ।
 દિંતિઅં પડિઆઈકખે, ન મે કપ્પઈ તારિસં ॥ ૩૧ ॥
 પુરેકમ્મેણ હત્યેણ, દવ્વીએ ભાયણેણ વા ।
 દિંતિઅં પડિઆઈકખે, ન મે કપ્પઈ તારિસં ॥ ૩૨ ॥
 (એવં) ઉદઉલ્લે સસિણિદ્ધે, સસરકખે મટ્ટિઆઉસે ।
 હરિઆલે હિંગુલએ, મણોસિલા અંજણે લોણે ॥ ૩૩ ॥
 ગેરુઅ વન્નિઅ સેઢિઅ - સોરટ્ટિઅ પિક્કુકુસકએ ય ।
 ઉક્કિક્ક-મસંસટ્ટે, સંસટ્ટે ચેવ બોદ્ધવ્વે ॥ ૩૪ ॥
 અસંસટ્ટેણ હત્યેણ, દવ્વીએ ભાયણેણ વા ।
 દિજજમાણં ન ઈચ્છિજજા, પચ્છાકમ્મં જહિં ભવે ॥ ૩૫ ॥
 સંસટ્ટેણ ય હત્યેણ, દવ્વીએ ભાયણેણ વા ।
 દિજજમાણં પડિચ્છિજજા, જં તત્થેસણિઅં ભવે ॥ ૩૬ ॥
 દુણહં તુ ભુંજમાણાણં, એગો તત્થ નિમંતએ ।
 દિજજમાણં ન ઈચ્છિજજા, છંદં સે પડિલેહએ ॥ ૩૭ ॥
 દુણહં તુ ભુંજમાણાણં, દો વિ તત્થ નિમંતએ ।
 દિજજમાણં પડિચ્છિજજા, જં તત્થેસણિઅં ભવે ॥ ૩૮ ॥
 ગુવ્વિણીએ ઉવણ્ણત્યં, વિવિહં પાણ-ભોઆણં ।
 ભુંજમાણં વિવજ્જિજજા, ભુત્તસેસં પડિચ્છએ ॥ ૩૯ ॥

સિઆ ય સમણકાએ, ગુવ્વિણી કાલમાસિણી ।
 ઉટ્ટિઠઆ વા નિસીઈજજા, નિસન્ના વા પુણુકએ ॥ ૪૦ ॥
 તં ભવે ભત્તપાણં તુ, સંજયાણ અકપ્પિઅં ।
 દિંતિઅં પડિઆઈકખે, ન મે કપ્પઈ તારિસં ॥ ૪૧ ॥
 થણગં પિજજેમાણી, દારગં વા કુમારિઅં ।
 તં નિક્ખિવિત્તુ રોઅંતં, આહરે પાણભોઆણં ॥ ૪૨ ॥
 તં ભવે ભત્તપાણં તુ, સંજયાણ અકપ્પિઅં ।
 દિંતિઅં પડિઆઈકખે, ન મે કપ્પઈ તારિસં ॥ ૪૩ ॥
 જં ભવે ભત્તપાણં તુ, કપ્પાકપ્પંમિ સંકિઅં ।
 દિંતિઅં પડિઆઈકખે, ન મે કપ્પઈ તારિસં ॥ ૪૪ ॥
 દગવારેણ પિહિઅં, નીસાએ પીઢએણ વા ।
 લોઢેણ વા વિ લેવેણ, સિલેસેણ વ કેણઈ ॥ ૪૫ ॥
 તં ચ ઉબ્બિમદિઉં દિજજા, સમણકાએ વ દાવએ ।
 દિંતિઅં પડિઆઈકખે, ન મે કપ્પઈ તારિસં ॥ ૪૬ ॥
 અસણં પાણગં વા વિ, ખાઈમં સાઈમં તહા ।
 જં જાણિજજ સુણિજજા વા, દાણકા પગડં ઈમં ॥ ૪૭ ॥
 તં ભવે ભત્ત-પાણં તુ, સંજયાણ અકપ્પિઅં ।
 દિંતિઅં પડિઆઈકખે, ન મે કપ્પઈ તારિસં ॥ ૪૮ ॥
 અસણં પાણગં વા વિ, ખાઈમં સાઈમં તહા ।
 જં જાણિજજ સુણિજજા વા, પુણ્ણકા પગડં ઈમં ॥ ૪૯ ॥
 તં ભવે ભત્ત-પાણં તુ, સંજયાણ અકપ્પિઅં ।
 દિંતિઅં પડિઆઈકખે, ન મે કપ્પઈ તારિસં ॥ ૫૦ ॥

અસણં પાણગં વા વિ, ખાઈમં સાઈમં તહા ।
 જં જાણિજજ સુણિજજ વા, વણિમઢા પગડં ઈમં ॥ ૫૧ ॥
 તં ભવે ભત્ત-પાણં તુ, સંજયાણ અકપ્પિઅં ।
 દિંતિઅં પડિઆઈકખે, ન મે કપ્પઈ તારિસં ॥ ૫૨ ॥
 અસણં પાણગં વા વિ, ખાઈમં સાઈમં તહા ।
 જં જાણિજજ સુણિજજ વા, સમણઢા પગડં ઈમં ॥ ૫૩ ॥
 તં ભવે ભત્ત-પાણં તુ, સંજયાણ અકપ્પિઅં ।
 દિંતિઅં પડિઆઈકખે, ન મે કપ્પઈ તારિસં ॥ ૫૪ ॥
 ઉદેસિઅં કીઅગડં, પૂઈકમ્મં ચ આહડં ।
 અજઝોયર-પામિઅ્યં, મીસજાયં વિવજજએ ॥ ૫૫ ॥
 ઉગ્ગમં સે અ પુચ્છિજજ, કસ્સઢા કેણ વા કડં ।
 સુચ્યા નિસ્સંકિઅં સુદ્ધં, પડિગાહિજજ સંજએ ॥ ૫૬ ॥
 અસણં પાણગં વા વિ, ખાઈમં સાઈમં તહા ।
 પુદ્ધેસુ હુજજ ઉમ્મીસં, બીએસુ હરિએસુ વા ॥ ૫૭ ॥
 તં ભવે ભત્ત-પાણં તુ, સંજયાણ અકપ્પિઅં ।
 દિંતિઅં પડિઆઈકખે, ન મે કપ્પઈ તારિસં ॥ ૫૮ ॥
 અસણં પાણગં વા વિ, ખાઈમં સાઈમં તહા ।
 ઉદગંમિ હુજજ નિક્ખિત્તં, ઉત્તિંગ-પણગેસુ વા ॥ ૫૯ ॥
 તં ભવે ભત્ત-પાણં તુ, સંજયાણ અકપ્પિઅં ।
 દિંતિઅં પડિઆઈકખે, ન મે કપ્પઈ તારિસં ॥ ૬૦ ॥
 અસણં પાણગં વા વિ, ખાઈમં સાઈમં તહા ।
 તેઉમ્મિ હુજજ નિક્ખિત્તં, તં ચ સંઘટ્ટિઆ દએ ॥ ૬૧ ॥

તં ભવે ભત્ત-પાણં તુ, સંજયાણ અકપ્પિઅં ।
 દિંતિઅં પડિઆઈકખે, ન મે કપ્પઈ તારિસં ॥ ૬૨ ॥
 એવંઉસ્સક્કિઆઓસક્કિઆ, ઉજજાલિઆપજજાલિઆનિવ્વાવિઆ ।
 ઉસ્સિચિયા નિસ્સિચિયા ઉવ્વત્તિયા ઓચારિયા દએ ॥ ૬૩ ॥
 તં ભવે ભત્ત-પાણં તુ, સંજયાણ અકપ્પિઅં ।
 દિંતિઅં પડિઆઈકખે, ન મે કપ્પઈ તારિસં ॥ ૬૪ ॥
 હુજજ કઢં સિલં વા વિ, ઈટ્ટાલં વા વિ એગયા ।
 ઈવિઅં સંકમઢાએ, તં ચ હોજજ ચલાચલં ॥ ૬૫ ॥
 ન તેણ ભિક્ખુ ગચ્છિજજ, દિટ્ઠો તત્થ અસંજમો ।
 ગંભીરં ઝુસિરં ચેવ, સવ્વિદિઅ-સમાહિએ ॥ ૬૬ ॥
 નિસ્સેણિં ફલગં પીઢં, ઉસ્સવિત્તાણ-મારુહે ।
 મંચં કીલં ચ પાસાયં, સમણઢા એવ દાવએ ॥ ૬૭ ॥
 દુરૂહમાણી પવડિજજ, હત્થં પાયં વ લૂસએ ।
 પુઢવિજ્જવે વિહિંસિજજ, જે અ તન્નિસ્સિઆ જગે ॥ ૬૮ ॥
 એચારિસે મહાદોસે, જાણિગિણ મહેસિણો ।
 તમ્હા માલોહડં ભિક્ખં, ન પડિગિણહંતિ સંજયા ॥ ૬૯ ॥
 કંદં મૂલં પલંબં વા, આમં છિન્નં વ સન્નિરં ।
 તુંબાગં સિંગબેરં ચ, આમગં પરિવજજએ ॥ ૭૦ ॥
 તહેવ સત્તુ-ચુણ્ણાઈ, કોલ-ચુણ્ણાઈ આવણે ।
 સક્કુલિં ફાણિઅં પૂઅં, અન્નં વા વિ તહાવિહં ॥ ૭૧ ॥
 વિક્કાયમાણં પસઢં, રએણ પરિફાસિઅં ।
 દિંતિઅં પડિઆઈકખે, ન મે કપ્પઈ તારિસં ॥ ૭૨ ॥

બહુઅટ્ઠિઅં પુગ્ગલં, અણિમિસં વા બહુકંટયં ।
 અત્થિયં તિંદુયં બિલ્લં, ઉચ્છુખંડં વ સિંવલિ ॥ ૭૩ ॥
 અપ્પે સિઆ ભોઅણજજાએ બહુઉજ્જિયધમ્મિએ ।
 દિંતિઅં પડિઆઈફ્ખે, ન મે કપ્પઈ તારિસં ॥ ૭૪ ॥
 તહેવુચ્ચાવયં પાણં, અદુવા વારધોઅણં ।
 સંસેઈમં ચાઉલોદગં, અહુણાધોઅં વિવજજાએ ॥ ૭૫ ॥
 જં જાણેજજ ચિરાધોયં, મઈએ દંસણેણ વા ।
 પડિપુચ્છિઉણ સુચ્ચા વા, જં ચ નિસ્સંકિઅં ભવે ॥ ૭૬ ॥
 અજ્જવં પરિણયં નચ્ચા, પડિગાહિજજ સંજાએ ।
 અહ સંકિયં ભવિજજા, આસાઈત્તાણ રોયએ ॥ ૭૭ ॥
 થોવમાસાયણઠ્ઠાએ, હત્થગંમિ દલાહિ મે ।
 મા મે અચ્ચંબિલં પૂયં, નાલં તણ્ણં વિણિત્તએ ॥ ૭૮ ॥
 તં ચ અચ્ચંબિલં પૂયં, નાલં તણ્ણં વિણિત્તએ ।
 દિંતિઅં પડિઆઈફ્ખે, ન મે કપ્પઈ તારિસં ॥ ૭૯ ॥
 તં ચ હોજજ અકામેણં, વિમણેણ પડિચ્છિઅં ।
 તં અપ્પણા ન પિબે, નો વિ અન્નસ્સ દાવએ ॥ ૮૦ ॥
 એગંત-મવકુકમિત્તા, અચિત્તં પડિલેહિઆ ।
 જયં પરિક્કવિજજા, પરિક્કપ્પ પડિક્કમે ॥ ૮૧ ॥
 સિઆ અ ગોયરગ્ગ-ગઓ, ઈચ્છિજજા પરિભુતુઅં (ભુંજિઉં)
 કકકગં ભિત્તિમૂલં વા, પડિલેહિત્તાણ ફાસુઅં ॥ ૮૨ ॥
 અણુન્નવિત્તુ મેહાવી, પડિચ્છન્નંમિ સંવુડે ।
 હત્થગં સંપમજ્જિત્તા, તત્થ ભુંજિજજ સંજાએ ॥ ૮૩ ॥

તત્થ સે ભુંજમાણસ્સ, અટ્ઠિઅં કંટઓ સિઆ ।
 તણકકસક્કરં વા વિ, અન્નં વા વિ તહાવિહં ॥ ૮૪ ॥
 તં ઉક્ખિવિત્તુ ન નિક્ખિવે, આસએણ ન છડ્ડએ ।
 હત્થેણ તં ગહેઉણં, એગંત-મવકુકમે ॥ ૮૫ ॥
 એગંત-મવકુકમિત્તા, અચિત્તં પડિલેહિઆ ।
 જયં પરિક્કવિજજા, પરિક્કપ્પ પડિક્કમે ॥ ૮૬ ॥
 સિઆ ચ ભિકખૂ ઈચ્છિજજા, સિજજમાગમ્મ ભુતુઅં ।
 સપિંડપાય-માગમ્મ, ઉંદુયં પડિલેહિઆ ॥ ૮૭ ॥
 વિણએણં પવિસિત્તા, સગાસે ગુરુણો મુણી ।
 ઈરિયાવહિય-માયાય, આગઓ ચ પડિક્કમે ॥ ૮૮ ॥
 આભોઈત્તાણ નીસેસં, અઈઆરં જહકુકમં ।
 ગમણાગમણે ચેવ, ભત્ત-પાણે વ સંજાએ ॥ ૮૯ ॥
 ઉજ્જાપન્નો અણુવ્વિગ્ગો, અવ્વક્ખિત્તેણ ચેઅસા ।
 આલોએ ગુરુસગાસે, જં જહા ગહિઅં ભવે ॥ ૯૦ ॥
 ન સમ્મમાલોઈયં હુજજા, પુવ્વિં પચ્છા વ જં કડં ।
 પુણો પડિક્કમે તસ્સ, વોસકો ચિંતએ ઈમં ॥ ૯૧ ॥
 અહો જિણેહિં અસાવજજા, વિત્તી સાહૂણ દેસિઆ ।
 મુક્ખ-સાહણ-હેઉસ્સ, સાહુ-દેહસ્સ ધારણા ॥ ૯૨ ॥
 નમુક્કારેણ પારિત્તા, કરિત્તા જિણસંથવં ।
 સજ્જાયાં પઢવિત્તાણં, વીસમેજજ ખણં મુણી ॥ ૯૩ ॥
 વીસમંતો ઈમં ચિંતે, હિયમઢં લાભમટ્ઠિઓ ।
 જઈ મે અણુગ્ગહં કુજજા, સાહૂ હુજજામિ તારિઓ ॥ ૯૪ ॥

સાહવો તો ચિઅતેણં, નિમંતિજજ જહક્રમં ।
 જઈ તત્થ કેઈ ઈચ્છિજજા, તેહિં સદ્ધિં તુ ભુંજએ ॥ ૮૫ ॥
 અહ કોઈ ન ઈચ્છિજજા, તઓ ભુંજિજજ એગઓ ॥
 આલોએ ભાયણે સાહુ, જયં અપરિસાડિયં ॥ ૮૬ ॥
 તિત્તગં વ કુડુઅં વ કસાયં, અંબિલં વ મહુરં લવણં વા ।
 એઅં લદ્ધ-મન્નત્થ-પઉત્તં, મહુઘયં વ ભુંજિજજ સંજએ ॥ ૮૭ ॥

(અનુષ્ટુપવૃત્તમ્)

અરસં વિરસં વા વિ, સૂઈઅં વા અસૂઈઅં ।
 ઉલ્લં વા જઈ વા સુક્રં, મંથુ-કુમ્માસ-ભોઅણં ॥ ૮૮ ॥
 ઉપ્પણં નાહીલિજજા, અપ્પં વા બહુ ફાસુઅં ।
 મુહાલદ્ધં મુહાજીવી, ભુંજિજજા દોસવજ્જિઅં ॥ ૮૯ ॥
 દુલ્લહા ઉ મુહાદાઈ, મુહાજીવી વિ દુલ્લહા ।
 મુહાદાઈ મુહાજીવી, દોડવિગચ્છંતિ સુગ્ગઈંતિ બેમિ ॥ ૧૦૦ ॥
 ॥ ઈઈ પિંડેસણાએ પઢમો ઉદેસો સમત્તો ॥

પંચમજ્જયણં બીઓ ઉદેસઓ

● આઘાક્ષરો ●

પસેતકા ‘અકા’ (૫), સતગો ‘અગ્ગ’સ (૧૦), તંવપઉતં (૧૫),
 ઉતંસાતત (૨૦), તતકતસ (૨૫), ‘અદી’બસઈજે (૩૦),
 સિ ‘અત’સિજાપૂ (૩૫), સુપિવનિઆ (૪૦), એતતએઆ (૪૫),
 તલતએસિ (૫૦)

પડિગ્ગહં સંલિહિત્તાણં, લેવમાયાએ સંજએ ।
 દુગંધં વા સુગંધં વા, સવ્વં ભુંજે ન છડ્ડએ ॥ ૧ ॥
 સેજજા નિસીહિયાએ, સમાવન્નો ય ગોઅરે ।
 અયાવયકા ભુચ્ચા ણં, જઈ તેણં ન સંથરે ॥ ૨ ॥
 તઓ કારણમુપ્પન્ને, ભત્ત-પાણં ગવેસએ ।
 વિહિણા પુવ્વઉત્તેણ, ઈમેણં ઉત્તરેણ ય ॥ ૩ ॥
 કાલેણ નિક્ખમે ભિક્ખૂ, કાલેણ ય પડિક્રમે ।
 અકાલં ય વિવજ્જિજજા(ત્તા), કાલે કાલં સમાયરે ॥ ૪ ॥
 અકાલે ચરસિ ભિક્ખૂ, કાલં ન પડિલેહસિ ।
 અપ્પાણં ય કિલામેસિ, સંનિવેસં ગરિહસિ ॥ ૫ ॥
 સઈ કાલે ચરે ભિક્ખૂ, કુજજા પુરિસકારિઅં ।
 અલાભુત્તિ ન સોએજજા, તવોત્તિ અહિઆસએ ॥ ૬ ॥
 તહેવુચ્ચાવયા પાણા, ભત્તઢાએ સમાગયા ।
 તં ઉજ્જાઅં ન ગચ્છિજજા, જયમેવ પરક્રમે ॥ ૭ ॥
 ગોયરગ્ગ-પવિટ્ઠો અ, ન નિસીએજજા કત્થઈ ।
 કહં ય ન પબંધિજજા, ચિટ્ઠિત્તાણ વ સંજએ ॥ ૮ ॥
 અગ્ગલં ફલિહં દારં, ક્વાડં વા વિ સંજએ ।
 અવલંબિઆ ન ચિટ્ઠિજજા, ગોયરગ્ગ-ગઓ મુણી ॥ ૯ ॥
 સમણં માહણં વાવિ, કિવિણં વા વણીમગં ।
 ઉવસંકમંતં ભત્તઢા, પાણકાએ વ સંજએ ॥ ૧૦ ॥
 તં અઈક્રકમિત્તુ ન પવિસે, ન ચિટ્ઠે ચક્ખુગોયરં ।
 એગંત-મવક્રકમિત્તા, તત્થ ચિટ્ઠિજજા સંજએ ॥ ૧૧ ॥

વણીમગસસ વા તસસ, દાયગસસુભયસસ વા ।
 અપ્પત્તિઅં સિઆ હુજજા, લહુતં પવયણસસ વા ॥ ૧૨ ॥
 પડિસેહિએ વ દિન્ને વા, તઓ તમ્મિ નિયત્તિએ ।
 ઉવસંકમિજજ ભત્તકા, પાણકાએ વ સંજએ ॥ ૧૩ ॥
 ઉપ્પલં પઉમં વા વિ, કુમુઅં વા મગદંતિઅં ।
 અન્નં વા પુફ્ફસચ્ચિત્તં, તં ચ સંલુચિઆ દએ ॥ ૧૪ ॥
 તં ભવે ભત્ત-પાણં તુ, સંજયાણ અકપ્પિઅં ।
 દિંતિઅં પડિઆઈકુપ્પે, ન મે કપ્પઈ તારિસં ॥ ૧૫ ॥
 ઉપ્પલં પઉમં વા વિ, કુમુઅં વા મગદંતિઅં ।
 અન્નં વા પુફ્ફ-સચ્ચિત્તં, તં ચ સંમદિઆ દએ ॥ ૧૬ ॥
 તં ભવે ભત્ત-પાણં તુ, સંજયાણ અકપ્પિઅં ।
 દિંતિઅં પડિઆઈકુપ્પે, ન મે કપ્પઈ તારિસં ॥ ૧૭ ॥
 સાલુયં વા વિરાલિયં, કુમુઅં ઉપ્પલ-નાલિઅં ।
 મુણાલિઅં સાસવ-નાલિઅં, ઉચ્છુ-ખંડં અનિવ્વુડં ॥ ૧૮ ॥
 તરુણાં વા પવાલં, રુક્ખસસ તણગસસ વા ।
 અન્નસસ વા વિ હરિઅસસ, આમગં પરિવજજએ ॥ ૧૯ ॥
 તરુણિઅં વા છિવાડિં, આમિઅં ભજિજઅં સઈ ।
 દિંતિઅં પડિઆઈકુપ્પે, ન મે કપ્પઈ તારિસં ॥ ૨૦ ॥
 તહા કોલ-મણુસસિન્નં, વેલુઅં કાસવ-નાલિઅં ।
 તિલ-પપ્પડગં નીમં, આમગં પરિવજજએ ॥ ૨૧ ॥
 તહેવ ચાઉલં પિઠં, વિઅંડં વા તત્તનિવ્વુડં ।
 તિલપિટ્ઠ-પૂઈપિન્નાગં, આમગં પરિવજજએ ॥ ૨૨ ॥

કવિટ્ઠં માઉલિંગં ચ, મૂલગં મૂલગત્તિઅં ।
 આમં અસત્થપરિણયં, મણસા વિ ન પત્થએ ॥ ૨૩ ॥
 તહેવ ફલ-મંથૂણિ, બીઅમંથૂણિ જાણિઅ ।
 બિહેલગં પિયાલં ચ, આમગં પરિવજજએ ॥ ૨૪ ॥
 સમુઆણં ચરે ભિક્કુ, કુલમુચ્ચાવયં સયા ।
 નીયં કુલ-મઈકુકમ્મ, ઊસઠં નાભિધારએ ॥ ૨૫ ॥
 અદીણો વિત્તિમેસિજજા, ન વિસીઈજજ પંડિએ ।
 અમુચ્છિઓ ભોઆણંમિ, માયણ્ણે એસણા-રએ ॥ ૨૬ ॥
 બહું પરધરે અત્થિ, વિવિહં ખાઈમ-સાઈમં ।
 ન તત્થ પંડિઓ કુપ્પે, ઈચ્છા દિજજ પરો ન વા ॥ ૨૭ ॥
 સયણાસણ-વત્થં વા, ભત્ત-પાણં વ સંજએ ।
 અદિંતસસ ન કુપ્પિજજા, પચ્ચકુપ્પે વિ અ દીસઓ ॥ ૨૮ ॥
 ઈત્થિઅં પુરિસં વાવિ, ડહરં વા મહલ્લગં ।
 વંદમાણં ન જાઈજજા, નો અ ણં ફરુસં વએ ॥ ૨૯ ॥
 જે ન વંદે ન સે કુપ્પે, વંદિઓ ન સમુક્કસે ।
 એવ-મન્નેસમાણસસ, સામાણ્ણ-મણુચિટ્ઠઈ ॥ ૩૦ ॥
 સિઆ એગઈઓ લદ્ધું, લોભેણ વિણિગૂહઈ ।
 મામેયં દાઈયં સંતં, દટ્ઠૂણં સયમાયએ ॥ ૩૧ ॥
 અત્તકા ગુરુઓ લુદ્ધો, બહું પાવં પકુવ્વઈ ।
 દુત્તોસઓ અ સો હોઈ, નિવ્વાણં ચ ન ગચ્છઈ ॥ ૩૨ ॥
 સિઆ એગઈઓ લદ્ધું, વિવિહં પાણ-ભોઆણં ।
 ભદ્ગં ભદ્ગં ભુચ્ચા, વિવન્નં વિરસમાહરે ॥ ૩૩ ॥

જાણંતુ તા ઈમે સમણા, આયયટ્ઠી અયં મુણી ।
 સંતુટ્ઠી સેવએ પંતં, લૂહવિત્તી સુતોસઓ ॥ ૩૪ ॥
 પૂઅણઠ્ઠા જસોકામી, માણ-સમ્માણ-કામએ ।
 બહું પસવઈ પાવં, માયાસલ્લં ચ કુવ્વઈ ॥ ૩૫ ॥
 સુરં વા મેરગં વા વિ, અણં વા મજ્જગં રસં ।
 સસક્ખં ન પિબે ભિક્ખૂ, જસં સારક્ખ-મપ્પણો ॥ ૩૬ ॥
 પિયા એગઈઓ તેણો, ન મે કોઈ વિઆણઈ ।
 તસ્સ પસ્સહ દોસાઈ, નિઅડિં ચ સુણેહ મે ॥ ૩૭ ॥
 વહઈ સુંડિઆ તસ્સ, માયામોસં ચ ભિક્ખુણો ।
 અયસો અ અનિવ્વાણં, સયયં ચ અસાહુઆ ॥ ૩૮ ॥
 નિચ્ચુવ્વિગ્ગો જહા તેણો, અત્તકમ્મેહિં દુમ્મઈ ।
 તારિસો મરણંતે વિ, ન આરાહેઈ સંવરં ॥ ૩૯ ॥
 આયરિએ નારાહેઈ, સમણે આવિ તારિસે ।
 ગિહત્થાવિ ણં ગરિહંતિ, જેણ જાણંતિ તારિસં ॥ ૪૦ ॥
 એવં તુ અગુણપ્પેહી, ગુણાણં ચ વિવજ્જઓ ।
 તારિસો મરણંતે વિ, ન આરાહેઈ સંવરં ॥ ૪૧ ॥
 તવં કુવ્વઈ મેહાવી, પણીઅં વજ્જએ રસં ।
 મજ્જ-પ્પમાય વિરઓ, તવસ્સી અઈઉક્કસો ॥ ૪૨ ॥
 તસ્સ પસ્સહ કલ્લાણં, અણેગ-સાહુ-પૂઈઅં ।
 વિઉલં અત્થ-સંજુત્તં, કિત્તઈસ્સં સુણેહ મે ॥ ૪૩ ॥
 એવં તુ સગુણપ્પેહી, અગુણાણં વિવજ્જઓ ।
 તારિસો મરણંતે વિ, આરાહેઈ અ સંવરં ॥ ૪૪ ॥

આયરિએ આરાહેઈ, સમણે આવિ તારિસે ।
 ગિહત્થા વિ ણં પૂયંતિ, જેણ જાણંતિ તારિસં ॥ ૪૫ ॥
 તવ-તેણે વય-તેણે, રૂવ-તેણે અ જે નરે ।
 આયાર-ભાવતેણે અ, કુવ્વઈ દેવકિવ્વિસં ॥ ૪૬ ॥
 લઢ્ઢુણ વિ દેવત્તં, ઉવવન્નો દેવકિવ્વિસે ।
 તત્થા વિ સે ન યાણાઈ, કિં મે કિચ્ચા ઈમં ફલં ॥ ૪૭ ॥
 તત્તો વિ સે ચઈત્તાણં, લબ્ભિહી એલ-મૂઅગં ।
 નરયં તિરિક્ખજોણિં વા, બોહી જત્થ સુદુલ્લહા ॥ ૪૮ ॥
 એઅં ચ દોસં દટ્ઠૂણં, નાયપુત્તેણં ભાસિઅં ।
 અણુમાયં પિ મેહાવી, માયામોસં વિવજ્જએ ॥ ૪૯ ॥

(કાવ્યમ્)

સિક્ખિગીણ ભિક્ખેસણ-સોહિં, સંજયાણ બુદ્ધાણ સગાસે ।
 તત્થ ભિક્ખૂ સુપ્પણિહિ-ઈદિએ,
 તિવ્વલજ્જ-ગુણવં વિહરિજ્જાસિ તિ બેમિ ॥ ૫૦ ॥
 ॥ ઈઈ પંચમં પિંડેસણાનામજ્જયણં સમત્તં ॥

॥ ૬ ॥ મહાચારકથાધ્યયનમ્ ॥

● આદ્યાક્ષરો ●

નારાતેહંન (૫), સદવતજા (૧૦), સ'અપ્પ'મુચિતં (૧૫),
 'અબ્બ'મૂખિલોજં (૨૦), નસ'અહો'સંઉ (૨૫), એપુપુતઆ (૩૦),
 આતજાપાભૂ (૩૫), ત'અણિ'તાજંત (૪૦), વવતતત (૪૫),

તજાપિંજેત (૫૦), કંસીપઆના (૫૫), ગંગોવિ‘અયુ’તિ (૬૦),
વાસંતસિન (૬૫), વિવિખસ (૬૯)

નાણ-દંસણ-સંપન્ન, સંજમે અ તવે રયં ।
ગણિ-માગમ-સંપન્ન, ઉજજાણમ્મિ સમોસઢં ॥ ૧ ॥
રાયાણો રાયમચ્ચા ય, માહણા અદુવ ખત્તિઆ ।
પુચ્છંતિ નિહુઅપ્પાણો, કહં ભે આચારગોયરો ? ॥ ૨ ॥
તેસિં સો નિહુઓ દંતો, સવ્વભૂઅ-સુહાવહો ।
સિક્ખાએ સુસમાઉત્તો, આયક્ખઈ વિઅક્ખાણો ॥ ૩ ॥
હંદિ ધમ્મત્થ-કામાણં, નિગ્ગંથાણં સુણેહ મે ।
આચારગોઅરં ભીમં, સયલં દુરહિટ્ઠિઅં ॥ ૪ ॥
નન્નત્થ એરિસં વુત્તં, જં લોએ પરમદુચ્ચરં ।
વિઉલઢાણભાઈસ્સ, ન ભૂઅં ન ભવિસ્સઈ ॥ ૫ ॥
સખુડ્ડગ-વિઅત્તાણં, વાહિઆણં ચ જે ગુણા ।
અખંડકુડિઆ કાયવ્વા, તં સુણેહ જહા તહા ॥ ૬ ॥
દસ અઢક ય ઠાણાઈ, જાઈ બાલોવરજઝઈ ।
તત્થ અન્નયરે ઠાણે, નિગ્ગંથત્તાઉ ભસ્સઈ ॥ ૭ ॥
(વયછકૂકં કાયછકૂકં અકપ્પો ગિહિ-ભાયણં ।
પલિયંક નિસેજજા ય, સિણાણં સોહવજજણં) ॥ ૮ ॥
તત્થિમં પઢમં ઠાણં, મહાવીરેણ દેસિઅં ।
અહિંસા નિઉણા દિટ્ઠા, સવ્વભૂએસુ સંજમો ॥ ૯ ॥
જાવંતિ લોએ પાણા,તસા અદુવ થાવરા ।
તે જાણ-મજાણં વા, ન હણે નો વિઘાયએ ॥ ૧૦ ॥

સવ્વે જીવા વિ ઈચ્છંતિ, જીવિઉં ન મરિજ્જિઉં ।
તમ્હા પાણિવહં ઘોરં, નિગ્ગંથા વજજયંતિ ણં ॥ ૧૧ ॥
અપ્પણઢા પરઢા વા, કોહા વા જઈ વા ભયા ।
હિંસગં ન મુસં બુઆ, નોવિ અન્નં વયાવએ ॥ ૧૨ ॥
મુસાવાઓ ઉ લોગમ્મિ, સવ્વસાહૂહિં ગરિહિઓ ।
અવિસ્સાસો અ ભૂઆણં, તમ્હા મોસં વિવજજએ ॥ ૧૩ ॥
ચિત્તમંત-મચિત્તં વા, અપ્પં વા જઈ વા બહું ।
દંત-સોહણ-મિત્તં પિ, ઉગ્ગહંસિ અજ્જઈયા ॥ ૧૪ ॥
તં અપ્પણા ન ગિણહંતિ, નો વિ ગિણહાવએ પરં ।
અન્નં વા ગિણહમાણં પિ, નાણુજાણંતિ સંજયા ॥ ૧૫ ॥
અબંભચરિઅં ઘોરં, પમાયં દુરિહિટ્ઠિઅં ।
નાયરંતિ મુણી લોએ, ભેઆયયણ-વજ્જિજણો ॥ ૧૬ ॥
મૂલમેય-મહમ્મસ્સ, મહાદોસ-સમુસ્સયં ।
તમ્હા મેહુણ-સંસગ્ગં, નિગ્ગંથા વજજયંતિ ણં ॥ ૧૭ ॥
બિડ-મુબ્બેઈમં લોણં, તિલ્લં સપ્પિ ચ ફાણિઅં ।
ન તે સંનિહિમિચ્છંતિ, નાયપુત્ત-વઓ-રયા ॥ ૧૮ ॥
લોહસ્સેસ અણુપ્પાસે, મન્ને અન્નયરામવિ ।
જે સિઆ સન્નિહિં કામે, ગિહી પવ્વઈએ ન સે ॥ ૧૯ ॥
જં પિ વત્થં વ પાયં વા, કંબલં પાયપુંછણં ।
તં પિ સંજમ-લજજટ્ઠા, ધારંતિ પરિહિંતિ અ ॥ ૨૦ ॥
ન સો પરિગ્ગહો વુત્તો, નાયપુત્તેણ તાઈણા ।
મુચ્છા પરિગ્ગહો વુત્તો, ઈઈ વુત્તં મહેસિણા ॥ ૨૧ ॥

સવ્વત્થુવહિણા બુદ્ધા, સંરક્ષણ-પરિગ્ગહે ।
 અવિ અપ્પણોવિ દેહંમિ, નાયરંતિ મમાઈયં ॥ ૨૨ ॥
 અહો નિચ્ચં તવોકમ્મં, સવ્વબુદ્ધેહિં વણિણં ।
 જા ય લજ્જા-સમા વિત્તી, એગભત્તં ચ ભોઅણં ॥ ૨૩ ॥
 સંતિમે સુહુમા પાણા, તસા અદુવ થાવરા ।
 જાઈ રાઓ અપાસંતો, કહમેસણિણં ચરે ? ॥ ૨૪ ॥
 ઉદઉલ્લં બીઅ-સંસત્તં, પાણા નિવડિયા મહિં ।
 દિઆ તાઈ વિવજ્જિજ્જા, રાઓ તત્થ કહં ચરે ? ॥ ૨૫ ॥
 એઅં ચ દોસં દટ્ઠુણં, નાયપુત્તેણ ભાસિણં ।
 સવ્વાહારં ન ભુજંતિ, નિગ્ગંથા રાઈભોઅણં ॥ ૨૬ ॥
 પુઠ્ઠવિકાયં ન હિંસંતિ, મણસા વયસા કાયસા ॥
 તિવિહેણ કરણજોએણ, સંજયા સુસમાહિઆ ॥ ૨૭ ॥
 પુઠ્ઠવિકાયં વિહિંસંતો, હિંસઈ ઉ તયસ્સિએ ।
 તસે અ વિવિહે પાણે, ચક્ખુસે અ અચક્ખુસે ॥ ૨૮ ॥
 તમ્હા એઅં વિઆણિત્તા, દોસં દુગ્ગઈ-વઢ્ઢણં ।
 પુઠ્ઠવિકાય-સમારંભં, જાવજ્જવાઈ વજ્જએ ॥ ૨૯ ॥
 આઉકાયં ન હિંસંતિ, મણસા વયસા કાયસા ।
 તિવિહેણ કરણજોએણ, સંજયા સુસમાહિઆ ॥ ૩૦ ॥
 આઉકાયં વિહિંસંતો, હિંસઈ ઉ તયસ્સિએ ।
 તસે અ વિવિહે પાણે, ચક્ખુસે અ અચક્ખુસે ॥ ૩૧ ॥
 તમ્હા એઅં વિઆણિત્તા, દોસં દુગ્ગઈ-વઢ્ઢણં ।
 આઉકાય-સમારંભં, જાવજ્જવાઈ વજ્જએ ॥ ૩૨ ॥

જાયતેઅં ન ઈચ્છંતિ, પાવગં જલઈત્તએ ।
 તિક્ખમન્નયરં સત્થં, સવ્વઓ વિ દુરાસયં ॥ ૩૩ ॥
 પાઈણં પડિણં વા વિ, ઉડ્ઢં અણુદિસામવિ ।
 અહે દાહિણઓ વા વિ, દહે ઉત્તરઓ વિ અ ॥ ૩૪ ॥
 ભૂઆણ-મેસ-માઘાઓ, હવ્વવાહો ન સંસઓ ।
 તં પઈવ-પયાવટ્ઠા, સંજયા કિંચિ નારભે ॥ ૩૫ ॥
 તમ્હા એઅં વિઆણિત્તા, દોસં દુગ્ગઈ-વઢ્ઢણં ।
 તેઉકાય-સમારંભં, જાવજ્જવાઈ વજ્જએ ॥ ૩૬ ॥
 અણિલસ્સ સમારંભં, બુદ્ધા મન્નંતિ તારિસં ।
 સાવજ્જ-બહુલં ચેઅં, નેઅં તાઈહિં સેવિઅં ॥ ૩૭ ॥
 તાલિઅંટેણ પત્તેણ, સાહા-વિહુઅણેણ વા ।
 ન તે વીઈઉમ્મિચ્છંતિ, વેઆવેગિણ વા પરં ॥ ૩૮ ॥
 જં પિ વત્થં વ પાયં વા, કંબલં પાયપુંછણં ।
 ન તે વાયમુઈરંતિ, જયં પરિહરંતિ અ ॥ ૩૯ ॥
 તમ્હા એઅં વિઆણિત્તા, દોસં દુગ્ગઈ-વઢ્ઢણં ।
 વાઉકાય-સમારંભં, જાવજ્જવાઈ વજ્જએ ॥ ૪૦ ॥
 વણસ્સઈ ન હિંસંતિ, મણસા વયસા કાયસા ।
 તિવિહેણ કરણજોએણ, સંજયા સુસમાહિઆ ॥ ૪૧ ॥
 વણસ્સઈ વિહિંસંતો, હિંસઈ ઉ તયસ્સિએ ।
 તસે અ વિવિહે પાણે, ચક્ખુસે અ અચક્ખુસે ॥ ૪૨ ॥
 તમ્હા એઅં વિઆણિત્તા, દોસં દુગ્ગઈ-વઢ્ઢણં ।
 વણસ્સઈ-સમારંભં, જાવજ્જવાઈ વજ્જએ ॥ ૪૩ ॥

તસકાયં ન હિંસંતિ, મણસા વયસા કાયસા ।
 તિવિહેણ કરણજોએણ, સંજયા સુસમાહિઆ ॥ ૪૪ ॥
 તસકાયં વહિંસંતો, હિંસઈ ઉ તયસ્સિએ ।
 તસે અ વિવિહે પાણે, ચક્ખુસે અ અચક્ખુસે ॥ ૪૫ ॥
 તમ્હા એઅં વિઆણિત્તા, દોસં દુગ્ગઈ-વઢણં ।
 તસકાય-સમારંભં, જાવજીવાઈ વજજએ ॥ ૪૬ ॥
 જાઈ ચત્તારિભુજજાઈ, ઈસિણા-હારમાઈણિ ।
 તાઈ તુ વિવજજંતો, સંજમં અણુપાલએ ॥ ૪૭ ॥
 પિંડં સિજજં ચ વત્થં ચ, ચઉત્થં પાયમેવ ચ ।
 અકપ્પિઅં ન ઈચ્છિજજા, પડિગાહિજજ કપ્પિઅં ॥ ૪૮ ॥
 જે નિઆગં મમાયંતિ, કીઅ-મુદ્દેસિ-આહડં ।
 વહં તે સમણુજાણંતિ, ઈઈ વુત્તં મહેસિણા ॥ ૪૯ ॥
 તમ્હા અસણ-પાણાઈ, કીઅ-મુદ્દેસિ-આહડં ।
 વજજયંતિ ઠિઅપ્પાણો, નિગ્ગંથા ધમ્મજીવિણો ॥ ૫૦ ॥
 કંસેસુ કંસપાએસુ, કુંડમોએસુ વા પુણો ।
 ભુંજંતો અસણ-પાણાઈ, આયારા પરિભસ્સઈ ॥ ૫૧ ॥
 સીઓદગ-સમારંભે, મત્તધોઅણ-છઙ્ગણે ।
 જાઈછિન્નંતિ (છિપ્પંતિ)ભૂઆઈ, દિટ્ઠોતત્થઅસંજમો ॥ ૫૨ ॥
 પચ્છાકમ્મં પુરેકમ્મં, સિઆ તત્થ ન કપ્પઈ ।
 એએમટ્ઠં ન ભુંજંતિ, નિગ્ગંથા ગિહિ-ભાયણે ॥ ૫૩ ॥
 આસંદી-પલિઅંકેસુ, મંચ-માસાલએસુ વા ।
 અણાયરિઅ-મજજાણં, આસઈત્તિ સઈતુ વા ॥ ૫૪ ॥

નાસંદી-પલિઅંકેસુ, ન નિસિજજા ન પીઢએ ।
 નિગ્ગંથાપડિલેહાએ, બુદ્ધ-વુત્ત-મહિટ્ઠગા ॥ ૫૫ ॥
 ગંભીરવિજયા એએ, પાણા દુપ્પડિલેગહગા ।
 આસંદી પલિઅંકો અ, એઅમટ્ઠં વિવજ્જિઆ ॥ ૫૬ ॥
 ગોઅરગ્ગ-પવિટ્ઠસ્સ, નિસિજજા જસ્સ કપ્પઈ ।
 ઈમેરિસ-મણાયારં, આવજજઈ અબોહિઅં ॥ ૫૭ ॥
 વિવત્તી બંભચેરસ્સ, પાણાણં ચ વહે વહો ।
 વણીમગ-પડિઘાઓ, પડિકોહો અગારિણં ॥ ૫૮ ॥
 અગુત્તી બંભચેરસ્સ, ઈત્થીઓ વા વિ સંકણં ।
 કુસીલ-વઢણં ઠાણં, દૂરઓ પરિવજજએ ॥ ૫૯ ॥
 તિણ્ણમન્નયરાગસ્સ, નિસિજજા જસ્સ કપ્પઈ ।
 જરાએ અભિભૂઅસ્સ, વાહિઅસ્સ તવસ્સિણો ॥ ૬૦ ॥
 વાહિઓ વા અરોગી વા, સિણાણં જો ઉ પત્થએ ।
 વુક્કંતો હોઈ આયારો, જઢો હવઈ સંજમો ॥ ૬૧ ॥
 સંતિમે સુહુમા પાણા, ઘસાસુ ભિલુગાસુ અ ।
 જે અ ભિક્ખૂ સિણાયંતો, વિઅડેણુપ્પલાવએ ॥ ૬૨ ॥
 તમ્હા તે ન સિણાયંતિ, સીએણ ઉસિણેણ વા ।
 જાવજજવં વયં ઘોરં, અસિણાણ-મહિટ્ઠગા ॥ ૬૩ ॥
 સિણાણં અદુવા કક્કં, લુદ્ધં પઉમગાણિ અ ।
 ગાયસ્સુવ્વટ્ઠણટ્ઠાએ, નાયરંતિ કયાઈ વિ ॥ ૬૪ ॥
 નગિણસ્સ વા વિ મુંડસ્સ, દીહ-રોમ-નહંસિણો ।
 મેહુણા ઉવસંતસ્સ, કિં વિભૂસાઈ કારિઅં ? ॥ ૬૫ ॥

વિભૂસા-વત્તિઅં ભિક્ષૂ, કમ્મં બંધઈ ચિક્કણં ।
 સંસાર-સાયરે ઘોરે, જેણં પડઈ દુરુત્તરે ॥ ૬૬ ॥
 વિભૂસા-વત્તિઅં ચેઅં, બુદ્ધા મન્નંતિ તારિસં ।
 સાવજજ-બહુલં ચેઅ, નેયં તાઈહિં સેવિઅં ॥ ૬૭ ॥

(કાવ્યમ્)

ખવંતિ અપ્પાણ-મમોહદંસિણો, તવે રયા સંજમ-અજજવે ગુણે
 ધુણંતિ પાવાઈ પુરેકડાઈ, નવાઈ પાવાઈ ન તે કરંતિ ॥ ૬૮ ॥
 સઓવસંતા અમમા અકિંચણા, સવિજજ-વિજજાણુગયા જસંસિણો
 ઉઉપ્પસન્ને વિમલે વ ચંદિમા,
 સિદ્ધિં વિમાણાઈ ઉવેંતિ તાઈણો ત્તિ બેમિ ॥ ૬૯ ॥
 ॥ ઈતિ મહાચારકથાખ્યં (ધર્માર્થકામાખ્યાનં)ષષ્ઠમધ્યયનં સમાપ્તમ્ ॥

॥ ૭ ॥ સુવાક્યશુદ્ધ્યાખ્યં સપ્તમં અધ્યયનમ્ ॥

● આઘાક્ષરો ●

ચજા ‘અસ’એવિ (૫), તએ ‘અઈ’ ‘અઈ’ ‘અઈ’ (૧૦),
 તતએત ‘અજિજ’ (૧૫), હના ‘અજજ’ હેના (૨૦), પંતપતજી (૨૫),
 ત ‘અલં’ પીઆત (૩૦), જાત ‘અસ’ તરૂ (૩૫), તસંતબત (૪૦),
 સુપસસસુ (૪૫), ‘અપ્પ’ તબનાદે (૫૦), વાતઅંતસુભાપ (૫૭)
 ચઉણહં ખલુ ભાસાણં, પરિસંખાય પન્નવં ।
 દુણહં તુ વણયં સિકખે, દો ન ભાસિજજ સવ્વસો ॥ ૧ ॥
 જા અ સચ્ચા અવત્તવ્વા, સચ્ચામોસા અ જા મુસા ।
 જા અ બુદ્ધેહિંણાઈણણા, ન તં ભાસિજજ પન્નવં ॥ ૨ ॥

અસચ્ચમોસં સચ્ચં ચ, અણવજજ-મક્કકસં ।
 સમુપ્પેહ-મસંદિદ્ધં, ગિરં ભાસિજજ પન્નવં ॥ ૩ ॥
 એઅં ચ અટ્ઠમન્નં વા, જં તુ નામેઈ સાસયં ।
 સ ભાસં સચ્ચમોસં પિ, તં પિ ધીરો વિવજજએ ॥ ૪ ॥
 વિતહં પિ તહામુત્તિં, જં ગિરં ભાસએ નરો ।
 તમ્હા સો પુટ્ઠો પાવેણં, કિં પુણં જો મુસં વએ ? ॥ ૫ ॥
 તમ્હા ગચ્છામો વક્ખામો, અમુગં વાણે ભવિસ્સઈ ।
 અહં વાણં કરિસ્સામિ, એસો વાણં કરિસ્સઈ ॥ ૬ ॥
 એવમાઈ ઉ જા ભાસા, એસકાલંમિ સંકિયા ।
 સંપયા-ઈઅ-મટ્ઠે વા, તં પિ ધીરો વિવજજએ ॥ ૭ ॥
 અઈઅંમિ અ કાલંમિ, પચ્ચુપ્પન્ન-મણાગએ ।
 જમટ્ઠં તુ ન જાણિજજા, એવમેઅં તિ નો વએ ॥ ૮ ॥
 અઈઅંમિ અ કાલંમિ, પચ્ચુપ્પન્ન-મણાગએ ।
 જત્થ સંકા ભવે તં તુ, એવમેઅં તિ નો વએ ॥ ૯ ॥
 અઈઅંમિ અ કાલંમિ, પચ્ચુપ્પન્ન-મણાગએ ।
 નિસ્સંકિઅં ભવે જં તુ, એવમેઅં તિ નિદ્ધિસે ॥ ૧૦ ॥
 તહેવ ફરુસા ભાસા, ગુરુ-ભૂઓવધાઈણી ।
 સચ્ચા વિ સા ન વત્તવ્વા, જઓ પાવસ્સ આગમો ॥ ૧૧ ॥
 તહેવ કાણં કાણેત્તિ, પંડગં પંડગે ત્તિ વા ।
 વાહિઅં વા વિ રોગિત્તિ, તેણં ચોરે ત્તિ નો વએ ॥ ૧૨ ॥
 એએણનેણ અટ્ઠેણં, પરો જેણુવહમ્મઈ ।
 આચાર-ભાવ-દોસન્નૂ, ન તં ભાસિજજ પન્નવં ॥ ૧૩ ॥

તહેવ હોલે ગોલિત્તિ, સાણે વા વસુલિ ત્તિ અ ।
 દુમએ દૂહએ વા વિ, નેવં ભાસિજજ પન્નવં ॥ ૧૪ ॥
 અજિજએ પજિજએ વા વિ, અમ્મો માઉસિઉત્તિ અ ।
 પઉસિએ ભાયણિજજત્તિ, ધૂએ નત્તુણિઅત્તિ અ ॥ ૧૫ ॥
 હલે હલિત્તિ અન્નિત્તિ, ભટ્ટે સામિણિ ગોમિણિ ।
 હોલે ગોલે વસુલિત્તિ, ઈત્થિઅં નેવમાલવે ॥ ૧૬ ॥
 નામધિજજેણેણેણે બૂઆ, ઈત્થીગુત્તેણે વા પુણો ।
 જહારિહ-મભિગિજ્ઞ, આલવિજજ લવિજજ વા ॥ ૧૭ ॥
 અજજએ પજજએ વા વિ, બપ્પો ચુલ્લપિઉ ત્તિ અ ।
 માઉલો ભાઈણિજજત્તિ, પુત્તે નત્તુણિઅ ત્તિ અ ॥ ૧૮ ॥
 હે હો હલિ ત્તિ અન્નિત્તિ, ભટ્ટે સામિય ગોમિઅ ।
 હોલ ગોલ વસુલિ ત્તિ, પુરિસં નેવ-માલવે ॥ ૧૯ ॥
 નામધિજજેણેણેણે બૂઆ, પુરિસગુત્તેણે વા પુણો ।
 જહારિહ-મભિગિજ્ઞ, આલવિજજ લવિજજ વા ॥ ૨૦ ॥
 પંચંદિઆણે પાણાણે, એસ ઈત્થી અયં પુમં ।
 જાવેણે ન વિજાણિજજ, તાવ જાઈ ત્તિ આલવે ॥ ૨૧ ॥
 તહેવ માણુસં પસું, પક્કિખં વા વિ સરીસવં ।
 થૂલે પમેઈલે વજ્જે, પાયમિત્તિ અ નો વએ ॥ ૨૨ ॥
 પરિવૂઠ ત્તિ ણે બૂઆ, બૂઆ ઉવચિઅ ત્તિ અ ।
 સંજાએ પીણિએ વા વિ, મહાકાયત્તિ આલવે ॥ ૨૩ ॥
 તહેવ ગાઓ દુજ્ઞાઓ, દમ્મા ગોરહગ ત્તિ અ ।
 વાહિમા રહજોગિ ત્તિ, નેવં ભાસિજજ પન્નવં ॥ ૨૪ ॥

જાવં ગવિત્તિ ણે બૂઆ, ધેણું રસદય ત્તિ અ ।
 રહસે મહલ્લએ વા વિ, વએ સંવહણિ ત્તિ અ ॥ ૨૫ ॥
 તહેવ ગંતુમુજજાણે, પવ્વયાણિ વણાણિ અ ।
 રુક્ખા મહલ્લ પેહાએ, નેવં ભાસિજજ પન્નવં ॥ ૨૬ ॥
 અલં પાસાય-ખંભાણે, તોરણાણે ગિહાણે અ ।
 ફલિહગ્ગલ-નાવાણે, અલં ઉદગ-દોણિણે ॥ ૨૭ ॥
 પીઢએ ચંગબેરે અ, નંગલે મઈયં સિઆ ।
 જંતલટ્ઠી વ નાભી વા, ગંડિઆ વ અલં સિઆ ॥ ૨૮ ॥
 આસણે સયણે જાણે, હુજજા વા કિંચુવસસએ ।
 ભૂઓવધાઈણે ભાસં, નેવં ભાસિજજ પન્નવં ॥ ૨૯ ॥
 તહેવ ગંતુમુજજાણે, પવ્વયાણિ વણાણિ અ ।
 રુક્ખા મહલ્લ પેહાએ, એવં ભાસિજજ પન્નવં ॥ ૩૦ ॥
 જાઈમંતા ઈમે રુક્ખા, દીહવટ્ઠા મહાલયા ।
 પયાયસાલા વિહિમા, વએ દરિસણિ ત્તિ અ ॥ ૩૧ ॥
 તહા ફલાઈ પક્કાઈ, પાયખજજાઈ નો વએ ।
 વેલોઈયાઈ ટાલાઈ, વેહિમાઈ ત્તિ નો વએ ॥ ૩૨ ॥
 અસંથડા ઈમે અંબા, બહુનિવ્વહિમા ફલા ।
 વઈજજ બહુ સંભૂઆ, ભૂઅરૂવ ત્તિ વા પુણો ॥ ૩૩ ॥
 તહોસહિઓ પક્કાઓ, નીલિઆઓ છવીઈ અ ।
 લાઈમા ભજિજમાઉ ત્તિ, પિહુખજજ ત્તિ નો વએ ॥ ૩૪ ॥
 રૂઢા બહુસંભૂઆ, થિરા ઓસઢા વિ અ ।
 ગબ્ભિઆઓ પસૂઆઓ, સસારાઉ ત્તિ આલવે ॥ ૩૫ ॥

તહેવ સંખડિં નચ્યા, કિચ્ચં કજજં તિ નો વએ ।
 તેણગં વાવિ વજિજતિ, સુતિત્થિ તિ અ આવગા ॥ ૩૬ ॥
 સંખડિં સંખડિં બૂઆ, પણિઅટ્ઠં તિ તેણગં ।
 બહુસમાણિ તિત્યાણિ, આવગાણં વિઆગરે ॥ ૩૭ ॥
 તહા નઈઓ પુણ્ણાઓ, કાયતિજજ તિ નો વએ ।
 નાવાહિં તારિમાઓ તિ, પાણિપિજજ તિ નો વએ ॥ ૩૮ ॥
 બહુબાહડા અગાહા, બહુસલિલુપ્પિલોદગા ।
 બહવિત્થડોદગા આવિ, એવં ભાસિજજ પન્નવં ॥ ૩૯ ॥
 તહેવ સાવજજં જોગં, પરસ્સટ્ઠાએ નિટ્ઠિંઅં ।
 કીરમાણં તિ વા નચ્યા, સાવજજં નાલવે મુણી ॥ ૪૦ ॥
 સુકડિત્તિ સુપકકત્તિ, સુચ્છિન્ને સુહડે મડે ।
 સુનિટ્ઠિંએ સુલટ્ઠત્તિ, સાવજજં વજજએ મુણી ॥ ૪૧ ॥

(કાવ્યમ્)

પયત્તપક્કે (કક) તિ વ પકકમાલવે,
 પયત્તછિન્ન તિ વ છિન્નમાલવે ।
 પયત્તલટ્ઠિં (ટ્ઠ) તિ વ કમ્મહેઉઅં,
 પહારગાઢ તિ વ ગાઢમાલવે ॥ ૪૨ ॥

(અનુષ્ટુબવૃત્તમ્)

સવ્વુકકસં પરગ્ધં વા, અઉલં નત્થિ એરિસં ।
 અવિક્કિઅમવત્તવ્વં, અવિઅત્તં ચેવ નો વએ ॥ ૪૩ ॥
 સવ્વમેઅં વઈસ્સામિ, સવ્વમેઅં તિ નો વએ ।
 અણુવીઈ સવ્વં સવ્વત્થ, એવં ભાસિજજ પન્નવં ॥ ૪૪ ॥

સુકકીઅં વા સુવિક્કીઅં, અકિજજં કિજજમેવ વા ।
 ઈમં ગિણહ ઈમં મુંચ, પણીયં નો વિઆગરે ॥ ૪૫ ॥
 અપ્પગ્ધે વા મહગ્ધે વા, કએ વા વિક્કએ વિ વા ।
 પણિઅટ્ઠે સમુપ્પન્ને, અણવજજં વિઆગરે ॥ ૪૬ ॥
 તહેવાસંજયં ધીરો, આસ એહિ કરેહિ વા ।
 સય ચિદ્ધ વયાહિ તિ, નેવં ભાસિજજ પન્નવં ॥ ૪૭ ॥
 બહવે ઈમે અસાહુ, લોએ વુચ્ચંતિ સાહુણો ।
 ન લવે અસાહું સાહુત્તિ, સાહું સાહુત્તિ આલવે ॥ ૪૮ ॥
 નાણ-દંસણ-સંપન્નં, સંજયં સાહુમાલવે ॥ ૪૯ ॥
 દેવાણં મણુઆણં ચ, તિરિઆણં ચ વુગ્ગહે ।
 અમુગાણં જઓ હોઈ, મા વા હોઉ તિ નો વએ ॥ ૫૦ ॥
 વાઓ વુઠ્ઠં ચ સીઉણ્ણં, ખેમં ધાયં સિવં તિ વા ।
 કયા ણુ હુજજ એઆણિ ? મા વા હોઈ તિ નો વએ ॥ ૫૧ ॥

(કાવ્યમ્)

તહેવ મેહં વ નહં વ માણવં, ન દેવદેવ તિ ગિરં વઈજજા ।
 સમુચ્છિએ ઉન્નએ વા પઓએ, વઈજજ વા વુઠ્ઠ બલાહયે તિ ॥ ૫૨ ॥

(અનુષ્ટુબવૃત્તમ્)

અંતલિક્ખ તિ ણં બૂઆ, ગુજઝાણુચરિઅ તિ અ ।
 રિદ્ધિમંતં નરં દિસ્સ, રિદ્ધિમંતં તિ આલવે ॥ ૫૩ ॥

(કાવ્યમ્)

તહેવ સાવજજણુમોઅણીગિરા, ઓહારિણીજા ય પરોવઘાઈણી
 સે કોહ લોહ ભય હાસ માણવો, ન હાસમાણો વિ ગિરં વઈજજા ॥ ૫૪ ॥

સુવક્કસુદ્ધિં સમુપેહિઆ મુણી, ગિરં ચ દુદ્ધં પરિવજજએ સયા
 મિઅં અદુદ્ધં અણુવીઈ ભાસએ,
 સયાણ મજજે લહઈ પસંસણં ॥ ૫૫ ॥
 ભાસાઈ દોસે અ ગુણે અ જાણિઆ,
 તીસે અ દુદ્ધે પરિવજજએ સયા ।
 છસુ સંજએ સામણિએ સયા જએ,
 વઈજજ બુદ્ધે હિઅમાણુલોમિઅં ॥ ૫૬ ॥
 પરિક્ખભાસી સુસમાહિ-ઈદિએ,
 ચઉક્કસાયા-વગએ અણિસ્સિએ ।
 સ નિદ્ધણે ધુન્નમલં પુરેકકં,
 આરાહએ લોગમિણં તહા પરં તિ બેમિ ॥ ૫૭ ॥
 ॥ ઈતિ સુવક્કસુદ્ધીનામં સત્તમમજ્જયણં સમત્તં ॥

॥ ૮ ॥ આચાર-પ્રણિધિનામકમધ્યયનમ્ ॥

● આઘાક્ષરો ●

આપુતેપુસુ (૫), સીઉઈતાત (૧૦), ગત'અદ્ધ'કસિ (૧૫),
 એધુઉપબ (૨૦), સુનિનસંલૂ (૨૫), કખુ'અત્થં'અતિ'ન (૩૦),
 સે'અણા'અમો'અધુ'બ (૩૫), જકોકોઉકો (૪૦), રાનિજોઈહ
 (૪૫), ન'અપુ'અપ્પ'દિઆ (૫૦), ન'અન્ન'વિજયિ (૫૫),
 હવિઅંવિપુ (૬૦), જાતસસે (૬૪)
 આચાર-પ્પણિહિં લદ્ધું, જહા કાયવ્વ ભિક્ખુણા ।
 તં ભે ઉદાહરિસ્સામિ, આણુપુવ્વિં સુણેહ મે ॥ ૧ ॥

પુઢવી-દગ-અગણિમારુઅ, તણ-રુક્ખ-સબીયગા ।
 તસા અ પાણા જીવ ત્તિ, ઈઈ વુત્તં મહેસિણા ॥ ૨ ॥
 તેસિં અચ્છણ-જોએણ, નિચ્ચં હોઅવ્વયં સિઆ ।
 મણસા કાય-વક્કેણં, એવં હવઈ સંજએ ॥ ૩ ॥
 પુઢવિં ભિત્તિં સિલં લેલું, નેવ ભિંદે ન સંલિહે ।
 તિવિહેણ કરણ-જોએણ, સંજએ સુસમાહિએ ॥ ૪ ॥
 સુદ્ધપુઢવિએ ન નિસીએ, સસરક્ખંમિ અ આસણે ।
 પમજિજતુ નિસીઈજજા, જાઈત્તા જસ્સ ઉગ્ગહં ॥ ૫ ॥
 સીઓદગં ન સેવિજજા, સિલાવુદ્ધં હિમાણિ અ ।
 ઉસિણોદગં તત્ત-ફાસુઅં, પડિગાહિજજ સંજએ ॥ ૬ ॥
 ઉદઉલ્લં અપ્પણો કાયં, નેવ પુછે ન સંલિહે ।
 સમુપ્પેહ તહાભૂઅં, નો ણં સંઘટ્ટએ મુણી ॥ ૭ ॥
 ઈંગાલં અગણિં અચ્ચિ, અલાયં વા સજ્જેઈઅં ।
 ન ઉંજિજજા ન ઘટ્ટિજજા, નો ણં નિવ્વાવએ મુણી ॥ ૮ ॥
 તાલિઅંટેણ પત્તેણ, સાહા-વિહુયણેણ વા ।
 ન વીઈજજ અપ્પણો કાયં, બાહિરં વા વિ પુગ્ગલં ॥ ૯ ॥
 તણરુક્ખં ન છિંદિજજા, ફલં મૂલં ચ કસ્સઈ ।
 આમગં વિવિહં બીઅં, મણસા વિ ન પત્થએ ॥ ૧૦ ॥
 ગહણેસુ ન ચિટ્ઠિજજા, બીએસુ હરિએસુ વા ।
 ઉદગંમિ તહા નિચ્ચં, ઉત્તિંગ-પણગેસુ વા ॥ ૧૧ ॥
 તસે પાણે ન હિંસિજજા, વાયા અદુવ કમ્મુણા ।
 ઉવરઓ સવ્વભૂએસુ, પાસેજજ વિવિહં જગં ॥ ૧૨ ॥

અટ્ઠ સુહુમાઈ પેહાએ, જાઈ જાણિતુ સંજએ ।
 દયાહિગારી ભૂએસુ, આસ ચિટ્ઠ સએહિ વા ॥ ૧૩ ॥
 કયરાઈ અટ્ઠ સુહુમાઈ, જાઈ પુચ્છિજજ સંજએ ॥
 ઈમાઈ તાઈ મેહાવી, આઈફિજજ વિઅફખણે ॥ ૧૪ ॥
 સિણેહં પુષ્કસુહુમં ચ, પાણુતિંગં તહેવ ચ ।
 પણગં બીઅ-હરિઅં ચ, અંડસુહુમં ચ અટ્ઠમં ॥ ૧૫ ॥
 એવમેઆણિ જાણિતા, સવ્વભાવેણ સંજએ ।
 અપ્પમત્તો જએ નિચ્ચં, સવ્વિદિઅ-સમાહિએ ॥ ૧૬ ॥
 ધુવં ચ પડિલેહિજજ, જોગસા પાયકંબલં ।
 સિજજ-મુચ્ચારભૂમિં ચ, સંથારં અદુવાસણં ॥ ૧૭ ॥
 ઉચ્ચારં પાસવણં, ખેલં સિંઘાણ-જલ્લિઅં ।
 ફાસુઅં પડિલેહિતા, પરિક્કાવિજજ સંજએ ॥ ૧૮ ॥
 પવિસિતુ પરાગારં, પાણકા ભોઅણસ્સ વા ।
 જયં ચિટ્ઠે મિઅં ભાસે, ન ચ રૂવેસુ મણં કરે ॥ ૧૯ ॥
 બહું સુણેહિ કન્નેહિં, બહું અચ્છીહિં પિચ્છઈ ।
 ન ચ દિટ્ઠં સુઅં સવ્વં, ભિક્ખૂ અફખાઉમરિહઈ ॥ ૨૦ ॥
 સુઅં વા જઈ વા દિટ્ઠં, ન લવિજજોવઘાઈઅં ।
 ન ચ કેણ ઉવાએણં, ગિહિજોગં સમાયરે ॥ ૨૧ ॥
 નિટ્ઠાણં રસનિજજૂહં, ભદ્દગં પાવગં તિ વા ।
 પુટ્ઠો વા વિ અપુટ્ઠો વા, લાભાલાભં ન નિદ્ધિસે ॥ ૨૨ ॥
 ન ચ ભોઅણંમિ ગિદ્ધો, ચરે ઉંછં અયંપિરો ।
 અફાસુઅં ન ભુંજિજજ, કીય-મુદેસિઆહં ॥ ૨૩ ॥

સંનિહિં ચ ન કુવ્વિજજ, અણુમાયં પિ સંજએ ।
 મુહાજીવી અસંબદ્ધે, હવિજજ જગનિસ્સિએ ॥ ૨૪ ॥
 લૂહવિત્તી સુસંતુટ્ઠે, અપ્પિચ્છે સુહરે સિઆ ।
 આસુરતં ન ગચ્છિજજ, સુચ્ચા ણં જિણ-સાસણં ॥ ૨૫ ॥
 કન્નસુક્ખેહિં સદેહિં, પેમં નાભિનિવેસએ ।
 દારુણં કક્કસં ફાસં, કાએણ અહિઆસએ ॥ ૨૬ ॥
 ખુહં પિવાસં દુસ્સિજજં, સી-ઉણં અરઈ ભયં ।
 અહિઆસે અવ્વહિઓ, દેહદુક્ખં મહાફલં ॥ ૨૭ ॥
 અત્થંગયંમિ આઈચ્ચે, પુરત્થા અ અણુગગએ ।
 આહાર-માઈયં સવ્વં, મણસા વિ ન પત્થએ ॥ ૨૮ ॥
 અતિતિણે અચવલે, અપ્પભાસી મિઆસણે ।
 હવિજજ ઉઅરે દંતે, થોવં લદ્ધું ન ખિંસએ ॥ ૨૯ ॥
 ન બાહિરં પરિભવે, અત્તાણં ન સમુક્કસે ।
 સુઅલાભે ન મજ્જિજજજ, જચ્ચા-તવસ્સિ-બુદ્ધિએ ॥ ૩૦ ॥
 સે જાણમજ્જાણં વા, કટ્ટુ આહમ્મિઅં પયં ।
 સંવરે ખિપ્પમપ્પાણં, બીઅં તં ન સમાયરે ॥ ૩૧ ॥
 અણાચારં પરક્કમ્મ, નેવ ગૂહે ન નિન્હવે ।
 સુઈ સયા વિયડભાવે, અસંસત્તે જિઈદિએ ॥ ૩૨ ॥
 અમોહં વયણં કુજજ, આયરિઅસ્સ મહપ્પણો ।
 તં પરિગિજજ વાયાએ, કમ્મુણા ઉવવાયએ ॥ ૩૩ ॥
 અધુવં જીવિઅં નચ્ચા, સિદ્ધિમગ્ગં વિઆણિઆ ।
 વિણિઅદ્વિજજ ભોગેસુ, આઉં પરિમિઅમપ્પણો ॥ ૩૪ ॥

બલં થામં ચ પેહાએ, સદ્ધા-મારુગ્ગ-મપ્પણો ।
 ખિત્તં કાલં ચ વિન્નાય, તહપ્પાણં નિજ્જુજએ ॥ ૩૫ ॥
 જરા જાવ ન પીડેઈ, વાહી જાવ ન વઢેઈ ।
 જાવિંદિઆ ન હાયંતિ, તાવ ધમ્મં સમાયરે ॥ ૩૬ ॥
 કોહં માણં ચ માયં ચ, લોભં ચ પાવ-વઢણં ।
 વમે ચત્તારિ દોસે ઉ, ઈચ્છંતો હિઅ-મપ્પણો ॥ ૩૭ ॥
 કોહો પીઈ પણાસેઈ, માણો વિણય-નાસણો ।
 માયા મિત્તાણિ નાસેઈ, લોભો સવ્વ-વિણાસણો ॥ ૩૮ ॥
 ઉવસમેણ હણે કોહં, માણં મદવયા જિણે ।
 માયં ચજજવ-ભાવેણ, લોભં સંતોસઓ જિણે ॥ ૩૯ ॥

(કાવ્યમ્)

કોહો અ માણો અ અણિગ્ગહીઆ,
 માયા અ લોભો અ પવઢમાણા ।
 ચત્તારિ એએ કસિણા કસાયા,
 સિંચંતિ મૂલાઈ પુણબ્ભવસ્સ ॥ ૪૦ ॥
 રાયાણિએસુ વિણયં પઉંજે, ધુવસીલયં સયયં ન હાવઈજજા ।
 કુમ્મુવ્વઅલ્લીણ-પલીણ-ગુત્તો, પરકુકમિજજાતવ-સંજમંમિ ॥ ૪૧ ॥

(અનુષ્ટુબ્ધવૃત્તમ્)

નિદં ચ ન બહુમન્નિજજા, સપ્પહાસં વિવજજએ ।
 મિહો કહાહિં ન રમે, સજ્જાયંમિ રઓ સયા ॥ ૪૨ ॥
 જોગં ચ સમણધમ્મમ્મિ, જુંજે અણલસો ધુવં ।
 જુત્તો અ સમણધમ્મમિ, અટ્ઠં લહઈ અણુત્તરં ॥ ૪૩ ॥

ઈહલોગ-પારત્ત-હિઅં, જેણં ગચ્છઈ સુગ્ગઈ ।
 બહુસ્સુઅં પજજુવાસિજજા, પુચ્છિજજત્થવિણિચ્છયં ॥ ૪૪ ॥
 હત્થં પાયં ચ કાયં ચ, પણિહાય જિઈંદિએ ।
 અલ્લીણ-ગુત્તો નિસિએ, સગાસે ગુરુણો મુણી ॥ ૪૫ ॥
 ન પક્ખઓ ન પુરઓ, નેવ કિચ્ચાણ પિઢ્ઢઓ ।
 ન ચ ઊરં સમાસિજજ, ચિટ્ઠિજજા ગુરુણંતિએ ॥ ૪૬ ॥
 અપુચ્છિઓ ન ભાસિજજા, ભાસમાણસ્સ અંતરા ।
 પિટ્ઠિમંસં ન ખાઈજજા, માયામોસં વિવજજએ ॥ ૪૭ ॥
 અપ્પત્તિઅં જેણ સિઆ, આસુ કુપ્પિજજ વા પરો ।
 સવ્વસો તં ન ભાસિજજા, ભાસં અહિઅગામિણિં ॥ ૪૮ ॥
 દિઢં મિઅં અસંદિઢં, પડિપુનં વિઅં જિઅં ।
 અયંપિર-મણુવ્વિગ્ગં, ભાસં નિસિર અત્તવં ॥ ૪૯ ॥
 આયાર-પન્નત્તિ-ધરં, દિટ્ઠિવાય-મહિજજગં ।
 વાયવિક્ખલિઅં નચ્ચા, ન તં ઉવહસે મુણી ॥ ૫૦ ॥
 નક્ખત્તં સુમિણં જોગં, નિમિત્તં મંત-ભેસજં ।
 ગિહિણો તં ન આઈક્ખે, ભૂઆહિગરણં પયં ॥ ૫૧ ॥
 અન્નટ્ઠં પગડં લયણં, ભઈજજ સયણાસણં ।
 ઉચ્ચાર-ભૂમિ-સંપન્નં, ઈત્થી-પસુ-વિવજ્જિઅં ॥ ૫૨ ॥
 વિવિત્તા અ ભવે સિજજા, નારીણં ન લવે કહં ।
 ગિહિ-સંથવં ન કુજજા, કુજજા સાહૂહિં સંથવં ॥ ૫૩ ॥
 જહા કુક્કુડ-પોઅસ્સ, નિચ્ચં કુલલઓ ભયં ।
 એવં ખુ બંભયારિસ્સ, ઈત્થી-વિગ્ગહઓ ભયં ॥ ૫૪ ॥

ચિત્તભિત્તિ ન નિજઝાએ, નારિં વા સુ-અલંકિઅં ।
ભદ્રખરં પિવ દટ્ઠૂણં, દિટ્ઠિ પડિસમાહરે ॥ ૫૫ ॥
હત્થ-પાય-પડિચ્છિન્નં, કન્ન-નાસ-વિગપ્પિઅં ।
અવિ વાસસયં નારિં, બંભયારી વિવજ્જએ ॥ ૫૬ ॥
વિભૂસા ઇત્થિ-સંસગ્ગો, પણીઅં રસભોઅણં ।
નરસ્સત્ત-ગવેસિસ્સ વિસં તાલઉડં જહા ॥ ૫૭ ॥
અંગ-પચ્ચંગ-સંઠાણં, ચારુલ્લવિઅ-પેહિઅં ।
ઇત્થીણં તં ન નિજઝાએ, કામરાગ-વિવડ્ઢણં ॥ ૫૮ ॥
વિસએસુ મણુન્નેસુ, પેમં નાભિનિવેસએ ।
અણિચ્ચં તેસિં વિનાય; પરિણામં પુગ્ગલાણ ચ ॥ ૫૯ ॥
પુગ્ગલાણં પરિણામં, તેસિં નચ્ચા જહા તહા ।
વિણીઅ-તાણહો વિહરે, સીઇભૂએણ અપ્પણા ॥ ૬૦ ॥
જાઇ સદ્ધાઇ નિક્ખંતો, પરિઆય-ટ્ઠાણ-મુત્તમં ।
તમેવ અણુપાલિજજા, ગુણે આયરિઅ-સંમએ ॥ ૬૧ ॥

(કાવ્યમ્)

તવં ચિમં સંજમ-જોગયં ચ, સજ્જાયજોગં ચ સયા અહિટ્ઠએ
સુરે વ સેણાઈ સમત્તમાઉહે,
અલમપ્પણો હોઈ અલં પરેસિં ॥ ૬૨ ॥
સજ્જાય-સજ્જાણ-રયસ્સ તાઈણો, અપાવ-ભાવસ્સ તવે રયસ્સ
વિસુજ્જઈ જં સિ મલં પુરેકડં,
સમીરિઅં રુપ્પમલં વ જોઈણા ॥ ૬૩ ॥
સે તારિસે દુકખસહે જિઈદિએ, સુએણ જુત્તે અમમે અકિંચણે

વિરાયઈ કમ્મ-ઘણંમિ અવગએ,
કસિણબ્ભ-પુડાવગમે વ ચંદિમે તિ બેમિ ॥ ૬૪ ॥
॥ ઇતિ આચારપણિહીનામક્રમમજ્જયણં સમત્તં ॥

॥ ૮ ॥ વિનયસમાધિનામાધ્યયને પ્રથમ ઉદ્દેશકઃ ॥

● આઘાક્ષરો ●

થંજેપજેઆ (૫), જોસિજોસિઆ (૧૦), જજલજજમ (૧૬)
(કાવ્યમ્)

થંભા વ કોહા વ મયપ્પમાયા,
ગુરુસ્સગાસે વિણયં ન સિક્ખે ।
સો ચેવ ઉ તસ્સ અભૂઈભાવો,
ફલં વ કીઅસ્સ વહાય હોઈ ॥ ૧ ॥
જે આવિ મંદિત્તિ, ગુરું વિઈત્તા,
હરે ઇમે અપ્પસુઅત્તિ નચ્ચા ।
હીલંતિ મિચ્છં પડિવજ્જમાણા ।
કરંતિ આસાયણ તે ગુરૂણં ॥ ૨ ॥
પગઈઈ મંદા વિ ભવંતિ એગે,
હરા વિ અ જે સુઅબુદ્ધોવવેઆ ।
આચારમંતા ગુણસુટ્ઠિઅપ્પા,
જે હીલિઆ સિહિરિવ ભાસ કુજ્જા ॥ ૩ ॥
જે આવિ નાગં હરં તિ નચ્ચા,
આસાયએ સે અહિઆય હોઈ ।

એવાયરિઅં પિ હુ હીલયંતો ।
 નિઅચ્છં જાઈપહં ખુ મંદો ॥ ૪ ॥
 આસીવિસો યા વિ પરં સુરુટ્ઠો,
 કિં જીવનાસાઉ પરં નુ કુજજા ।
 આયારિઅપાયા પુણ અપ્પસન્ના,
 અબોહિ-આસાયણ નત્થિ મુક્ખો ॥ ૫ ॥
 જો પાવગં જલિઅ-મવક્કમિજજા,
 આસીવિસં વા વિ હુ કોવઈજજા ।
 જો વા વિસં ખાયઈ જીવિઅટ્ઠી,
 એસોવમાસાયણયા ગુરુણં ॥ ૬ ॥
 સિયા હુ સે પાવય નો ડહેજજા,
 આસીવિસો વા કુવિઓ ન ભક્ખે ।
 સિયા વિસં હાલહલં ન મારે
 ન યાવિ મોક્ખો ગુરુ-હીલણાએ ॥ ૭ ॥
 જો પવ્વયં સિરસા ભેતુ-મિચ્છે,
 સુત્તં વ સીહં પડિબોહએજજા ।
 જો વા દએ સત્તિ-અગ્ગે પહારં,
 એસોવમાસાયણયા ગુરુણં ॥ ૮ ॥
 સિયા હુ સીસેણ ગિરિં પિ ભિંદે,
 સિયા હુ સીહો કુવિઓ ન ભક્ખે;
 સિયા ન ભિંદિજજા વ સત્તિ-અગ્ગં,
 ન યાવિ મોક્ખો ગુરુ-હીલણાએ ॥ ૯ ॥

આયરિય-પાયા પુણ અપ્પસન્ના,
 અબોહિ-આસાયણ નત્થિ મુક્ખો ।
 તમ્હા અણાબાહ-સુહાભિકંખી;
 ગુરુપ્પસાયા-ભિમુહો રમેજજા ॥ ૧૦ ॥
 જહાહિઅગ્ગી જલણં નમંસે,
 નાણાહુઈમંત-પયા-ભિસિત્તં ।
 એવાયરિયં ઉવચિદ્ધિએજજા,
 અણંતનાણોવગઓ વિ સંતો ॥ ૧૧ ॥
 જસ્સંતિએ ધમ્મપયાઈં સિક્ખે,
 તસ્સંતિએ વેણઈયં પઉંજે ।
 સક્કારએ સિરસા પંજલીઓ,
 કાય-ગ્ગિરા ભો મણસા ય નિચ્ચં ॥ ૧૨ ॥
 લજજા દયા સંજમ બંભયેરં,
 કલ્લાણ-ભાગિસ્સ વિસોહિ-ઠાણં ।
 જે મે ગુરુ સયય-મણુસાસયંતિ,
 તેહં ગુરુ સયયં પૂયયામિ ॥ ૧૩ ॥
 જહા નિસંતે તવણચ્ચિમાલી,
 પભાસઈ કેવલ-ભારહં તુ ।
 એવાયરિઓ સુય-સીલ-બુદ્ધિએ,
 વિરાયઈ સુરમજ્જે વ ઈંદો ॥ ૧૪ ॥
 જહા સસી કોમુઈ-જોગ-જીત્તો,
 નક્ખત્ત-તારાગણ-પરિવુડપ્પા ।

ખે સોહઈ વિમલે અબ્બમુક્કે,
 એવં ગણી સોહઈ ભિક્ષુમજઝે ॥ ૧૫ ॥
 મહાગરા આયરિયા મહેસી,
 સમાહિ-જોગે સુય-સીલ-બુદ્ધિએ ।
 સંપાવિઉ-કામે અણુત્તરાઈ,
 આરાહએ તોસઈ ધમ્મ-કામી ॥ ૧૬ ॥
 સુચ્યાણ મેહાવિ-સુભાસિયાઈ, સુસ્સૂસએ આયરિઅમપ્પમત્તો
 આરાહઈત્તાણ ગુણે અણેગે, સે પાવઈ સિદ્ધિમણુત્તરં તિ બેભિા ૧૭ ॥
 ॥ ઈઈ વિણયસમાહીએ પઢમો ઉદેસો સમત્તો ॥ ૧ ॥

॥ ૮ ॥ વિનયસમાધ્યધ્યયને દ્વિતીય ઉદ્દેશઃ ॥ ૨ ॥

● આદ્યાક્ષરો ●

મૂએજેવિત (૫), તતદંતત (૧૦), તજે'અપ્પ'જેતે (૧૫),
 કિંનીસંદુઆકા (૨૦), વિજેનિ (૨૩)

(કાવ્યમ્)

મૂલાઉ ખંધપ્પભવો દુમ્મસ્સ, ખંધાઉ પચ્છા સમુવેતિ સાહા
 સાહપ્પસાહા વિરુહંતિ પત્તા, તઓ સે પુર્ણં ચ ફલં રસો ય

(અનુષ્ટુબ્ધવૃત્તમ્)

એવં ધમ્મસ્સ વિણઓ, મૂલં પરમો સે મુક્ખો ।
 જેણ કિત્તિં સુઅં સિગ્ધં, નીસેસં ચાભિગચ્છઈ ॥ ૨ ॥
 જે ય ચંડે મિએ થદ્ધે, દુવ્વાઈ નિયડી સઢે ।
 વુજ્જઈ સે અવિણીયપ્પા, કટ્ઠં સોયગયં જહા ॥ ૩ ॥

વિણયં પિ જો ઉવાએણં, ચોઈઓ કુપ્પઈ નરો ।
 દિવ્વં સો સિરિમિજજંતિ, દંડેણ પડિસેહએ ॥ ૪ ॥
 તહેવ અવિણીઅપ્પા, ઉવવજ્જા હયા ગયા ।
 દીસંતિ દુહમેહંતા, આભિઓગ-મુવટ્ઠિયા ॥ ૫ ॥
 તહેવ સુવિણીઅપ્પા, ઉવવજ્જા હયા ગયા ।
 દીસંતિ સુહમેહંતા, ઈડિં પત્તા મહાયસા ॥ ૬ ॥
 તહેવ અવિણીઅપ્પા, લોગંસિ નર-નારિઓ ।
 દીસંતિ દુહમેહંતા, છાયા વિગલિતેદિયા ॥ ૭ ॥
 દંડ-સત્થ-પરિજુણા, અસબ્બ-વયણેહિ ય ।
 કલુણા વિવન્ન-છંદા, ખુપ્પિવાસા-પરિગયા ॥ ૮ ॥
 તહેવ સુવિણીઅપ્પા, લોગંસિ નર-નારિઓ ।
 દીસંતિ સુહમેહંતા, ઈડિં પત્તા મહાયસા ॥ ૯ ॥
 તહેવ અવિણીઅપ્પા, દેવા જક્ખા ય ગુજ્જગા ।
 દીસંતિ દુહમેહંતા, આભિઓગ-મુવટ્ઠિયા ॥ ૧૦ ॥
 તહેવ સુવિણીઅપ્પા, દેવા જક્ખા અ ગુજ્જગા ।
 દીસંતિ સુહમેહંતા ઈડિં પત્તા મહાયસા ॥ ૧૧ ॥
 જે આયરિય-ઉવજ્જાયાણં, સુસ્સૂસા-વયણંકરા ।
 તેસિં સિક્ખા પવહંતિ, જલસિત્તા ઈવ પાયવા ॥ ૧૨ ॥
 અપ્પણકા પરકા વા, સિપ્પા નેઉણિયાણિ ય ।
 ગિહિણો ઉવભોગકા, ઈહલોગસ્સ કારણા ॥ ૧૩ ॥
 જેણ બંધં વહં ઘોરં, પરિઆવં ચ દારુણં ।
 સિક્ખમાણા નિયચ્છંતિ, જુત્તા તે લલિઈદિઆ ॥ ૧૪ ॥

તેવિ તં ગુરં પૂયંતિ, તસ્સ સિપ્પસ્સ કારણા ।
 સક્કારેંતિ નમંસંતિ, તુઠ્ઠા નિદેસ-વત્તિણો ॥ ૧૫ ॥
 કિં પુણ જે સુઅગ્ગાહી, અણંત-હિયકામએ ।
 આયરિયા જે વએ ભિક્ખૂ, તમ્હા તં નાઈવત્તએ ॥ ૧૬ ॥
 નીઅં સેજજં ગઈ ઠાણં, નીયં ચ આસણાણિ ચ ।
 નીયં ચ પાએ વંદિજજા, નીયં કુજજા ચ અંજલિં ॥ ૧૭ ॥
 સંઘટ્ટેત્તા કાએણં તહા ઉવહિણામવિ ।
 ‘ખમેહ અવરાહં મે’, વઈજજ ‘ન પુણ’ ત્તિ અ ॥ ૧૮ ॥
 દુગ્ગઓ વા પઓએણં ચોઈઓ વહઈ રહં ।
 એવં દુબુદ્ધિ કિચ્ચાણં, વુત્તો વુત્તો પકુવ્વઈ ॥ ૧૯ ॥
 (આલવંતે લવંતે વા, ન નિસિજજાઈ પડિસ્સુણે ।
 મુત્તૂણં આસણં ધીરો, સુસ્સૂસાએ પડિસ્સુણે ॥)
 કાલં છંદોવયારં ચ, પડિલેહિત્તાણ હેઉહિં ।
 તેણ તેણ ઉવાએણં, તં તં સંપડિવાયએ ॥ ૨૦ ॥
 વિવત્તી અવિણીયસ્ય, સંપત્તી વિણિયસ્સ અ ।
 જસ્સેયં દુહઓ નાયં, સિક્ખં સે અભિગચ્છઈ ॥ ૨૧ ॥

(કાવ્યમ્)

જે આવિ ચંડે મઈ-ઈહિદે-ગારવે,
 પિસુણે નરે સાહસ-હીણપેસણે;
 અદિદ્ધ-ધમ્મે વિણિએ અકોવિએ,
 અસંવિભાગી ન હુ તસ્સ મુક્ખો ॥ ૨૨ ॥

નિદેસવત્તી પુણ જે ગુરૂણં,
 સુયત્થ-ધમ્મા વિણયમ્મિ કોવિઆ ।
 તરિત્તુ તે ઓહમિણં દુરુત્તરં,
 ખવિત્તુ કમ્મં ગઈમુત્તમં ગયં ॥ ત્તિ બેમિ ॥ ૨૩ ॥
 ॥ ઈતિ વિણયસમાહિઅજ્ઞયણે બીઓ ઉદેસો સમત્તો ॥
 ॥ ૯ ॥ વિનયસમાધ્યધ્યયને તૃતીય ઉદ્દેશઃ ॥ ૩ ॥

● આઘાક્ષરો ●

આઆરા‘અન્ના’સં (પ), સમુસ‘અવ’અલો (૧૦),
 ગુતજેતેયુ (૧૫)

(કાવ્યમ્)

આયરિયં અગ્ગિ-મિવાહિઅગ્ગી,
 સુસ્સૂસમાણો પડિજાગરિજજા ।
 આલોઈયં ઈંગિઅમેવ નચ્ચા,
 જો છંદમારાહયઈ સ પુજજો ॥ ૧ ॥
 આયારમઠ્ઠા વિણયં પઉંજે,
 સુસ્સૂસમાણો પિરગિજજજ વક્કં ।
 જહોવઈટ્ઠં અભિકંખમાણો,
 ગુરં તુ નાસાયયઈ સ પુજજો ॥ ૨ ॥
 રાઈણિએસું વિણયં પઉંજે,
 ઉહરા વિ ચ જે પરિયાય-જેઠ્ઠા ।
 નિયત્તણે વટ્ઠઈ સચ્ચવાઈ,
 ઓવાયવં વક્કકરે સ પુજજો ॥ ૩ ॥

અન્નાયઉંછં ચરઈ વિસુદ્ધં,
 જવણક્રયા સમુયાણં ચ નિચ્ચં ।
 અલદ્ધુયં નો પરિદેવએજજા,
 લદ્ધું ન વિકત્થયઈ સ પુજજો ॥ ૪ ॥
 સંથાર-સેજજા-સણ-ભત્તપાણે,
 અપ્પિચ્છયા અઈલાભે વિ સંતે ।
 જો એવમપ્પાણમિતોસએજજા,
 સંતોસ-પાહન-રએ સ પુજજો ॥ ૫ ॥
 સક્કા સહેઉં આસાઈ કંટયા,
 અઓમયા ઉચ્છહયા નરેણં ।
 અણાસએ જો ઉ સહેજજા કંટએ,
 વઈમએ કણસરે સ પુજજો ॥ ૬ ॥
 મુહુત્ત-દુક્ખા ઉ હવંતિ કંટયા,
 અઓમયા તે વિ તઓ સુ-ઉદ્ધરા ।
 વાયા દુરુત્તાણિ દુરુદ્ધરાણિ,
 વેરાણુબંધીણિ મહબ્ભયાણિ ॥ ૭ ॥
 સમાવયંતા વયણાભિધાયા,
 કણંગયા દુમ્મણિયં જણંતિ ।
 ધમ્મો ત્તિ કિચ્ચા પરમગ્ગસૂરે,
 જિઈંદિએ જો સહઈ સ પુજજો ॥ ૮ ॥
 અવણવાયં ચ પરમ્મુહસ્સ,
 પચ્ચક્ખઓ પડિણીયં ચ ભાસં ।

ઓહારિણિં અપ્પિયકારિણિં ચ,
 ભાસં ન ભાસેજજા સયા સ પુજજો ॥ ૯ ॥
 અલોલુએ અક્કુહએ અમાઈ,
 અપિસુણે યાવિ અદીણવિત્તી ।
 નો ભાવએ નો વિય ભાવિયપ્પા,
 અકોઉહલ્લે ચ સયા સ પુજજો ॥ ૧૦ ॥
 ગુણેહિ સાહૂ અગુણેહિસાહૂ,
 ગેણહાહિ સાહુ-ગુણ મુંચસાહૂ ।
 વિયાણિયા અપ્પગ-મપ્પએણં,
 જો રાગદોસેહિ સમો સ પુજજો ॥ ૧૧ ॥
 તહેવ ઉહરં વ મહલ્લગં વા,
 ઈત્થિં પુમં પવ્વઈયં ગિહિં વા ।
 નો હીલએ નોવિ ચ ખિંસએજજા,
 થંભં ચ કોહં ચ ચએ સ પુજજો ॥ ૧૨ ॥
 જે માણિયા સયયં માણયંતિ,
 જતેણ કનં વ નિવેસયંતિ ।
 જે માણએ માણરિહે તવસ્સી,
 જિઈંદિએ સચ્ચરએ સ પુજજો ॥ ૧૩ ॥
 તેસિં ગુરૂણં ગુણસાયરાણં,
 સોચ્ચાણ મેહાવી સુભાસિયાઈ ।
 ચરે મુણી પંચ-રએ તિગુત્તો,
 ચઉક્કસાયા-વગએ સ પુજજો ॥ ૧૪ ॥

ગુરુમિહ સયયં પડિયરિય મુણી,
જિણમય-નિઉણે અભિગમ-કુસલે ।
ધુણિય રયમલં પુરેકડં,
ભાસુર-મઉલં ગઈ ગય ॥ ત્તિ બેમિ ॥ ૧૫ ॥
॥ ઈઈ વિણયસમાહીએ તઈઓ ઉદેસો સમત્તો ॥ ૩ ॥

॥ ૯ ॥ વિનયસમાધ્યધ્યયને ચતુર્થ ઉદેશઃ ॥
સુયં મે આઉસં ! તેણં ભગવયા એવમકૂખાયં ઈહ ખલુ
થેરેહિં ભગવંતેહિં ચત્તારિ વિણય-સમાહિક્કાણા પન્નત્તા, કયરે
ખલુ તે થેરેહિં ભગવંતેહિં ચત્તારિ વિણય-સમાહિક્કાણા પન્નત્તા.
ઈમે ખલુ તે થેરેહિં ભગવંતેહિં ચત્તારિ વિણયસમાહિ-
ટ્કાણા પન્નત્તા, તં જહા-વિણયસમાહી, સુયસમાહી,
તવસમાહી, આયારસમાહી.
વિણએ સુએ અ તવે, આયારે નિચ્ચ-પંડિયા અભિરામયંતિ
અપ્પાણં, જે ભવંતિ જિઈંદિયા ॥ ૧ ॥
ચઉવ્વિહા ખલુ વિણયસમાહી ભવઈ, તં જહા
અણુસાસિજજંતો સુસ્સૂસઈ ૧, સમ્મં સંપડિવજજઈ ૨,
વયમારાહઈ ૩, ન ચ ભવઈ અત્તસંપગ્ગહિએ ૪, ચઉત્થં પયં
ભવઈ, ભવઈ ય એત્થ સિલોગો.
પેહેઈ હિયાણુસાસણં, સુસ્સૂસઈ તં ચ પુણો અહિટ્ઠિએ ।
ન ચ માણ-મએણ મજજઈ, વિણય-સમાહી આયયટ્ઠિએ ॥ ૨ ॥
ચઉવ્વિહા ખલુ સુયસમાહી ભવઈ, તં જહા સુયં મે

ભવિસ્સઈત્તિ અજઝાઈયવ્વં ભવઈ ૧, એગગ્ગચિત્તો
ભવિસ્સામિત્તિ અજઝાઈયવ્વં ભવઈ ૨, અપ્પાણં
ઠાવઈસ્સામિત્તિ અજઝાઈયવ્વં ભવઈ ૩, ઠિઓ પરં
ઠાવઈસ્સામિત્તિ અજઝાઈયવ્વં ભવઈ ૪, ચઉત્થં પયં ભવઈ,
ભવઈ ય એત્થ સિલોગો.
નાણમેગગ્ગ-ચિત્તો ય, ઠિઓ ય ઠાવઈ પરં ।
સુયાણિ ય અહિજિજ્જત્તા, રઓ સુય-સમાહિએ ॥ ૩ ॥
ચઉવ્વિહા ખલુ તવસમાહી ભવઈ, તં જહા નો
ઈહલોગક્રયાએ તવમહિટ્ઠિજજા ૧, નો પરલોગક્રયાએ
તવમહિટ્ઠિજજા ૨, નો કિત્તિ-વણ્ણ-સદ્ધસિલોગક્રયાએ
તવમહિટ્ઠિજજા ૩, નમ્મત્થ નિજજરક્રયાએ તવમહિટ્ઠિજજા
૪, ચઉત્થં પયં ભવઈ, ભવઈ ય એત્થ સિલોગો.
વિવિહગુણ-તવો-રએ ય નિચ્ચં, ભવઈ નિરાસએ નિજજરક્રિએ
તવસાધુણઈ પુરાણ-પાવગં, જુત્તો સયા તવ-સમાહિએ ॥ ૪ ॥
ચઉવ્વિહા ખલુ આયારસમાહી ભવઈ. તં જહા નો
ઈહલોગક્રયાએ આયારમહિટ્ઠિજજા ૧, નો પરલોગક્રયાએ
આયારમહિટ્ઠિજજા ૨, નો કિત્તિ-વણ્ણ-સદ્ધસિલોગક્રયાએ
આયારમહિટ્ઠિજજા ૩, નમ્મત્થ આરહંતેહિં હેઊહિં
આયારમહિટ્ઠિજજા ૪, ચઉત્થં પયં ભવઈ, ભવઈ ય એત્થ
સિલોગો.
જિણવયણ-રએ અતિતિણે, પડિપુણાયય-માયયટ્ઠિએ ।
આયારસમાહિ-સંવુડે, ભવઈ ય દંતે ભાવ-સંધએ ॥ ૫ ॥

અભિગમ ચઉરો સમાહિઓ, સુવિસુદ્ધો સુસમાહિયપ્પઓ ।
 વિઉલ-હિય-સુહાવહં પુણો, કુવ્વઈ સો પય-ખેમમપ્પણો ॥ ૬ ॥
 જાઈમરણાઓ મુચ્ચઈ, ઈત્થત્થં ચ ચયઈ સવ્વસો ।
 સિદ્ધે વા ભવઈ સાસએ, દેવે વા અપ્પરએ મહડ્ડિએ તિ બેમિ ॥ ૭ ॥
 ॥ ઈઈ વિણયસમાહીએ ચઉત્થો ઉદેસો સમત્તો ॥ ૪ ॥
 ॥ ઈઈ વિણયસમાહીનામં નવમજ્જયણં સમત્તં ॥

॥ ૧૦ ॥ સભિક્ષુઅધ્યયનમ્ ॥

● આઘાક્ષરો ●

નિપુ‘અનિ’વરો (૫), ચસતતન (૧૦), જોપ‘અસ’‘અભિ’હ
 (૧૫), ઉ‘અલો’નનપતં (૨૧)
 નિક્ખમ્મમાણાઈ ય બુદ્ધવયણે,
 નિચ્ચં ચિત્તસમાહિઓ હવિજ્જા ।
 ઈત્થીણ વસં ન યાવિ ગચ્છે,
 વંતં નો પડિયાયઈ જે સ ભિક્ખૂ ॥ ૧ ॥
 પુઢવિં ન ખણે ન ખણાવએ,
 સીઓદગં ન પિએ ન પિયાવએ ।
 અગાણિ-સત્થં જહા સુનિસિયં,
 તં ન જલે ન જલાવએ જે સ ભિક્ખૂ ॥ ૨ ॥
 અનિલેણ ન વીએ ન વીયાવએ,
 હરિયાણિ ન છિંદે ન છિંદાવએ ।

બીયાણિ સયા વિવજ્જયંતો,
 સચ્ચિત્તં નાહારએ જે સ ભિક્ખૂ ॥ ૩ ॥
 વહણં તસ-થાવરાણ હોઈ,
 પુઢવિ-તણ-કટ્ઠ-નિસ્સિયાણં ।
 તમ્હા ઉદ્દેસિયં ન ભુંજે,
 નો વિ પએ ન પયાવએ જે સ ભિક્ખૂ ॥ ૪ ॥
 રોઈયનાયપુત્ત-વયણે,
 અત્તસમે મન્નિજ્જ છપ્પિ કાએ ।
 પંચ ય ફાસે મહવ્વયાઈ,
 પંચાસવ-સંવરએ જે સ ભિક્ખૂ ॥ ૫ ॥
 ચત્તારિ વમે સયા કસાએ,
 ધુવજોગી હવિજ્જ બુદ્ધવયણે ।
 અહણે નિજ્જાય-રૂવરયએ,
 ગિહિજોગં પરિવજ્જએ જે સ ભિક્ખૂ ॥ ૬ ॥
 સમ્મદ્દિટ્ઠી સયા અમૂઢે,
 અત્થિ હુ નાણે તવે સંજમે ય ।
 તવસા ધુણઈ પુરાણપાવગં,
 મણ-વય-કાય-સુસંવુડે જે સ ભિક્ખૂ ॥ ૭ ॥
 તહેવ અસણં પાણગં વા,
 વિવિહં ખાઈમ-સાઈમં લભિત્તા ।
 હોહી અટ્ઠો સુએ પરે વા,
 તં ન નિહે ન નિહાવએ જે સ ભિક્ખૂ ॥ ૮ ॥

તહેવ અસણં પાણગં વા,
 વિવિહં ખાઈમ-સાઈમં લભિતા ।
 છંદિય સાહમ્મિઆણ ભુંજે,
 ભોચ્યા સજ્જાયરએ ય જે સ ભિક્ખૂ ॥ ૯ ॥
 ન ય વુગ્ગહિયં કહં કહેજજા,
 ન ય કુપ્પે નિહુઈંદિએ પસંતે ।
 સંજમે ધુવં જોગેણ જુત્તે,
 ઉવસંતે અવિહેડએ જે સ ભિક્ખૂ ॥ ૧૦ ॥
 જો સહઈ હુ ગામ-કંટએ,
 અક્રોસ-પહાર-તજજણાઓ ય ।
 ભય-ભેરવ-સદ-સપ્પહાસે,
 સમ-સુહ-દુક્ખ-સહે ય જે સ ભિક્ખૂ ॥ ૧૧ ॥
 પડિમં પડિવજ્જિયા મસાણે,
 નો ભીયએ ભયભેરવાઈં દિઅસ્સ ।
 વિવિહગુણ-તવો-રએ ય નિચ્ચં,
 ન સરીરં ચાભિકંખઈ જે સ ભિક્ખૂ ॥ ૧૨ ॥
 અસઈ વોસટ્ઠ-ચત્ત-દેહે,
 અકુટ્ટે વ હએ વ લૂસિએ વા ।
 પુઢવિ-સમે મુણી હવિજજા,
 અનિયાણે અકોઉહલ્લે જે સ ભિક્ખૂ ॥ ૧૩ ॥
 અભિભૂય કાએણ પરીસહાઈં,
 સમુદ્ધરે જાઈ-પહાઓ અપ્પયં ।

વિઈતુ જાઈ-મરણં મહબ્ભયં,
 તવે રએ સામણિએ જે સ ભિક્ખૂ ॥ ૧૪ ॥
 હત્થ-સંજએ પાય-સંજએ,
 વાય-સંજએ સંજઈંદિએ ।
 અજ્જપ્પ-રએ સુસમાહિયપ્પા,
 સુત્તત્થં ય વિયાણઈ જે સ ભિક્ખૂ ॥ ૧૫ ॥
 ઉવહિમ્મિ અમુચ્છિએ અગિદ્ધે,
 અન્નાયઉંછં પુલનિપ્પુલાએ ।
 કય-વિક્કય-સન્નિહિઓ વિરએ,
 સવ્વ-સંગાવગએ ય જે સ ભિક્ખૂ ॥ ૧૬ ॥
 અલોલભિક્ખૂ ન રસેસુ ગિદ્ધે,
 ઉંછં ચરે જીવિય નાભિકંખે ।
 ઈડ્ઢિં ય સક્કારણ-પૂયણં ય,
 ચએ ઠિયપ્પા અણિહે જે સ ભિક્ખૂ ॥ ૧૭ ॥
 ન પરં વએજજાસિ ‘અયં કુસીલે’,
 જેણન્ન કુપ્પેજજ ન તં વએજજા ।
 જાણિય પત્તેયં પુણ્ણ-પાવં,
 અત્તાણં ન સમુક્કસે જે સ ભિક્ખૂ ॥ ૧૮ ॥
 ન જાઈમત્તે ન ય રૂવમત્તે,
 ન લાભમત્તે ન સુએણ મત્તે ।
 મયાણિ સવ્વાણિ વિવજ્જઈત્તા,
 ધમ્મજ્જાણ-રએ ય જે સ ભિક્ખૂ ॥ ૧૯ ॥

પવેયએ અજજ-પયં મહામુણી,
 ધમ્મે ઠિઓ ઠાવયઈ પરંપિ ।
 નિક્ખમ્મ વજજેજજ કુસીલલિંગં,
 ન યાવિ હાસં કુહએ જે સ ભિક્ખૂ ॥ ૨૦ ॥
 તં દેહવાસં અસુઈ અસાસયં,
 સયા યએ નિચ્ચહિયટ્ઠિયપ્પા,
 છિંદિત્તુ જાઈ-મરણસ્સ બંધણં,
 ઉવેઈ ભિક્ખૂ અપુણાગમં ગઈ ત્તિ બેમિ ॥ ૨૧ ॥
 ॥ ઈઈ સભિક્ખુ-અજ્ઞયણં દસમં સમત્તં ॥ ૧૦ ॥

॥ ૧ ॥ શ્રીદશવૈકાલિકે પ્રથમા ચૂલિકા ॥

ઈહ ખલુ ભો પવ્વઈએણં ઉપ્પન્નદુક્ખેણ સંજમે અરઈ-
 સમાવન્ન-ચિત્તેણં ઓહાણુપ્પેહિણા અણોહાઈએણં ચેવ
 હયરસ્સિગયંકુસ-પોયપડાગાભૂઆઈ ઈમાઈ અટ્ઠારસઠાણાઈ
 સમ્મં સંપડિલેહિઅવ્વાઈ ભવંતિ, તં જહા-હં ભો દુસ્સમાએ
 દુપ્પજ્જવી (૧) લહુસગા ઈત્તરિઆ ગિહીણં કામભોગા (૨)
 ભુજ્જો અ સાઈબહુલા માણુસ્સા (૩) ઈમે અ મે દુક્ખે ન
 ચિરકાલોવટ્ઠાઈભવિસ્સઈ (૪) ઓમજ્જણપુરકકારે (૫) વંતસ્સ
 ય પરિઆયણં (૬) અહરગઈવાસોવસંપયા (૭) દુલ્લહે ખલુ
 ભો ગિહીણં ધમ્મે ગિહવાસમજ્જે વસંતાણં (૮) આયંકે સે
 વહાય હોઈ (૯) સંકપ્પે સે વહાય હોઈ (૧૦) સોવકૂકેસે
 ગિહવાસે, નિરુવકૂકેસે પરિઆએ (૧૧) બંધેગિહવાસે, મુક્ખે

પરિઆએ (૧૨) સાવજજે ગિહવાસે, અણવજજે પરિઆએ
 (૧૩) બહુસાહારણા ગિહીણં કામભોગા (૧૪) પત્તેઅં પુન્નપાવં
 (૧૫) અણિચ્ચે ખલુ ભો માણુઆણ જીવિએ કુસગ્ગજલ-
 બિંદુચંચલે (૧૬) બહું ચ ખલુ ભો પાવં કમ્મં પગડં (૧૭)
 પાવાણં ચ ખલુ ભો કડાણં કમ્માણં પુલ્લિ દુચ્ચિન્નાણં દુપ્પડિકંતાણં
 વેઈત્તા મુક્ખો, નત્થિ અવેઈત્તા, તવસા વા ઝોસઈત્તા (૧૮)
 અટ્ઠારસમં પયં ભવઈ, ભવઈ અ ઈત્થ સિલોગો.

● આઘાક્ષરો ●

જ-પાંચ, ચઓવંપૂમા (૫), જજપુ‘અજજ’દે (૧૦),
 ‘અમ’ધઈભુંઈ (૧૫), નજઈ (૧૮)
 જયા ય ચયઈ ધમ્મં, અણજજો ભોગકારણા ।
 સે તત્થ મુચ્છિએ બાલે, આયઈ નાવબુજ્જઈ ॥ ૧ ॥
 જયા ઓહાવિઓ હોઈ, ઈંદો વા પરિઓ છમં ।
 સવ્વધમ્મ-પરિભટ્ઠો, સ પચ્છા પરિતપ્પઈ ॥ ૨ ॥
 જયા અ વંદિમો હોઈ, પચ્છા હોઈ અવંદિમો ।
 દેવયા વ ચુઆ ઠાણા, સ પચ્છા પરિતપ્પઈ ॥ ૩ ॥
 જયા અ પૂઈમો હોઈ, પચ્છા હોઈ અપૂઈમો ।
 રાયા વ રજજ-પબ્ભટ્ઠો, સ પચ્છા પરિતપ્પઈ ॥ ૪ ॥
 જયા અ માણિમો હોઈ, પચ્છા હોઈ અમાણિમો ।
 સિટ્ઠિંહવ્વ કબ્બડે છૂઢો, સ પચ્છા પરિતપ્પઈ ॥ ૫ ॥
 જયા અ થેરઓ હોઈ, સમઈકૂકંત-જીવ્વણો ।
 મચ્છુ વ્વ ગલં ગિલિત્તા, સ પચ્છા પરિતપ્પઈ ॥ ૬ ॥

જયા અ કુ-કુડુંબસ્સ, કુ-તત્તીહિં વિહમ્મઈ ।
 હત્થી વ બંધણે બદ્ધો, સ પચ્છા પરિતપ્પઈ ॥ ૭ ॥
 પુત્ત-દાર-પરિકિન્નો, મોહસંતાણ-સંતઓ ।
 પંકોસન્નો જહા નાગો, સ પચ્છા પરિતપ્પઈ ॥ ૮ ॥
 અજજ આહં ગણી હુંતો, ભાવિઅપ્પા બહુસ્સુઓ ।
 જઈહં રમંતો પરિઆએ, સામન્ને જિણદેસિએ ॥ ૯ ॥
 દેવલોગ-સમાણો અ, પરિઆઓ મહેસિણં ।
 રયાણં અરયાણં ચ, મહાનરય-સારિસો ॥ ૧૦ ॥

(કાવ્યમ્)

અમરોવમં જાણિઅ સુક્ખમુત્તમં,
 રયાણ પરિઆઈ તહારયાણં ।
 નિરઓવમં જાણિઅ દુક્ખમુત્તમં,
 રમિજજ તમ્હા પરિઆઈ પંડિએ ॥ ૧૧ ॥
 ધમ્માઉ ભટ્ઠં સિરિઓ અવેયં,
 જન્નગ્ગિ-વિજ્ઞાઅ-મિવ-પ્પતેઅં ।
 હીલંતિ ણં દુવ્વિહિઅં કુસીલા,
 દાહુહિંદિઅં ધોરવિસં વ નાગં ॥ ૧૨ ॥
 ઈહેવ ધમ્મો અયસો અકિત્તી,
 દુન્નામધિજજં ચ પિહુજજણંમિ ।
 યુઅસ્સ ધમ્માઉ અહમ્મસેવિણો,
 સંભિન્નવિત્તસ્સ ચ હિટ્ઠઓ ગઈ ॥ ૧૩ ॥

ભુંજિતુ ભોગાઈ પસજ્ઝયેયસા,
 તહાવિહં કટ્ટુ અસંજમં બહું ।
 ગઈ ચ ગચ્છે અણભિજ્જિઅં દુહં,
 બોહી અ સે નો સુલહા પુણો પુણો ॥ ૧૪ ॥
 ઈમસ્સ તા નેરઈઅસ્સ જંતુણો,
 દુહોવણીઅસ્સ કિલેસવત્તિણો ।
 પલિઓવમં ઝિજ્ઝઈ સાગરોવમં,
 કિમંગ પુણ મજ્ઝ ઈમં મણોદુહં ॥ ૧૫ ॥
 ન મે ચિરં દુક્ખમિણં ભવિસ્સઈ,
 અસાસયા ભોગપિવાસ જંતુણો ।
 ન ચે સરીરેણ ઈમેણવિસ્સઈ
 અવિસ્સઈ જીવિઅ-પજ્જવેણ મે ॥ ૧૬ ॥
 જસ્સેવમપ્પા ઉ હવિજ્જ નિચ્છિઓ,
 ચઈજ્જ દેહં ન હુ ધમ્મસાસણં ।
 તં તારિસં નો પઈલંતિ ઈંદિઆ,
 ઉવેંતવાયા વ સુદંસણં ગિરિં ॥ ૧૭ ॥
 ઈચ્ચેવ સંપસ્સિઅ બુદ્ધિમં નરો,
 આયં ઉવાયં વિવિહં વિઆણિઆ ।
 કાએણ વાયા અદુ માણસેણં,
 તિગુત્તિગુત્તો જિણવયણ-મહિટ્ઠિજ્જાસિ ત્તિ બેમિ ॥ ૧૮ ॥
 ॥ ઈઈ સિરિદસવેયાલિએ રઈવક્કા પઢમા ચૂલા સમત્તા ૧ ॥

॥ શ્રી દશવૈકાલિકે દ્વિતીયા ચૂલિકા ॥

● આઘાક્ષરો ●

ચૂ‘અણુ‘અણુ‘ત’અનિ’ (૫), આ‘અમ‘નગિન (૧૦),
સંજોકિંજજ‘અપ્પા’ (૧૬)

ચૂલિકાં તુ પવક્રખામિ, સુઅં કેવલિ-ભાસિઅં ।
જં સુણિત્તુ સુપુણાણં, ધમ્મે ઉપ્પજજએ મઈ ॥ ૧ ॥
અણુસોઅ-પટ્ટિઅ-બહુજણંમિ, પડિસોઅ-લક્ષ-લક્ષણેણં ।
પડિસોઅમેવ અપ્પા, દાયવ્વો હોઉ-કામેણં ॥ ૨ ॥
અણુસોઅસુહો લોઓ, પડિસોઓ આસવો સુવિહિઆણં ।
અણુસોઓ સંસારો, પડિસોઓ તસ્સ ઉત્તારો ॥ ૩ ॥
તમ્હા આયાર-પરક્રમેણં, સંવર-સમાહિ-બહુલેણં ।
ચરિઆ ગુણા અ નિયમા અ, હંતિ સાહૂણ દઢવ્વા ॥ ૪ ॥
અનિએએ-વાસો સમુઆણ-ચરિઆ,
અન્નાય-ઉંછં પઈરિક્કયા અ ।
અપ્પોવહી કલહવિવજજણા અ,
વિહારચરિઆ ઈસિણં પસત્થા ॥ ૫ ॥
આઈન્ન-ઓમાણ-વિવજજણા અ,
ઓસન્ન-દિઠ્ઠાહડ-ભત્તપાણે ।
સંસઠ્ઠકપ્પેણ ચરિજજ ભિક્ખૂ,
તજજાય-સંસઠ્ઠ જઈ જઈજજ ॥ ૬ ॥
અમજજ-મંસાસિ અમચ્છરીઆ,
અભિક્ખાણં નિવ્વિગઈ ગયા અ ।

અભિક્ખાણં કાઉસ્સગ્ગકારી,
સજ્જાયજોગે પયઓ હવિજજ ॥ ૭ ॥
ન પડિન્નવિજજ સયણાસણાઈ,
સિજજં નિસિજજં તહ ભત્તપાણં ।
ગામે કુલે વા નગરે વ દેસે,
મમત્તભાવં ન કહિં પિ કુજજ ॥ ૮ ॥
ગિહિણો વેઆવડિઅં ન કુજજ,
અભિવાયણ-વંદણ-પૂઆણં વા ।
અસંકિલિટ્ઠેહિં સમં વસિજજ,
મુણી ચરિત્તસ્સ જઓ ન હાણી ॥ ૯ ॥
ન યા લભેજજ નિઉણં સહાયં,
ગુણાહિઅં વા ગુણઓ સમં વા ।
ઈક્રકો વિ પાવાઈ વિવજજયંતો,
વિહરિજજ કામેસુ અસજજમાણો ॥ ૧૦ ॥
સંવચ્છરં વા વિ પરં પમાણં,
બીઅં ચ વાસં ન તહિં વસિજજ ।
સુત્તસ્સ મગ્ગેણ ચરિજજ ભિક્ખૂ,
સુત્તસ્સ અત્થો જહ આણવેઈ ॥ ૧૧ ॥
જો પુવ્વરત્તાવરરત્તકાલે,
સંપિક્ખએ અપ્પગ-મપ્પગેણ ।
કિં મે કડં કિં ચ મે કિચ્ચસેસં,
કિં સક્કણિજજં ન સમાયરામિ ॥ ૧૨ ॥

કિં મે પરો પાસઈ કિંચ અપ્પા,
 કિં વાહં ખલિઅં ન વિવજ્જયામિ ।
 ઈચ્ચેવ સમ્મં અણુપાસમાણો,
 અણાગયં નો પડિબંધ કુજ્જા ॥ ૧૩ ॥
 જત્થેવ પાસે કઈ દુપ્પઉત્તં,
 કાએણ વાયા અદ્દુ માણસેણં ।
 તત્થેવ ધીરો પડિસાહરિજ્જા,
 આઈનઓ ખિપ્પમિવ ખલીણં ॥ ૧૪ ॥
 જસ્સેરિસા જોગ જિઈદિઅસ્સ,
 ધિઈમઓ સપ્પુરિસસ્સ નિચ્ચં ।
 તમાહુ લોએ પડિબુદ્ધજીવી,
 સો જીઅઈ સંજમ-જીવિએણં ॥ ૧૫ ॥
 અપ્પા ખલુ સયયં રક્ખિઅવ્વો,
 સવ્વિંદિએહિં સુસમાહિએહિં ।
 અરક્ખિઓ જાઈપહં ઉવેઈ,
 સુરક્ખિઓ સવ્વદ્દહાણ મુચ્ચઈ ત્તિ બેમિ ॥ ૧૬ ॥
 ॥ ઈઈ સિરિદસવેઆલિએ વિવિત્તયરિઆ બીઆ ચૂલા સમત્તા ॥ ૨ ॥
 ॥ ઈઈ દસવેઆલિઅં મૂલસૂતં સમત્તં ॥

ગુરુ-સ્તુતિ

હે ગુરુ ! તવ મૂર્તિ અદ્ભુત, ધ્યાન કા યહ મૂલ હૈ,
 હે ગુરુ ! તવ ચરણ અદ્ભુત, પૂજના કે મૂલ હૈ;
 હે ગુરુ ! તવ વચન અદ્ભુત મંત્ર કે યે મૂલ હૈ,
 કલાપૂર્ણસૂરી ! ગુરુદેવ ! તૂ અદ્ભુત ભક્તિ-ફૂલ હૈ ।

❀

‘હૈ તૂ હી બ્રહ્મા તૂ હી વિષ્ણુ, તૂ હી હૈ શંકર યહાં,
 તૂ હી હૈ પરબ્રહ્મ’ ગુરુ કી, હૈ સ્તુતિ યહ અન્ય મેં;
 પા કર તુમ્હેં ગુરુદેવ ! પ્યારે ! હૂં બના અતિધન્ય મૈં,
 અધ્યાત્મયોગી શ્રીકલાપૂર્ણપ્રભુ ! તુઝકો નમન ।

❀

‘ગુરુ’ શબ્દ કા સંદેશ સુન લો : હૈ રહસ્યોં સે ભરા,
 ‘ગુ’ ગુણાતીત ‘રુ’ રૂપાતીત હૈ પ્રભુ સોચો જરા;
 પ્રભુ પ્રાપ્ત કરના હો અગર સેવો ગુરુ, ગુરુ દ્વાર હૈ,
 કલાપૂર્ણસૂરિ ગુરુદેવ કો વંદન કરો, ઉદ્ધાર હૈ ।

❀

તૂ દીપ હૈ, તૂ દેવ હૈ ગુરુ ! તૂ હી દિવ્ય પ્રકાશ હૈ,
 તૂ માત હૈ, તૂ તાત હૈ ગુરુ ! તૂ હી ચિત્ત-ઉલ્લાસ હૈ;
 તૂ સ્વર્ગ હૈ, તૂ મુક્તિ હૈ ગુરુ ! તૂ ધરા-આકાશ હૈ,
 કલાપૂર્ણગુરુવર ! તૂ અહો ! અદ્ભુત ભક્તિ-વિકાસ હૈ ।

❀

रोती-रोती गंगा बोली : हो गई हूं आज मैं मैली,
जल है दूषित सर्वथा मम, शुद्धि नष्ट हो गई मेरी;
मत रो ओ गंगा मैया ! शुद्धि अभी सुरक्षित है,
कलापूर्णसूरि नाम की गंगा, इस धरती पर बहती है ।
(रो रो ओ गंगामैया ! शुद्धि कभी सुरक्षित थी,
कलापूर्णसूरि नाम की गंगा, इस धरती पर बहती थी.)

- रचयिता : श्री मुक्ति/मुनि

♦ ♦ ♦ ♦ ♦

मातृवन्दना

आस्तां तावदियं प्रसूति-समये दुर्वार-शूलव्यथा-
नैरुच्ये तनु-शोषणं मलमयी शय्या च सांवत्सरी ।
एकस्यापि न गर्भभार-भरण-क्लेशस्य यस्याः क्षमो
यातुं निष्कृतिमुन्नतोऽपि तनयः तस्यै जनन्यै नमः ॥

- आ. शंकर (शार्दूलविक्रीडितम्)

❀

મા, તેં દુઃસહ વેદના પ્રસવની જે ભોગવી ના ગણું,
કાયા દીધી નીચોવી ના કહું ભલે તેં ધોઈ બાળોતિયાં;
આ જે એક જ ભાર માસ નવ તેં વેઠ્યો હું તેનું ઋણ,
પામ્યો ઉન્નતિ તોય ના ભરી શકું હે મા ! તને હું નમું.

- ગુજરાતી અનુવાદ : મકરંદ દવે

❀

मां ! तूने अति वेदना प्रसव की जो भोग ली, ना गिनुं,
सूखाया अपना शरीर कपड़े धो धो उसे ना गिनुं;
ढोया जो नव मास गर्भ उसका भी एक कर्जा बना,
पाऊं उन्नति तो भी ना भर सकूं, हे मां ! तुझे वंदना.

- हिन्दी अनुवाद : मुक्ति / मुनि

♦ ♦ ♦ ♦ ♦

‘मां’ : पुत्र की दृष्टि में

पू. मां महाराज के कालधर्म के बाद
पू.पं. कल्पतरुविजयजी का संवेदनात्मक एक पत्र...

सादर अनुवन्दना ।

- मां महाराज गये, भीतर के मन:-प्रदेश को
भीगा-भीगा करता एक वात्सल्य-निर्झर सदा के लिए
लुप्त हो गया ।

भले दूर हो, साथ में न हो तो भी मां का
अस्तित्व मन को एक बलप्रद व आनंद-प्रद बनता
अस्तित्व है ।

अंदाजन ३-३० से ४-३० तक शाम को हम तीनों
भाई भरूच होस्पिटल में मां महाराज के पास ही थे ।
अंतिम सांस तक उन्हें देखते रहे । आत्मा का निर्गमन
तो नहीं दिखता, लेकिन श्वास-प्राण की विदाई किस

प्रकार होती है, वह नज़र के सामने देखा । मृत्यु को इतनी निकटता से देखने का यह पहला अवसर था ।

मां ने अंतिम सांस ली और आंखें भर गई - एकदम, हृदय गद्गद हो गया । मन के भीतर शूनकार छा गया । बंध आंखों में आंसु बहाये - भीतर अंधकार के अलावा कुछ भी नहीं था ।

सर्व संबंधो में सर्वोत्कृष्ट संबंध मां का है । चाहे जैसे संयोगो में मां ही ऐसी होती है जो अपने संतान का आत्यन्तिक रूप से हित ही चाहती है ।

मां की उपमा हम भगवान को देते हैं, गुरु को देते हैं, लेकिन मां को किसकी उपमा दी जाय ? मां को कोई विशेषण की, उपमा की जरूरत नहीं है । मां निरुपम है ।

कितना कष्ट सह कर वह जन्म देती है ?

कितना कष्ट सह कर वह अपने संतानों का पोषण करती है ।

कितने कष्ट सह कर उन्हें वे आत्मनिर्भर बनाती है ।

हमें धर्म के संस्कार मां ने ही दिये, दीक्षा के भाव भी मां ने ही जगाये ।

मां ने अगर दीक्षा न ली होती तो हम कभी दीक्षा नहीं लेते ।

जिनके उपकार का बदला न दिया जा सके ऐसी मां चली जाय तो किस पुत्र के हृदय को झटका न लगे ?

९९ दिनों में दोनों शिरछत्र चले गये । भावि-भाव कौन मिटा सकता है ?

वे (मां महाराज) मानो हम दोनों भाईओं की प्रतीक्षा करते ही बैठे हो, वैसे हमें देख कर एकदम प्रसन्न हुए, सुखसाता पूछी, अपनी तकलीफ की बात कही । उपयोग नवकार के श्रवण - स्मरण में ही था । हमने भी एक घंटे तक नवकार सुनाये ।

निर्मोही मां हमें छोड़ कर चल बसी । बस ! अंतिम दिन में अंतिम तीन घंटे उनके पास द्रव्यतः हमारा आगमन हुआ और भावतः नवकार मंत्र का श्रवण कराया । इस प्रकार हम उनकी समाधि में सहायक बने उसका आनंद भी रहा ।

आनंद और विषाद के मिश्र भावों में मन उद्विग्न - गमगीन रहा ।

स्वर्गस्थ पिता गुरुदेव और मां महाराज स्वर्गलोक में से हम पर कृपा - वृष्टि करते रहे और हमें संयम के मार्ग पर सत्त्व, जिम्मेदारी की समझ और शक्ति मन को निर्मलता व निश्चलता प्रदान करते रहें, इसी आंतर भावना के साथ रुकता हूं ।

- पं. कल्पतरुविजय

❖ मां महाराज को पालखी में बिठाने का चढ़ावा :

१,३०,०००/- (धीरुभाई कुबडीआ)

❖ अग्नि-संस्कार का चढ़ावा :

१४,६०,०००/- (हितेशभाई गढेचा)

❖ दूसरे १४/१५ चढ़ावे हुए ।

कुल आय १८,८०,०००/- रू.

❖ जीवदया का फंड :

५ लाख से उपर हुआ । कुल मिलाकर २४ लाख रुपये हुए ।

मां महाराज की समाधि उत्तम थी । पू. मां महाराज के पवित्र देह का भरूच पिंजरापोल के परिसर में चंदन की चिता में अग्निदाह हुआ ।

♦ ♦ ♦ ♦ ♦

